

โครงการปฏิบัติการเรียนรู้สู่ผู้เรียน
(พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐)

“สะท้อนปัญหาและทางออก ตบโจทย์ปฏิบัติการศึกษาไทย”

โครงการปฏิบัติการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐) “สะท้อนปัญหาและทางออก ตบโจทย์ปฏิบัติการศึกษาไทย”

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
๔๔/๒๐ ถนนสุขุโขทัย แขวงดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ : ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๑๐-๒๔ ต่อ ๑๓๑๔, ๑๓๑๘, ๑๓๒๘
โทรสาร : ๐ ๒๒๔๓ ๐๐๘๔

โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน
(พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐)

“สะท้อนปัญหาและทางออก
ต่อโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย”

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๓๗๙.๒

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ส ๖๙๑ ค

โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐)

“สะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย”

๒๑๒ หน้า

ISBN 978-616-372-305-5

โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐) “สะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย”

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ ๗/๒๕๕๘

พิมพ์ครั้งที่ ๑

มีนาคม ๒๕๕๘

จำนวน

๑,๕๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์และเผยแพร่

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา กลุ่มวิจัยและส่งเสริมการวิจัย

๙๙/๒๐ ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๐๐๘๔

Website : <http://www.onec.go.th>

พิมพ์ที่

21 เซ็นจูรี จำกัด

๗๔๕ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี

เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๗๑๐๑ - ๔

โทรสาร. ๐ ๒๒๔๑ ๗๑๐๕

คำนำ

การปฏิรูปการศึกษาเป็นเรื่องทุกภาคส่วนของสังคมต้องเข้ามา มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ที่ต้องการเห็นคนไทยมีคุณภาพ ซึ่งความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ ต้องลงมือกระทำกันอย่างจริงจังมากขึ้นภายใต้แนวคิด **“ครูดี ครูเก่ง ระบบบริหารจัดการ การศึกษาดี โรงเรียนไปได้ดี เด็กมีคุณภาพ”** จึงริเริ่มดำเนินการนำร่องโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนในระบบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเป็นฐานปฏิบัติการเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ด้วยการวางยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และระบบการพัฒนาต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างทางเลือกต่างๆ และให้เกิดความร่วมมือปฏิบัติการเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้เกิดขึ้นจริงบนพื้นที่ให้บรรลุเป้าหมายที่คุณภาพผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น เน้นการเปิดพื้นที่ปฏิบัติการและจัดการแก้ปัญหาโดยใช้ปัญหาการศึกษาของพื้นที่เป็นโจทย์จริง ร่วมคิดหาทางออกจัดการปัญหาการศึกษา ร่วมทำ และพัฒนาการจัดการศึกษา ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการตนเองและพึ่งตนเองได้ในการพัฒนาการศึกษาของพื้นที่

โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเรือเอก อนุพงษ์ ชีวะพัฒนาชัย) ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเห็นความสำคัญ และร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายดำเนินการวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษา และการปฏิรูปการเรียนรู้คู่ขนานกันไป เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อค้นพบเชิงประจักษ์จากพื้นที่ โดยได้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนด้วยการ

มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ ซึ่งจัดขึ้นทั้งหมด ๖ ครั้ง ครอบคลุมใน ๔ ภูมิภาค ออกแบบกิจกรรมโดยใช้ปัญหาการศึกษาของพื้นที่เป็นฐาน และดำเนินการเก็บข้อมูล ความคิดเห็นของบุคคลและกลุ่มต่างๆ ทั้งผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ ของสังคม อาทิ เจ้าของสถานประกอบการ ผู้แทนชุมชน พระภิกษุ ผู้ปกครอง นักเรียน/นักศึกษา พร้อมสังเคราะห์และประมวลผล เพื่อสะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทยใน ๕ ด้าน ที่ต้องได้รับการแก้ไขทันที เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาในการสร้างคนไทย ในอนาคตให้มีคุณภาพและศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศต่อไป

รองศาสตราจารย์พินิติ รตะนานุกูล

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร

สะท้อนปัญหาและทางออก
ต่อโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย

ก-ง

๑

ส่วนที่ ๑ ความสำคัญของแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน

๑

ส่วนที่ ๒ การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน

๑๑

ส่วนที่ ๓ ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ ปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน :
“สะท้อนปัญหาและทางออก ต่อโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย”

๑๗

๑. ปฏิรูปแนวคิดการจัดการศึกษา

๒๑

๒. ปฏิรูปการเรียนรู้

๓๓

๓. ปฏิรูประบบบริหารจัดการการศึกษา

๔๗

๔. ปฏิรูปคุณภาพครู

๕๙

๕. ปฏิรูปการวัดผลประเมินผลการศึกษา

๗๑

- สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรัฐสู่ผู้เรียน
ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา
จังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
และมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน - ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ๘๓
- สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรัฐสู่ผู้เรียน
ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษาระดับ
เขต ๒ จังหวัดราชบุรี ระหว่างวันที่ ๘-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ ๑๐๗
- สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรัฐสู่ผู้เรียน
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ๑๓๓
- สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรัฐสู่ผู้เรียน
ณ โรงแรมขวัญมอ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ ๑๔๕
- สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรัฐสู่ผู้เรียน
ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ ๑๕๗
- สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรัฐสู่ผู้เรียน
ณ โรงเรียนชุมชนวัดกลางกร่ำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ ๑๗๑

บทสรุปผู้บริหาร

ทุกภาคส่วน ของสังคมเห็นตรงกันว่าการศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างคนไทยให้มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าต่อไปในอนาคต ซึ่งต้องส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมทางการศึกษา ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคท้องถิ่น และภาคส่วนต่างๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน ลงทุนด้านการศึกษาและให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น นโยบายและเจตนารมณ์การปฏิรูปการศึกษาของรัฐ โดยพลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญกับความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งวางยุทธศาสตร์ระยะยาวและระบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูปการศึกษาให้ดีขึ้น ภายใต้แนวคิดรวมพลังความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อการศึกษา **“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมสร้าง การเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น และเกิดขึ้นจริงบนพื้นที่”**

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเจ้าภาพหลักดำเนินงานโครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐) โดยเริ่มกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำร่องปฏิบัติการ ๒๐ เขต และโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ ด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน จำนวน ๖ ครั้ง ในพื้นที่ ๖ จังหวัด ครอบคลุม ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ภูเก็ต ราชบุรี เชียงราย ขอนแก่น อุบลราชธานี และระยอง โดยสร้างความร่วมมือกับหลายภาคส่วนดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวคิด **“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้ ร่วมหาทางออก”** โดยใช้ปัญหาการศึกษาของพื้นที่เป็นโจทย์จริงของการปฏิรูปการศึกษา เพื่อร่วมกันหาทางออกของพื้นที่ จัดการปัญหา

และทดลองนำร่องปฏิบัติการบริหารจัดการการศึกษารูปแบบใหม่ ภายใต้แนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาลงสู่เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน และดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เห็นความสำคัญของการสร้างความร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินโครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันทางด้านการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ ๓ เรื่อง ได้แก่ (๑) แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ รวมไปถึงการพัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งและเป็นนิติบุคคลอย่างสมบูรณ์ โดยเสนอการแก้กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการการศึกษาระดับโรงเรียน ในด้านการบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณ และการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยตนเอง (๒) วิธีการพัฒนาศักยภาพและกระบวนการทำงานของครูในการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนที่มุ่งสร้างคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งติดตามประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครู และ (๓) ผลการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนในด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ให้สูงขึ้นกว่าเดิม การพัฒนาผู้เรียนทันต่ออย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ และความเป็นพลเมืองไทยที่ดี โดยได้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน ทั้ง ๖ ครั้ง และเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และประมวลผลความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมของการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสะท้อนมุมมองปัญหาและทางออกที่เป็นโอกาสและความท้าทายในการปฏิรูปการศึกษาของพื้นที่ ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษา ๕ ด้าน คือ ๑) ปฏิรูปแนวความคิดจัดการศึกษา ๒) ปฏิรูปการเรียนรู้ ๓) ปฏิรูประบบบริหารจัดการการศึกษา ๔) ปฏิรูปคุณภาพครู และ ๕) ปฏิรูปการวัดผลประเมินผลการศึกษา โดยเสนอแนะทางออกของการปฏิรูปการศึกษาของพื้นที่ดังนี้

๑. ทางออกเพื่อปฏิรูปแนวคิดการจัดการศึกษาไทย

๑.๑ การกำหนดนโยบายการศึกษาต้องให้เป็นการศึกษาเพื่อชีวิต มิใช่การศึกษาแค่ให้มีความรู้ และนโยบายต้องมีความต่อเนื่อง กำหนดนโยบายให้มีการปรับโครงสร้างการบริหารองค์กรทางการศึกษาในส่วนกลางให้เล็กลง ให้เป็นผู้มีบทบาทกำหนดนโยบายกลยุทธ์ และทิศทางขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาลงสู่พื้นที่ โดยมีเป้าหมายผลผลิตการจัดการศึกษาคือคุณภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ต้องมีแนวทางและคู่มือปฏิบัติที่ชัดเจนเมื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่ พร้อมทั้งกำกับ ดูแล ติดตามนโยบายและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

๑.๒ การปรับแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อชีวิต ตอบโจทย์การดำรงชีวิตและการเลี้ยงชีพได้ โดยปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนจากมุ่งเน้นวิชาการเพียงอย่างเดียว เป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อให้มีทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะการทำงาน เพื่อให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต

๑.๓ การจัดการศึกษาให้กับคนทุกวัย ทุกกลุ่มรวมถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ให้เป็นการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการวางรากฐานที่มั่นคง

๑.๔ การจัดการศึกษาควรกำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการในอนาคต รวมถึงแนวทางดำเนินงานบริหารจัดการการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายผลผลิตคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการ ทั้งความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ

๑.๕ การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยปรับระบบการจัดการเรียนการสอนและการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อคุณภาพการศึกษา ให้มีความเหมาะสมกับโรงเรียน ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องใช้รูปแบบเดียวกันในทุกโรงเรียน แต่ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนและเหมาะสมกับวัยและการเรียนรู้ของเด็ก

๑.๖ การสร้างระบบความรับผิดชอบทางการศึกษา โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น โดยกำหนดเงื่อนไขหรือข้อตกลงความรับผิดชอบร่วมกันของผู้จัดการศึกษาภายใต้เกณฑ์คุณภาพของผู้เรียนที่ผูกโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ หรือเกณฑ์การคัดสรรผู้บริหารที่เหมาะสม

๑.๗ การสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษา การศึกษามีได้อยู่ในมือใครฝ่ายเดียว ความสำเร็จของการศึกษาขึ้นอยู่กับทุกภาคส่วนในสังคมเดียวกัน ทั้งภาครัฐ เอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชน รวมไปถึงพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นที่ต้องดึงเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาอย่างจริงจัง โดยรัฐควรมีกกลยุทธ์และมาตรการทางการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม

๒. ทางออกเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้

๒.๑ การปรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงในทุกระดับการศึกษา รวมทั้งศึกษานอกระบบและการศึกษาทางเลือก ลดหรือปรับเนื้อหาสาระและตัวชี้วัดให้เหมาะสมในแต่ละวิชาและวัยของเด็ก หรือจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อลดรายวิชา

๒.๒ การปรับหลักสูตรสถานศึกษา ต้องมาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ ร่วมคิดร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนในพื้นที่ โดยหลักสูตรควรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท วัฒนธรรมประเพณี วิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน ท้องถิ่น และสามารถสร้างคนได้ตรงตามความต้องการจำเป็นของพื้นที่ และให้อำนาจโรงเรียนกำหนดชั่วโมงเรียนได้เอง แต่ยังคงอยู่ภายใต้กรอบของหลักสูตรแกนกลาง

๒.๓ การปรับกฎหมายหรือกฎระเบียบต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน เช่น การแจกแท็บเล็ตควรแจกให้กับเด็กมัธยมศึกษาที่มีความพร้อม การปรับเปลี่ยนกฎหมายการออกใบประกอบวิชาชีพของครูชาวต่างชาติ การปรับหลักเกณฑ์การขอย้ายของครูบรรจุใหม่ การปรับลดเกณฑ์การกำหนดสัดส่วนจำนวนนักเรียนต่อห้องให้เหมาะสม เป็นต้น

๒.๔ การปรับระบบการเรียนการสอน สิ่งสำคัญที่สุด คือ ครูต้องมีคุณภาพ ดังนั้นต้องลดภาระงานอื่นที่มีใช้งานสอนของครู เพื่อให้ครูมีเวลาสำหรับการเตรียมการสอนเพิ่มขึ้น และควรนำวิธีการศึกษาผ่านบทเรียน (Lesson Study) มาใช้ โดยใช้เทคนิคและกระบวนการคิดให้เด็กได้นำประสบการณ์จริงมาวิเคราะห์ และตั้งคำถามให้เกิดการเรียนรู้ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเน้นพัฒนาเทคนิคการสอนและกระบวนการคิดของครู และควรจัดหลักสูตรการอบรมให้ตรงกับความต้องการจำเป็นของครู ทั้งนี้ควรกำหนดช่วงเวลาฝึกอบรมที่ไม่กระทบต่องานสอนของครูด้วยที่สำคัญควรมีการประเมินการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่องทุก ๑ - ๒ ปี เพื่อการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

๓. ทางออกเพื่อการปฏิรูประบบบริหารจัดการการศึกษา

๓.๑ การบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรการศึกษา ปรับแก้กฎหมายให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล มีอำนาจและมีอิสระในการบริหารจัดการงานการศึกษาของโรงเรียน ภายใต้การกำกับ ติดตามของคณะกรรมการสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน เป็นผู้เสนอจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษาของพื้นที่ตามความต้องการจำเป็น ภารกิจ สภาพความเป็นจริง และผลการประเมินคุณภาพโรงเรียน

๓.๒ การบริหารจัดการงานบุคคลเพื่อแก้ปัญหาการศึกษาของพื้นที่ ควรกระจายอำนาจอย่างแท้จริงให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน โดยส่วนกลางมีบทบาทกำหนดเป้าหมาย เกณฑ์ และผลผลิตที่ต้องการ และให้เขตพื้นที่การศึกษาหรือโรงเรียนวางแผนและดำเนินงานให้บรรลุผลตามที่ส่วนกลางกำหนด เช่น สามารถสรรหา และวางแผนพัฒนาครูเป็นรายบุคคล (Individual Development Plan) โดยสามารถกำหนดหลักสูตรวิธีดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และงบประมาณการพัฒนาครู ซึ่งเป็นวิธีลดปัญหาการดึงครูออกจากห้องเรียนได้ การพัฒนาครูที่ดีที่สุดอีกรูปแบบหนึ่งคือ การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentor) ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่โรงเรียน เพื่อกำกับ ติดตาม ดูแล และทบทวนหลังปฏิบัติการสอนของครู ให้การชี้แนะ

ร่วมกัน สร้างระบบนิเทศภายในอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมพัฒนาทักษะการ
สอนของครู

๓.๓ การเข้าสู่ตำแหน่งระดับบริหารของครูและบุคลากรทางการศึกษา
โดยเฉพาะการเข้าสู่ตำแหน่งสายบริหาร ควรสรรหาจากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า
การสอบคัดเลือก โดยกำหนดเงื่อนไขการเลื่อนเข้าสู่ตำแหน่งสายบริหารว่าจะต้องมี
ประสบการณ์ในการทำงานสายบริหาร และให้มีกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ
คัดเลือกและสรรหาผู้บริหาร โดยส่วนกลางต้องสร้างระบบตรวจสอบการคัดเลือก เพื่อ
ป้องกันปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบและการแทรกแซงจากนักการเมืองหรือตัวแทน

๓.๔ การเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ควรพิจารณาจากประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน มีผลงานเป็นที่ประจักษ์โดยเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ของการ
พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และพิจารณาจากคุณลักษณะ ความสามารถ ความประพฤติ
ที่เหมาะสม โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารจัดการ และมีสิทธิ์ขาดในการพิจารณา
ความดีความชอบ ภายใต้การกำกับดูแลของเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.)

๓.๕ การบริหารงานทั่วไป การจัดสรรงบประมาณ ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง
สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อุปกรณ์การเรียนการสอน และอื่นๆ
ควรจัดสรรให้เพียงพอตามความต้องการจำเป็น และลดขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณ
ให้มีความรวดเร็วมากขึ้น

๔. ทางออกเพื่อการปฏิรูปคุณภาพครู

๔.๑ การปรับระบบการผลิตครูให้สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในอาชีพ
ครูมาเป็นครู โดยคัดเลือกและพัฒนาสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ
ทำหน้าที่ผลิตครูโดยเฉพาะ หรืออาจจัดตั้งสถาบันผลิตครูโดยตรง สร้างแรงจูงใจให้
เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกเรียนวิชาชีพครู ปรับค่าตอบแทนให้เหมาะสม เพื่อจูงใจ
คนเก่ง คนดีมาเป็นครู และสร้างหลักประกันว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีงานรองรับ เป็นต้น

๔.๒ การปรับระบบการคัดสรรครูและพัฒนาระบบการประเมินครู โดยกระจายอำนาจให้โรงเรียนสามารถคัดสรร บรรจุ และโยกย้ายครูตามความจำเป็น/ความต้องการของพื้นที่ ให้คนในพื้นที่มีสิทธิ์ในการคัดสรรบุคคลในท้องถิ่นและให้ทุนเรียนครูตามความต้องการ ปรับเกณฑ์การประเมินผลงานหรือการประเมินวิทยฐานะของครูต้องพิจารณาจากผลงานเชิงประจักษ์ที่เชื่อมโยง และสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก แทนการประเมินโดยพิจารณาจากเอกสาร โดยมีระบบการประเมินติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๔.๓ การพัฒนาคุณภาพครูให้มีจิตวิญญาณ และเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยพัฒนาทั้งครูใหม่และครูเก่าให้มีจิตวิญญาณและองค์ความรู้ในตน เข้าใจหลักสูตร สามารถประยุกต์ใช้หลักสูตรและออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างอิสระตามกรอบของหลักสูตรและบรรลุผลตามที่กำหนดสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ รวมทั้งต้องมีแผนการพัฒนาตนเองรายบุคคลของครู (Individual Development Plan: ID PLAN) โดยการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นรายบุคคล และนำมากำหนดทิศทางและรูปแบบการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับความจำเป็นและงานที่รับผิดชอบ

๔.๔ การคืนครูให้กับนักเรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานภายในโรงเรียน ลดภาระงานครู เพื่อให้ครูได้ใช้เวลาอย่างเต็มที่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน ภายใต้การบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน

๔.๕ การวางแผนอัตรากำลังครูและการผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา โดยส่วนกลางควรจัดทำระบบข้อมูลครูทั่วประเทศเพื่อให้เห็นสภาพการกระจายและการกระจุกตัวของครู รวมถึงการขาดแคลนครูในสาขาต่างๆ ของแต่ละพื้นที่ เพื่อวางแผนอัตรากำลังครู และประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันผลิตครูกับเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเพื่อผลิตและพัฒนาครูให้ตรงกับสาขาวิชาที่ท้องถิ่นต้องการหรือขาดแคลน รวมทั้งมีการให้ทุนการศึกษาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนคนในท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เข้าศึกษาในสถาบันผลิตครูเพื่อกลับมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

๕. ทางออกเพื่อการปฏิรูปการวัดผลประเมินผลการศึกษา

๕.๑ การส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยปรับวิธีการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ให้เป็นการประเมินผลระหว่างทางตลอดการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำผลการประเมิน มาวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียน เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน รวมทั้งมุ่งเน้นการประเมินเพื่อการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเน้นความรู้ความจำ โดยออกแบบเทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและให้เหมาะสมกับนักเรียน และกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน

๕.๒ การพัฒนาระบบการสอบมาตรฐานของประเทศ โดยการพัฒนาคุณภาพข้อสอบ O-NET ให้มีมาตรฐานมากขึ้น เน้นวัดกระบวนการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ มากกว่าความจำ รวมทั้งปรับตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ลดจำนวนวิชาที่สอบ ให้เหลือแต่วิชาหลักๆ และปรับเปลี่ยนช่วงเวลาสอบ O-NET จากเดือนมกราคมเป็นเดือนมีนาคม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนเนื้อหาสาระวิชาได้ครบถ้วนก่อนสอบ และใช้ผลการสอบเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากกว่านำมาตัดสินคุณภาพของโรงเรียน

๕.๓ การประเมินคุณภาพสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา การประเมินภายในสถานศึกษาควรให้เขตพื้นที่การศึกษากับโรงเรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินผู้เรียน ทั้งด้านทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม มิใช่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร แต่ควรให้ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ส่วนการประเมินภายนอกสถานศึกษาที่ดำเนินการโดย สมศ. ควรปรับปรุงตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินให้มีความยืดหยุ่นตามสภาพจริงมากกว่าการประเมินจากเอกสาร

สะท้อนปัญหาและทางออก
ต่อปัจจัยปฏิรูปการศึกษาไทย

ส่วนที่ ๑

**ความสำคัญของแนวคิด
การปฏิรูปการเรียนรู้
สู่ผู้เรียน**

ความสำคัญของแนวคิด

การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน

ในห้วง ๑ ทศวรรษที่ผ่านมา

มีหลากหลายกลุ่มผู้มีส่วนร่วมทางการศึกษา ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน/ธุรกิจ สถานประกอบการ ภาคประชาชน ภาคท้องถิ่น แม้กระทั่งภาคการเมือง ได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคนไทย สังคมไทยและประเทศชาติมากขึ้น แต่จากข้อเท็จจริงก็ยังคงเห็นปัญหาของการศึกษาที่สะท้อนการลงทุนสูง ทั้งงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา แต่คุณภาพของผู้เรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้เรียนขาดทักษะการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสะท้อนผลกลับไปยังความด้อยคุณภาพและประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการการศึกษา คุณภาพของครูและผู้บริหารสถานศึกษา รวมไปถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อการศึกษา อาทิ ปรัชญาการศึกษา ความต่อเนื่องของนโยบายการศึกษา

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งจากความพยายามในการปฏิรูปการศึกษา มาหลายครั้ง แต่ก็ไม่สามารถทำให้การศึกษาเป็นพลังอำนาจของการเดินหน้าพัฒนา ประเทศได้

มีการเสวนาเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและหาทางออกในหลายๆ ประเด็น การศึกษา เพื่อนำไปตอบโจทย์ของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งต้องดำเนินการทั้งในส่วนของ ภาครัฐ กระทรวงศึกษาธิการ ทุกภาคส่วนของสังคม อาทิ

- ปฏิรูปการศึกษา โดยปรับ แนวคิดว่าการจัดการศึกษาต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจ ภูมิสังคม ที่สำคัญต้องเริ่มต้นด้วยความสำคัญของผู้เรียน และจบลงด้วยความสำคัญและความ เจริญงอกงามของผู้เรียน เป็นการศึกษา **เพื่อชีวิต การศึกษาเพื่อสัมมาอาชีวะ** และการศึกษาเพื่อวิชาการ

- ปฏิรูปการเรียนรู้ตามศักยภาพและพัฒนาการตามวัย โดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และการอยู่ร่วมกันในบริบทของสังคม ให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เรียนรู้ในทุกพื้นที่ของชีวิต **“เรียนรู้จากชีวิตจริง ปฏิบัติจริง จากประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การคิดและปัญญา ก็จะงอกงามไม่มีที่สิ้นสุด”**

- ปฏิรูปการวัดผลประเมินผลการศึกษา รวมถึงการสอบเลื่อนชั้นและการเข้าศึกษาต่อ โดยให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนและได้มาตรฐานที่ทุกฝ่ายยอมรับ ตลอดจนปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินคุณภาพสถานศึกษาให้เหมาะกับบริบท

- ปฏิรูประบบบริหารจัดการการศึกษา โดยสร้างกลไกการกระจายอำนาจ การบริหารการศึกษาลงสู่เขตพื้นที่การศึกษา และปรับวิธีการบริหารจัดการใหม่ พัฒนาโรงเรียนเป็นนิติบุคคล บริหารจัดการการศึกษามีความเข้มแข็ง ความเป็นอิสระ รับผิดชอบ ต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งนี้ดำเนินการตามความพร้อมและศักยภาพขององค์กร

- ปฏิรูปคุณภาพครูทั้งการผลิต การพัฒนา ตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพครู มีผลการวิจัยที่ยืนยันชัดเจนว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษา ไม่ใช่สิ่งไกลตัวเลย แต่เป็นการที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และต้องสร้างให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่นในครูและระบบการศึกษา มีหลายๆ คำพูดที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของครู ดังเช่น พระราชากระเสาะ เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ว่า “ให้ครูรักเด็กและเด็กรักครู ให้ครูสอนเด็กให้มีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง ให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกันเพื่อให้เห็นคุณค่าของ **ความสามัคคี**” หรือมีคำพูดของปราชญ์ด้านการศึกษาอีกหลายท่าน เช่น “ครูที่แท้จริงทำงานเพื่อช่วยโลก เพื่อยกโลก เพื่อสร้างโลก” “ความเป็นครูและงานครูนั้นสำคัญและมีคุณค่าต่อมวลมนุษยชาติ” “คืนครูให้ศิษย์ ครูเพื่อศิษย์คือครูที่นักเรียนวางใจและยึดถือว่าเป็นบุคคลที่ตนพึ่งพาได้” “ศิษย์ที่ดีคือเกียรติยศที่แท้จริงของครู” “ให้ครูใช้เวลาอย่างเต็มที่และมีคุณภาพกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน” “ครูไม่ใช่เรือจ้าง เพราะเรือจ้าง เมื่อถึงฝั่งให้สตาจก็จบกัน แต่ความเป็นครู เราต้องผูกพัน รู้จักอภัยให้ลูกศิษย์ และมีคุณธรรม” เป็นต้น

ประเด็นการศึกษาเหล่านี้รวมถึงอีกหลายประเด็นที่ยังไม่ได้กล่าวถึง ล้วนเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนของสังคมสนใจต้องการช่วยแก้ปัญหา การแก้ปัญหาที่ผ่านมา บางส่วนก็ได้ผลดี มีการเปลี่ยนแปลง แต่ไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่อง บางส่วนอาจยังไม่ตรงประเด็น ยิ่งคงวนเวียน ซ้ำไปซ้ำมา คุณภาพผู้เรียนไม่พัฒนาเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ การปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้นี้จึงไม่ใช่ภายใต้ความรับผิดชอบเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการเพียงฝ่ายเดียว เนื่องจากการศึกษาเป็นระบบที่ใหญ่มาก ต้องเป็นเรื่องของทุกภาคส่วนของสังคมซึ่งล้วนมีความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาทั้งสิ้น เพราะต่างตระหนักรู้กันดีแล้วว่าประเทศไทยติดหล่มทั้งทางเศรษฐกิจ ทางสังคม ทางการเมือง และทุกๆ ทาง และมองว่าควรวางระบบการศึกษาให้เชื่อมโยงกับทุกมิติของการพัฒนา เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีพลังต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกกลุ่มทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพมีศักยภาพ และการศึกษาจะช่วยแก้ไขปัญหามากมายของประเทศ การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ได้ดีมีคุณภาพ มีผลผลิตเป็นคุณภาพคนไทยที่มีความรู้ มีคุณธรรม สามารถเป็นฐานหลักสนับสนุนการพัฒนาประเทศโดยตรงในทุกมิติพร้อมกันไป ทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย รวมถึงความสุขมวลรวมของชาติ

เจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้นี้มีความแตกต่างจากในครั้งก่อนๆ ที่ผ่านมา จากนโยบายการศึกษาของรัฐ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเรือเอก อนุพงษ์ พิศาลพัฒนาศัย) ที่มุ่งวางยุทธศาสตร์ระยะยาวและระบบการพัฒนาต่อเนื่องเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูปการศึกษาให้ดีขึ้น **มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาที่บูรณาการและเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกับชีวิต การทำงานและการเรียนรู้** รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการบริหารจัดการการศึกษาใหม่ กระจายอำนาจ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างจริงจังที่นำไปสู่การสร้าง ความเข้มแข็งของกลไกการบริหารจัดการจากภายในองค์กรการศึกษา บนฐานคิดที่เน้นพลังจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งหมด โดยอิงพื้นที่ฐานการทำงานด้านการศึกษา (Area Based Education) เป็นเป้าหมายสำคัญ อันได้แก่ สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ท้องถิ่นพื้นที่จังหวัด และภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัด ให้เกิดความร่วมมือปฏิบัติการ **“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นจริงบนพื้นที่”**

ที่สำคัญอย่างยิ่ง มีการเปิดพื้นที่การจัดการปัญหาการศึกษาในส่วนที่ยังดำเนินการไม่มากนัก ให้สามารถดำเนินการอย่างจริงจังมากขึ้น โดยใช้ปัญหาเป็นโจทย์จริงของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อหาทางออกของพื้นที่ และมุ่งพัฒนาคนให้เกิดการสร้างความรู้และทางเลือกต่างๆ **“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้ ร่วมหาทางออก”** ที่นำไปสู่การจัดการปัญหาการศึกษาร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการตนเองและพึ่งตนเองได้

โดยเน้นเป้าหมายการบรรลุผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ ตลอดจนการเป็นพลเมืองไทยที่ดีของผู้เรียนเป็นหลัก

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวคิด **“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้ ร่วมหาทางออก”** เพื่อจัดการปัญหาและทดลองนำร่องปฏิบัติการให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม ได้ริเริ่มดำเนินการก่อนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรที่ตระหนักในปัญหาการศึกษาและรับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สร้างความร่วมมือกับหลายภาคส่วน ดำเนินงานโครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่บังเกิดผลต่อผู้เรียน ยกกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยน่านโยบายด้านการศึกษาที่สำคัญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเรือเอก อนุพงษ์ พิศาลพัฒนาศัย) มากำหนดเป็นกรอบการดำเนินงานของโครงการ ดังภาพ

กรอบการดำเนินงานโครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน >>>

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

- ทดลองกระจายอำนาจลงสู่เขตพื้นที่การศึกษา โดยการแก้กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค การบริหารจัดการการศึกษาในระดับโรงเรียน ด้านการบริหารบุคคล งบประมาณ และการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนทันที โดยเฉพาะในสาระวิชาหลัก ให้สูงขึ้นกว่าเดิมไม่น้อยกว่า ๒๐ %
- ติดตามประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งโรงเรียน เป็นระยะ ๓ เดือน / ๖ เดือน / ๑ ปี เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ประเมินความดีความชอบของผู้บริหารและครู

แปลงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสู่การจัดทำกรอบแนวคิดปฏิรูปการเรียนรู้เต็มรูปแบบ

1. กระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษาลงสู่เขตพื้นที่การศึกษา และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นนิติบุคคลอย่างสมบูรณ์แบบ โดยปลดล็อกกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับโรงเรียน (วิชาการ บุคคล งบประมาณ บริหารงานทั่วไป การปฏิรูปการเรียนรู้) ปรับกลไกและกระบวนการบริหารจัดการของครูและผู้บริหาร
2. ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนที่ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. พัฒนาศักยภาพครู สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู และผู้เรียน โดยอยู่บนพื้นฐานหลักการแนวคิด
 - ไม่นำครูออกนอกโรงเรียน
 - ลดภาระงานครู
 - สร้างระบบนิเทศ (Coaching) และฝึกอบรมบนงาน (On-the-job Training)
 - PLC : Professional Learning Community ภายใต้กระบวนการชี้แนะทางปัญญา
4. ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้ ร่วมหาทางออก”

ดำเนินการนำร่อง รุ่นที่ ๑ ๑๕ โรงเรียน/เขตพื้นที่ จำนวน ๒๐ เขตพื้นที่ (๓๐๐ โรงเรียนโดยประมาณ)		ดำเนินการนำร่อง รุ่นที่ ๒ ๑๕ โรงเรียน/เขตพื้นที่ จำนวน ๔๐ เขตพื้นที่ (๖๐๐ โรงเรียนโดยประมาณ)	
งานบริหารโครงการ <ul style="list-style-type: none"> ➢ ประสานงานโครงการ ➢ ประสานงาน เขตพื้นที่การศึกษา/กัลยาณมิตรนิเทศ ➢ บูรณาการงานตามกรอบแนวคิดปฏิรูปการเรียนรู้ 	งานกัลยาณมิตรนิเทศ <ul style="list-style-type: none"> ➢ จัดตั้งทีมกัลยาณมิตรนิเทศ ➢ จัดประชุมปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้ ➢ เขตพื้นที่และโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ ➢ ติดตาม นิเทศ 	งานประเมินผลการเรียน <ul style="list-style-type: none"> ➢ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนภายใน ๓ เดือน / ๖ เดือน / ๑ ปี 	งานวิจัยโครงการ <ul style="list-style-type: none"> ➢ แนวทางการพัฒนาครู ➢ แนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ➢ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาในเชิงระบบ ➢ ถอดบทเรียนความสำเร็จของโครงการ

ผลลัพธ์

ผู้เรียน

๑. ได้รับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทันที
๒. มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
๓. มีความเป็นพลเมืองไทยที่ดี

โรงเรียน

๑. School Autonomy
๒. School's Accountability

การดำเนินงานโครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนเต็มรูปแบบ มีการวางยุทธศาสตร์และสร้างทางเลือกเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่ดีขึ้น มุ่งปฏิรูปการศึกษาโดยใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐานการทำงานปฏิรูปการเรียนรู้ ด้วยการนำร่องกระจายอำนาจ บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจในการบริหารจัดการ การศึกษาอย่างจริงจังไปยังเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้ศักยภาพและภาวะผู้นำดำเนินการพัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งและเป็นนิติบุคคล มีความเป็นอิสระและความคล่องตัว รวมทั้งปฏิรูปการเรียนการสอนอย่างเต็มพิกัด หนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพครูเพื่อปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน พร้อมสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานเป็นทีมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลปฏิบัติการสอนร่วมกัน เพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่คุณภาพผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งถือเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนของผู้บริหารและครูทุกคน ที่มุ่งให้ศิษย์แต่ละคน และทุกๆ คนเจริญงอกงามรอบด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเจ้าภาพหลักในการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุผลของการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ การศึกษาลงสู่เขตพื้นที่การศึกษาและการพัฒนาศักยภาพครูให้สามารถจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่ก่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนที่ส่งผลดี

ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และยกระดับคุณภาพของครูกับผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน ให้ครูอยู่กับผู้เรียนได้อย่างเต็มเวลา ไม่ต้องมีภาระอื่นนอกจากภาระงานสอน โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐) ระยะดำเนินการปีแรก เริ่มต้นนำร่องปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒๐ เขต และพัฒนาโรงเรียนที่มีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ๑ ละอย่างน้อย ๑๕ โรงเรียน รวมมีโรงเรียนทั้งสิ้นจำนวน ๓๐๐ แห่ง ระยะต่อมา เริ่มขยายผลการดำเนินงานในสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาอีก ๔๐ เขต และโรงเรียนอีกจำนวน ๖๐๐ แห่ง และภายใน ๓ ปี ดำเนินการขยายผลครอบคลุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหมดได้ครบ ๑๐๐ % โดยแต่ละปีจะมีโรงเรียนของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเข้าร่วมปฏิรูปการเรียนรู้เพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งวางแผนว่าหากดำเนินการครบ ๓ ปี นับจากเริ่มเข้าโครงการ จะมีโรงเรียนเข้าร่วมกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างจริงจัง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

จากแนวคิดแนวทางของการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเห็นความสำคัญในการสร้างความร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมดำเนินการวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษาและการปฏิรูปการเรียนรู้คู่ขนานกันไป เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อค้นพบเชิงประจักษ์จากพื้นที่ (Evidence Based) รวมทั้งเป็นวิธีการทำงานแบบบูรณาการประเด็นการวิจัยที่เป็นพันธกิจของหน่วยงาน และการทำงานที่สอดคล้องกันและแลกเปลี่ยนแนวคิดแนวทางไปสู่เป้าหมายตามนโยบายของรัฐ ตลอดจนการทำงานที่ได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ร่วมกันในการดำเนินงานตามวงจรของการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันทางการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ ๓ เรื่อง ได้แก่ (๑) แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ รวมไปถึงการพัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งและเป็นนิติบุคคลอย่างสมบูรณ์ โดยเสนอการแก้กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษาระดับโรงเรียน ในด้านการบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณ และการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยตนเอง (๒) วิธีการพัฒนาศักยภาพและกระบวนการทำงานของครูในการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนที่มุ่งสร้างคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งติดตามประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู และ (๓) ผลการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนในด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ให้สูงขึ้นกว่าเดิม การพัฒนาผู้เรียนทันทีอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ และความเป็นพลเมืองไทยที่ดี

สะท้อนปัญหาและทางออก
ต่อปัจจัยปฏิรูปการศึกษาไทย

ส่วนที่ ๒

**การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง
การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน**

การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน

หลังจาก หลอมรวมแนวคิดระดับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและนำมา กำหนดกรอบการดำเนินงานและกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน การดำเนินงาน โครงการระยะแรกของปีที่ ๑ จึงเริ่มเตรียมพื้นที่นำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้เต็มรูปแบบ นั่นคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒๐ เขต และโรงเรียนที่มีปัญหาด้านคุณภาพ การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอย่างน้อย ๑๕ โรงเรียน รวมมีโรงเรียนทั้งสิ้นจำนวน ๓๐๐ แห่ง ที่สมัครใจ เห็นพ้องตรงกัน และแจ้งความประสงค์เข้าร่วมเป็นพื้นที่นำร่องดำเนินงาน โครงการ พร้อมทั้งมีการจัดประชุมชี้แจงให้รับรู้ รับทราบความตั้งใจที่จะสร้างการ เปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาผ่านหลักฐานสภาพปัญหาเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นจริง ในพื้นที่นำร่อง พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางดำเนินงาน เป้าหมายและ เจตนารมณ์ของโครงการ

การทดลองนำร่องปฏิบัติการ ปฏิรูปการเรียนรู้สู่เขตพื้นที่การศึกษา ใช้วิธีเปิดพื้นที่ดำเนินการ และ ให้ความสำคัญกับปัญหาการศึกษา ของพื้นที่ โดยใช้ปัญหาเป็นโจทย์ จริงเพื่อหาทางออกของการปฏิรูป การศึกษาของพื้นที่ หนุนเสริมให้

สามารถจัดการปัญหาการศึกษาของพื้นที่ร่วมกันได้ โดยเฉพาะในส่วนที่ยังดำเนินการไม่ มากนัก และให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐ สิ่งสำคัญใน ระยะแรก คือการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรในพื้นที่ และวางระบบกลไกการส่งเสริม สนับสนุน และหนุนเสริมเชิงวิชาการและการบริหารจัดการการศึกษา (วิชาการ บุคคล บประมาณ บริหารงานทั่วไป การปฏิรูปการเรียนรู้) ตลอดจนให้ทุกภาคส่วนในจังหวัด

เข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมเรียนรู้ และร่วมหาทางออก เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นจริงบนพื้นที่”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนด้วยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ (Education Reform Lab and Coaching Lab) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒๐ เขต และโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา รวม ๓๐๐ โรงเรียนที่เป็นพื้นที่นำร่องปฏิบัติการ โดยกำหนดกิจกรรมและกระบวนการที่เริ่มจากการร่วมคิด ร่วมเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการการศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน พร้อมปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นของพื้นที่ และร่วมกันหาทางออกเพื่อนำมาปลดล็อคปัญหาอุปสรรคที่เป็นตัวขัดขวางการบริหารจัดการการศึกษา การพัฒนาการศึกษา และการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยตนเองของโรงเรียน พร้อมทั้งร่วมกันสร้างภาพความต้องการด้านการศึกษาของพื้นที่และแนวปฏิบัติ เพื่อนำมาจัดทำแผนปฏิบัติการ ปฏิทินการทำงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จ พร้อมกับดำเนินการนำร่องขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติที่มุ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงของการบริหารจัดการการศึกษาและการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้บังเกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้นในห้องเรียน โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขณะเดียวกัน

มีการจัดปัจจัยเงื่อนไขและระบบหนุนเสริมเชิงวิชาการ มีผู้เชี่ยวชาญการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยและประเมินผลการเรียนรู้ ร่วมติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ และให้การชี้แนะทางปัญญา (Coaching) รวมถึงมีการเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารและครูให้สามารถดำเนินการนำร่องปฏิรูปการเรียนรู้ได้มีรูปแบบทั้งโรงเรียนได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนด้วยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ ให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ที่เป็นพื้นที่นำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน จำนวน ๖ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน - ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยมีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นหน่วยงานนำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๘ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นหน่วยงานนำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน คือ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๒ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๑ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย โดยมีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นหน่วยงานนำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๓

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๔ - ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ โรงแรมขวัญมอ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นหน่วยงานนำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

ครั้งที่ ๕ วันที่ ๑๘ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นหน่วยงานนำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๘ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๔ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๓

ครั้งที่ ๖ วันที่ ๒๒ - ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ โรงเรียนชุมชนวัดกลางกร้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ๒ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นหน่วยงานนำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน คือ สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ตราด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๑

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะเป็นภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินงาน
โครงการกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนด้วยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ รวมจำนวน
๖ ครั้ง ตามกำหนดเวลาและสถานที่ พร้อมทั้งดำเนินการเก็บข้อมูลตามกิจกรรมที่กำหนด
ไว้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ และนำมาประมวลผลเพื่อสะท้อนปัญหาและทางออก
ทางการศึกษาของพื้นที่ เพื่อเป็นโจทย์จริงของการปฏิรูปการศึกษาของพื้นที่ และนำมา
ใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายซึ่ง
เป็นหน่วยงานนำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้ในพื้นที่ รวมถึงนำมาใช้วางแผนดำเนินงาน
ของโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนในระยะต่อไป

สะท้อนปัญหาและทางออก
ต่อปัจจัยปฏิรูปการศึกษาไทย

ส่วนที่ ๓

**ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
“ปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน”**

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน “สะท้อนปัญหา และก้าวออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษา”

โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนมีการขับเคลื่อนในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับกำหนดนโยบาย ซึ่งต้องมีการเสนอประเด็นสำคัญของการศึกษาในการร่างรัฐธรรมนูญ จนถึงระดับปฏิบัติการ คือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากภายในองค์กรมากกว่าจากปัจจัยภายนอกองค์กร โดยทุกคนในองค์กรต้องร่วมมือกันจึงจะเกิดความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง

ทุกฝ่ายเห็นตรงกันว่าเป้าหมายการศึกษาคือการเห็นคนไทยมีคุณภาพซึ่งปัจจัยสำคัญขึ้นอยู่กับโรงเรียน ถ้ามีการจัดการศึกษาได้ดี ก็ผลิตคนที่มีคุณภาพให้เห็นผลได้ จึงต้องเริ่มเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานใหม่ โดยการกระจายอำนาจเพื่อสนับสนุน

การจัดการศึกษาลงสู่เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน มีเป้าหมายสำคัญในการทำให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลที่สมบูรณ์ หมายความว่า การศึกษาต้องมีวิธีการบริหารจัดการและมีอำนาจตัดสินใจทั้งการบริหารบุคคล (พัฒนาศักยภาพครูและผู้บริหาร) การบริหารงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป การบริหารวิชาการและการปฏิรูปการเรียนรู้ (การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การประกันคุณภาพ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ในระดับจังหวัดเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา)

โดยมีอำนาจตัดสินใจเบ็ดเสร็จที่โรงเรียน เพื่อให้การบริหารจัดการการศึกษานำไปสู่คุณภาพของผู้เรียนได้ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการโรงเรียนมีความสำคัญมากในการประกันความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องมีการบริหารจัดการให้โรงเรียนมีสถานภาพการเป็นนิติบุคคลที่ชัดเจน ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานภายในโรงเรียนใหม่ ให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ส่งเสริมให้เกิดเวลาของครูกับผู้เรียนอย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพเพราะเชื่อว่าถ้าครูอยู่กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การเปลี่ยนแปลงต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ทว่าปัจจุบันยังมีปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการการศึกษาในพื้นที่ เหตุนี้ต้องมีการร่วมคิดร่วมเรียนรู้ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาของพื้นที่ เสนอทางออกและแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเพื่อขับเคลื่อนปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน ร่วมกันขจัดปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เป็นตัวขัดขวางการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน รวมถึงเป็นการประเมินความพร้อมขององค์กรทางการศึกษาในพื้นที่เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาต่อไป

ฉะนั้นส่วนหนึ่งของกิจกรรมและกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนที่จัดขึ้นทั้ง ๖ ครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนที่มีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสมัครใจเป็นพื้นที่ทดลองนำร่องปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้เต็มรูปแบบ คือ ออกแบบกิจกรรมการใช้ปัญหาการศึกษาของพื้นที่เป็นโจทย์จริงเพื่อหาทางออกของการปฏิรูปการศึกษาของพื้นที่ การจัดกิจกรรมได้ให้ความสำคัญกับการร่วมคิดร่วมเรียนรู้สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการการศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน พร้อมปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นของพื้นที่ และร่วมกันหาทางออก ร่วมกันสร้างภาพความต้องการด้านการศึกษาและแนวปฏิบัติ เพื่อนำมาปลดล็อกปัญหาอุปสรรคที่เป็นตัวขัดขวางการบริหารจัดการการศึกษา การพัฒนาการศึกษาและการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยตนเองของโรงเรียน

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกิจกรรมของการประชุมทั้ง ๖ ครั้ง และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยได้สรุปผลการประชุมซึ่งสะท้อนมุมมองปัญหาและทางออกที่เป็นโอกาสและความท้าทายในการปฏิรูปการศึกษาของพื้นที่ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ให้สูงขึ้นกว่าเดิม และพัฒนาผู้เรียนทันต่ออย่างรอบด้านทั้งความรู้ ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ และความเป็นพลเมืองไทยที่ดี ทั้งนี้จำแนกสาระสำคัญตามประเด็นทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง นำเสนอปัญหาและทางออกตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษา ๕ ด้าน คือ ๑) ปฏิรูปแนวคิดการจัดการศึกษา ๒) ปฏิรูปการเรียนรู้ ๓) ปฏิรูประบบบริหารจัดการการศึกษา ๔) ปฏิรูปคุณภาพครู และ ๕) ปฏิรูปการวัดผลประเมินผลการศึกษา

ปฏิรูป

แนวทางการจัดการศึกษา

๑ ปฏิรูปแนวคิดการจัดการศึกษา

ABC

การศึกษาไทยตกอยู่ในกระแสวิพากษ์อย่างกว้างขวางรุนแรงเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาที่แย่ง ซึ่งพิจารณาจากคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นผลผลิตของระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่ต่ำลงไป มีการสะท้อนตรงกันถึงปัญหาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนว่า

“การศึกษามีทิศทางและเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนของประเทศ ซึ่งเห็นผลได้ในระยะยาว แต่นโยบายการศึกษาของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมากจากการเมือง การนำนโยบายสู่การดำเนินงานในพื้นที่ขาดความต่อเนื่อง และมีแต่การสั่งการซึ่งเปลี่ยนแปลงบ่อย ข้อสำคัญคือเป็นเพียงการมองจุดเดียว หรือไม่ตรงกับสภาพปัญหาที่แท้จริง ไม่ได้มองภาพรวมเพื่อการแก้ปัญหาการศึกษาของพื้นที่

จึงมองไม่เห็นผลสำเร็จของนโยบาย และปัญหายังคงมีอยู่ เช่น ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดแคลนครูผู้สอน ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากปัญหาครูกระจุกตัวอยู่โรงเรียนในเมือง หรือปัญหาความไม่ทั่วถึงและข้อจำกัดของการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและเกิดความ

เหลื่อมล้ำทางการศึกษา หรือปัญหาครูไม่มีคุณภาพ ขาดทักษะการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และปัญหาอื่นๆ เป็นต้น กิจกรรมส่วนใหญ่ที่สั่งการให้โรงเรียนดำเนินการ เช่น การแข่งขัน การประกวด การเข้าร่วมโครงการของหน่วยงานต่างๆ ฯลฯ ไม่ได้แก้ปัญหาการศึกษาโดยตรง หรือแม้แต่การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และประเมินผลกิจกรรมโครงการต่างๆ ซึ่งต้องจัดทำเอกสารมากมาย ทำให้ครูต้องละทิ้งงานสอนในห้องเรียน มีเวลาให้กับการเรียนการสอนน้อยลงและเด็กก็ทิ้งการเรียนรู้อีก เหล่านี้มองว่าการศึกษาไทยมีแต่การถ่ายเอกสาร ต้องทำงานเอกสารต่างๆ และกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดยรัฐเพียงอย่างเดียวที่เผชิญอยู่ในปัจจุบัน ไม่เพียงพอและไม่ตอบเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนไทย”

“การจัดการศึกษาไทยในภาพรวมเปรียบเสมือนการทำธุรกิจและจัดด้วยวิธีการเดียวกันหมดตามนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ ดังมีคำกล่าวที่ว่า **ความเป็นมาตรฐานการศึกษาเพียงแบบเดียวสำหรับจัดการศึกษาให้แก่คนทั้งประเทศ** หรือเรียกง่ายๆ ว่า **เสื้อตัวเดียวใส่เหมือนกันทั้งประเทศ** ซึ่งเป็นไปได้ยากและไม่เหมาะสมอย่างมาก เพราะแต่ละพื้นที่มีความต่างกันทั้งบริบทและคุณภาพชีวิตของคนและชุมชน การประเมินคุณภาพสถานศึกษาก็เช่นกัน ใช้มาตรฐานเดียวกันโดยไม่ได้อภิปรายปัจจัยของแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ **การวางนโยบายและรูปแบบการทำงานเพื่อพัฒนาการศึกษาในลักษณะคณะกรรมการรูปแบบต่างๆ ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด** เพราะขาดคนหรือเจ้าภาพขับเคลื่อนการศึกษาอย่างแท้จริง จึงเห็นว่านโยบายที่ลงสู่พื้นที่ เป็นเพียงนโยบายที่วางไว้เฉยๆ”

“บริบทการศึกษาค่อนข้างใหญ่ ทั้งการจัดระบบการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรทางการศึกษา รวมไปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษาและมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง **มีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา**และแตกต่างกันอย่างมากของโครงสร้างพื้นฐาน คุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนในเมืองและในชนบท รวมถึงโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งมีบริบทและพื้นที่ต่างกัน โรงเรียนในชนบทและโรงเรียนขนาดเล็กหลายแห่งก็มีปัญหาด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ปล่อยปละละเลยผู้เรียน รวมถึงผู้บริหารโรงเรียน ครู ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครองก็ไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเท่าที่ควร ขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองในเมืองที่มีฐานะทาง

เศรษฐกิจสังคมดี ก็มีค่านิยมและพึงพอใจต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพสูง ให้ความสำคัญกับผลการเรียน ความรู้ ความเก่ง ความสามารถ การแข่งขัน และการเรียนต่อในระดับสูง จึงส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนแตกต่างกันไปมาก เด็กหลายคนโดยเฉพาะโรงเรียนในเมืองมีความเก่งมากๆ แต่อีกหลายคนที่เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่จากโรงเรียนในชนบทก็อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ อย่างไรก็ตามคุณภาพรวมของการศึกษาก็ยังแยกลง หากมองในระดับโรงเรียน สะท้อนจากคุณภาพของผู้เรียนที่ต่ำลงไป ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำลง ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ต่ำลง ขาดจิตสาธารณะและขาดการวางแผนการดำเนินชีวิตของตน ซึ่งปัญหาคุณภาพผู้เรียนที่เกิดขึ้นเช่นนี้ ก็ไม่มีการระบุเงื่อนไขความรับผิดชอบของผู้จัดการศึกษาไว้ชัดเจน”

“การจัดการศึกษาคือการทำงานของโรงเรียน เปรียบเสมือนเรือลำหนึ่ง ที่มีรอยรั่วด้วยปัญหาต่างๆ มากมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อาทิ ปัญหาการจัดการศึกษาที่ไม่ตรงกับความต้องการกำลังคนของพื้นที่ ปัญหาแนวทางการกระจายอำนาจในหลายระดับที่ไม่เอื้อต่อการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กขาดครูและมีผู้เรียนจำนวนน้อยซึ่งเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า ปัญหาคุณภาพผู้เรียนที่ขาดความรู้ ทักษะชีวิตและทักษะในการประกอบอาชีพ ปัญหาผู้เรียนออกกลางคันเพราะไม่มีความสุขที่เรียนในระบบ ปัญหาพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาและการดูแลเด็ก ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาค่าครองชีพ ปัญหาความยากจน ต้องปากกัดตีนถีบ ย้ายถิ่นหรือย้ายที่ทำงาน ปัญหาชุมชน ปัญหายาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร พฤติกรรมเด็กแว้น เด็กเที่ยวกลางคืน เด็กติดเกมส์ เด็กเกเร ไม่เชื่อฟัง ซึ่งล้วนต้องเกี่ยวโยงให้สังคมเข้ามาช่วยเหลือ สังคมหมายถึงทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และทุกฝ่ายของสังคมต้องเข้ามาร่วมกันแก้ปัญหาของโรงเรียนในแต่ละพื้นที่ แต่ละขนาดโรงเรียน ซึ่งมีปัญหาแตกต่างกันไป”

ข้อเสนอการออกเพื่อปฏิรูปแนวทางการจัดการศึกษาไทย

หลายฝ่ายได้ร่วมกันระดมความคิดและสรุปข้อสำคัญของทางออกการศึกษาไทย คือ ระบบการศึกษาต้องเป็นอิสระ มิใช่รัฐจัดการศึกษาเพียงอย่างเดียว การจัดการศึกษาให้ได้ดีต้องตั้งศักยภาพท้องถิ่นให้มาจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และทำให้เด็กอยากมาโรงเรียน เรียนรู้แล้วมีความสุข เพราะท้องถิ่นและชุมชนมีความรู้และเข้าใจสภาพปัญหา บริบท และความต้องการของคนในพื้นที่เป็นอย่างดี นอกจากนั้น การระดมความคิดยังมีข้อเสนอที่น่าสนใจเพื่อปรับแนวคิดหรือกระบวนทัศน์ในการจัดการศึกษาไทยดังนี้

๑. การกำหนดนโยบายการศึกษาต้องให้เป็นการศึกษาเพื่อชีวิต มิใช่การศึกษาแค่ให้มีความรู้ และนโยบายต้องมีความต่อเนื่อง ปรับโครงสร้างการบริหารองค์กรทางการศึกษาในส่วนกลางให้เล็กลง ให้เป็นผู้มีบทบาทกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และทิศทางขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาลงสู่พื้นที่ โดยมีเป้าหมายผลผลิตการจัดการศึกษา คือคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งต้องมีแนวทางและคู่มือปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่ พร้อมทั้งกำกับ ดูแล ติดตามนโยบายและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเป็นฐานหลักของการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตามนโยบายให้เหมาะกับบริบทและแก้ปัญหาการศึกษาของพื้นที่ ซึ่งต้อง

คำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีในการทำงานร่วมกันและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามบทบาทหน้าที่ บุคคลหลักที่ต้องให้เกิดความเข้าใจชัดเจนคือครู เริ่มที่ครูก่อน พัฒนาคุณภาพของครู เมื่อครูมีความเข้าใจชัดเจนก็สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผล การเรียนรู้ที่ดีกับผู้เรียน

๒. การปรับแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อชีวิต ตอบโจทย์การดำรงชีวิตและการเลี้ยงชีพได้ โดยจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของชีวิตและอนาคตของคนในท้องถิ่น ปรับจากการสอนอย่างเดียว เป็นเน้นการปฏิบัติจริงจากการใช้ชีวิตและการอยู่ร่วมกันเป็นตัวตั้ง เพื่อสร้างคนให้

มีศักดิ์ศรี มีศักยภาพ มีวิถีคิดที่สามารถพึ่งตนเองได้ ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนจากมุ่งเน้นวิชาการเพียงอย่างเดียว เป็นการเน้นได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน และทักษะวิชาการซึ่งมีความรู้ในการประกอบอาชีพได้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุมีผล ปลูกฝังความคิดรอบด้านที่เชื่อมโยงกับวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรมและการสร้างอาชีพ ในท้องถิ่น การใช้ชีวิตในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงให้สามารถป้องกันตนเองจากสิ่งร้ายๆ ได้ ให้มีความฉลาดและเห็นคุณค่าในการใช้ชีวิตที่ถูกต้องและมีความพร้อมเข้าสู่โลกการทำงาน เปรียบเสมือนการดำรงชีวิตอยู่โดยสามารถหายใจได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาเครื่องช่วยหายใจหรือถังออกซิเจน การจัดการศึกษาเพื่อชีวิตในระบบการศึกษาไทยช่วยสร้างคนรุ่นใหม่เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นฐานหลักที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศในอนาคต

๓. การจัดการศึกษาให้กับคนทุกกลุ่มทุกวัย โดยเฉพาะให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการวางรากฐานที่มั่นคง คนทุกกลุ่มทุกวัยทั้งปกติและผิดปกติรวมถึงกลุ่มด้อยโอกาสต่างๆ และแรงงานต่างชาติ ควร

ได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาในระบบเหมือนกัน โดยกลุ่มผิปกติที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และปัญหาเรียนช้าหรือปัญหาอื่น ควรมีการคัดกรองและจัดกลุ่มตามสภาพปัญหาจริง เช่น เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เป็นต้น กระบวนการคัดกรองควรกระทำตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งเมื่อทราบผลการคัดกรองจะได้ติดตามและช่วยเหลือเด็กได้ทันช่วงที่ตั้งแต่เริ่มต้น รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบสำหรับครูในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการศึกษาเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตลอดจนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพจริงของเด็ก เพื่อให้โอกาสเด็กได้อยู่ในระบบการศึกษาต่อไป นอกจากนี้การจัดการศึกษาควรคำนึงถึงการติดตามและช่วยเหลือเด็กที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนหรือออกกลางคันด้วยเช่นกัน

๔. การจัดการศึกษาควรกำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการ

ในอนาคต รวมถึงแนวทางดำเนินงานบริหารจัดการ การศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายผลผลิตคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการ ทั้งความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ ตัวอย่างผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา

ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ ต้องอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีทักษะชีวิตเบื้องต้น และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้การประเมินเรื่องการอ่านออกเขียนได้ของเด็กต้องทำทุกปี หรือผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ต้องอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง มีทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน หรือผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ต้องรู้ความถนัดและความต้องการของตน สามารถเลือกเรียนได้ตามความชอบความถนัด มีทักษะการทำงานและการประกอบอาชีพเบื้องต้น และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมไทย เป็นต้น

๕. การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนได้พัฒนา

คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและคุณภาพไม่แตกต่างกันมากเกินไป ซึ่งต้องพิจารณาปัจจัยและข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ สังคม ความยากจนของพื้นที่ รวมถึงบริบทของแต่ละโรงเรียนแต่ละพื้นที่ เพื่อปรับระบบการจัดการเรียนการสอนและการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อคุณภาพการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับโรงเรียน ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องใช้รูปแบบเดียวกันในทุกโรงเรียน แต่ให้มีความเหมาะสมกับวัยและการเรียนรู้ของเด็ก เช่น รัฐสนับสนุนงบประมาณหรืออุปกรณ์การศึกษาให้เหมาะกับเด็กแต่ละวัยและความพร้อมของเด็ก รวมถึงความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน เช่น สนับสนุนแท็บเล็ต (Tablet) ให้กับเด็กที่สามารถใช้และนำไปต่อยอดการเรียนรู้ได้ และควบคุมการใช้สื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้เหมาะกับการรับรู้ของเด็ก เด็กระดับประถมศึกษาตอนต้นยังขาดความรับผิดชอบและไม่สามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่เหมาะในการใช้แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา แต่ควรเน้นการเขียนและการอ่าน เพื่อให้มีความรู้ฝังลึก หรือช่วยเสริมการเรียนการสอนจะเป็นประโยชน์มากกว่า ส่วนเด็กระดับมัธยมศึกษาควรสนับสนุนการใช้แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวัยที่สามารถเรียนรู้และนำไปต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือสนับสนุนการเรียนสายอาชีพเพื่อสนองตอบความต้องการแรงงานในพื้นที่ ปรับทัศนคติและสร้างแรงจูงใจให้เห็นความสำคัญของการเลือกเรียนสายอาชีพ มีตำแหน่งงานรองรับเมื่อสำเร็จการศึกษาและสามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

๖. การสร้างระบบความรับผิดชอบทางการศึกษา ระบบการศึกษาไทยยังขาด

การรับผิดชอบของผู้จัดการศึกษา ขาดเจ้าภาพผู้รับผิดชอบหลักที่ชัดเจน และมีการเปลี่ยนผ่านหรือย้ายออกจากพื้นที่บ่อยมาก ทำให้ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของพื้นที่หายไป ไม่มีใครต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหลักสำคัญของการจัดการศึกษาให้บังเกิดผลสำเร็จ

ขณะที่ครูและทุกภาคส่วนของสังคมชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญเช่นกันต่อการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นด้วย จึงควรมีการสร้างระบบความรับผิดชอบต่อการศึกษาไทยด้วยวิธีใดก็ได้ที่ทำให้เกิดคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยกำหนดเงื่อนไขหรือข้อตกลงความรับผิดชอบต่อ ผู้จัดการศึกษาภายใต้เกณฑ์คุณภาพของผู้เรียนที่ผูกโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ หรือเกณฑ์การคัดสรรผู้บริหารที่เหมาะสม ใช้การบริหารจัดการที่มีความเข้มแข็ง ที่สำคัญ ต้องกระทำกันอย่างจริงจัง ไม่ควรทำแบบลูบหน้าปะจมูกหรือเกรงอกเกรงใจกันอีกต่อไป

๗. การสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษา การศึกษามีได้อยู่ในมือใครฝ่ายเดียว ความสำเร็จของการศึกษาขึ้นอยู่กับทุกภาคส่วนในสังคมเดียวกัน ทั้งภาครัฐ เอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชน ชุมชนและท้องถิ่น ที่ต้องดึงเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาอย่างจริงจัง เช่น ร่วมจัดทำมาตรฐานการศึกษา และระบบการวัดผลประเมินผลทางการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เป็นต้น ทั้งนี้รัฐควรมีกลยุทธ์และมาตรการทางการศึกษาชัดเจนที่จะจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม การสร้างความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ในการจัดการศึกษาอาจดำเนินการในรูปแบบเครือข่าย อาทิ เครือข่ายระหว่างหน่วยงานราชการ เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงสาธารณสุข ร่วมมือดำเนินการให้ความรู้กับพ่อแม่ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนและระหว่างตั้งครรภ์

จนกระทั่งเข้าสู่วัยเรียน หรือเครือข่ายกระทรวงวัฒนธรรมและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมมือดำเนินการควบคุมการออกใบอนุญาตสื่อและกำกับดูแลอย่างเข้มงวดและจริงจัง หรือเครือข่ายภาครัฐและเอกชน มิใช่รัฐจัดการศึกษาเพียงอย่างเดียว แต่รัฐควรสนับสนุนบุคคล องค์กร หรือเอกชนที่สนใจด้านการศึกษาและมีความเข้มแข็ง เพื่อร่วมกันสร้างคนให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ที่สำคัญมากคือ เครือข่ายโรงเรียนและชุมชน รวมไปถึงพ่อแม่ผู้ปกครอง การจัดการศึกษาของโรงเรียนต้องหลอมรวมเข้ากับชุมชน โรงเรียนกับชุมชนแยกกันไม่ได้ ต้องเกี่ยวโยงกันไป เด็กนักเรียนอยู่ในชุมชน ถ้าช่วยกันสร้างคุณภาพชีวิตครอบครัว สังคมดี นักเรียนก็ดีไปด้วย และโรงเรียนก็สามารถจัดการศึกษาได้ดี ทั้งลดปัจจัยที่บั่นทอนและเป็นปัญหาต่อการจัดการศึกษาอีกด้วย จึงต้องให้ความสำคัญกับการดึงชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมและให้เข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนและช่วยกันสร้างคุณภาพชีวิตโดยรวมให้กับชุมชน ดังมีการกล่าวไว้ว่า “คุณภาพการศึกษาจะเกิดได้ ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมดูแล และจัดโอกาสการเรียนรู้ให้เด็ก” “เด็กที่ประสบความสำเร็จมาจากครอบครัวที่มีความพร้อม

มิใช่ความร่ำรวย” สิ่งที่ควรดำเนินการ เช่น ส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองเห็นความสำคัญต่อการศึกษาของบุตรหลานพอกๆ กับการทำงานหาเงินเลี้ยงชีพ และร่วมกันดูแลเด็กจากสภาพแวดล้อมทางสังคมชุมชนที่ไม่ดี ปรับวิธีคิดของทุกคนในครอบครัวให้เข้าใจว่าเด็กควรได้รับการพัฒนาที่แตกต่างกันไปตามความสามารถของเขา และไม่กดดันจนเด็กเกิดความเครียดดูแลบุตรหลานให้มีความมุ่งมั่นและมีเป้าหมายในการเรียน อาทิ ไม่ให้เด็กนอนดึก ดูแลให้จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน ให้เวลาในการทบทวนบทเรียนแก่บุตรหลานอย่างน้อยวันละ ๓๐ นาที สร้างค่านิยมการศึกษาเป็นการเรียนรู้ที่

จะใช้ชีวิตและสร้างเป้าหมายที่ดีของชีวิต มิใช่เรียนเพื่อให้จบเท่านั้น ช่วยพัฒนาทักษะการคิด ทักษะชีวิต และพฤติกรรมอันพึงประสงค์ให้แก่บุตรหลาน เช่น การใฝ่เรียนรู้ การขยันอ่านหนังสือ การมีมารยาทงาม มีความรับผิดชอบ มีสัมมาคารวะ การยอมรับและยกย่องคนทำความดี เป็นต้น

อีกรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาคือ การใช้กลไกจังหวัด กลไกท้องถิ่นในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ดำเนินการในรูปแบบสภาการศึกษาจังหวัดหรือสมัชชาการศึกษาจังหวัด โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการระดับจังหวัด/ท้องถิ่นที่มีองค์ประกอบจากตัวแทนของทุกภาคส่วนของท้องถิ่น อาทิ ภาครัฐ เอกชน ธุรกิจ อุตสาหกรรม สถานประกอบการ สถาบันสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ภาคประชาชน และอื่นๆ เป็นต้น โดยเข้ามามีบทบาทร่วมกันวิเคราะห์โจทย์และภารกิจด้านการศึกษาของพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดทิศทางและกระบวนการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากิจการการศึกษาของพื้นที่ มีการประสานเชื่อมโยงและร่วมมือกันเป็นเจ้าภาพขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในพื้นที่ด้วยทุกภาคส่วนให้สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการศึกษาที่วางไว้ ที่สำคัญคือต้องเหมาะสมกับ

บริบทและความต้องการของแต่ละจังหวัดแต่ละท้องถิ่น เช่น การจัดการศึกษาเพื่อผลักดันให้เกิดความคิดสร้างสรรค์กับเด็กและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การร่วมกันจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษในพื้นที่ระหว่างเด็ก ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคส่วนอื่น เป็นต้น อีกทั้งต้องสามารถแก้ปัญหาการศึกษาของแต่ละท้องถิ่นซึ่งมีความแตกต่างกันไปได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายผลผลิตคือคุณภาพและศักยภาพของผู้เรียน ตรงนี้เป็นรูปแบบการร่วมมือกันหลายฝ่ายที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาในพื้นที่ โดยใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณร่วมกันและไม่มาก และสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่ได้ผลมาก

ປຶ້ມປະກອບການຮຽນຮູ້

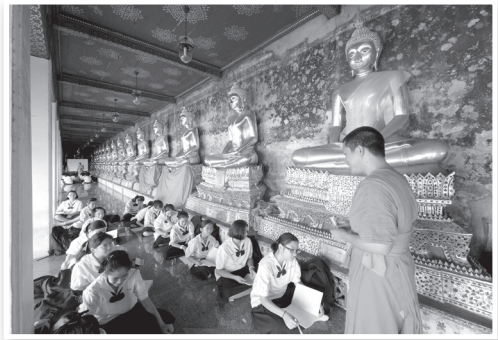
๒. ปฏิรูปการเรียนรู้

เมื่อก้าวถึง “การเรียนรู้” ในระบบการศึกษาไทย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในมนุษย์อันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ ได้รับการฝึกปฏิบัติ ได้รับการถ่ายทอด หรือได้รับประสบการณ์

ตลอดช่วงชีวิต ซึ่งก่อให้เกิดผลของการปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ อารมณ์ความรู้สึก ทักษะรวมถึงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกันในการเรียนรู้ แต่ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนได้ โดยเฉพาะหากได้ค้นพบศักยภาพตั้งแต่เด็ก จะสามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข และใช้เป็นฐานเพื่อต่อยอดการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป

การจัดการศึกษาใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการสร้างคนให้มีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายผลผลิตที่ต้องการคือ คุณภาพของผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษาในอนาคต เช่น มีคุณธรรม คู่ความรู้และทักษะชีวิต หรือเป็นคนดี

คนเก่ง และมีความสุข หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง เป็นต้น การจัดการศึกษาเพื่อมุ่งให้เกิดคุณลักษณะของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ ต้องมีการวิเคราะห์และออกแบบวิธีการสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผล ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้หรือจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และเครื่องมือวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงวิธีการประเมินคุณภาพมาตรฐานของการจัดการศึกษา

ปัจจุบันที่นิยมใช้เป็นตัวบ่งชี้เพื่อแสดงถึงคุณภาพของผู้เรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยใช้ผลสอบ O-NET ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียนที่ต่ำลง มีวุฒิภาวะต่ำ ความรู้ทางวิชาการต่ำ โดยเฉพาะคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และโรงเรียนมุ่งแก้ปัญหาด้วยการจัดสอนติวข้อสอบเพื่อให้สอบผ่าน ซึ่งแท้จริงแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใดต่อผู้เรียนเลย หากวิเคราะห์**ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะนี้** ซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ คำตอบที่พบคือ เป็นผลของการจัดการศึกษาที่ไร้คุณภาพ โดยที่ผ่านมาไม่เคยมีผู้ได้รับผิดชอบผลที่เกิดขึ้น ไม่เคยมีผู้ใดเป็นโจทก์ฟ้องร้องใคร และไม่มีผู้ใดเป็นจำเลยด้านการศึกษา การศึกษาจึงถูกมองข้ามและปล่อยปละละเลยเป็นปัญหาที่หมักหมมมานาน

หากมองปัญหาการศึกษา สิ่งที่มีมองข้ามไม่ได้คือกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสร้างคุณภาพของคน องค์ประกอบแรกที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ในระบบการศึกษาคือ **หลักสูตรการศึกษา** ซึ่งหลายฝ่ายสะท้อนว่าหลักสูตร

การศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหาที่แท้จริงและความต้องการของชุมชนในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและการนำไปประยุกต์ในชีวิตจริงเป็นที่ทราบกันว่ากฎหมายการศึกษากำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้อำนาจสถานศึกษา/โรงเรียนในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของการจัดการศึกษาในแต่ละสถานศึกษา โดยกำหนดสัดส่วนเป็นหลักสูตรแกนกลาง ร้อยละ ๗๐ และหลักสูตรที่กำหนดโดยสถานศึกษา ร้อยละ ๓๐ ซึ่งแต่ละแห่งอาจเพิ่มจุดเน้นตามความต้องการจำเป็นของพื้นที่ เช่น ภาษาควบคู่ไปกับเทคโนโลยี วิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น หรือเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม และรักษ์ท้องถิ่น รักสิ่งแวดล้อมประเพณี เป็นต้น บางโรงเรียนไม่สามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะกับท้องถิ่นได้ และมีการตีความของหลักสูตรแกนกลางแตกต่างกันไป ส่งผลให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่สอดคล้อง

กับบริบทของชุมชน สังคม ไม่ทันสมัย และไม่ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น ขาดการวางเป้าหมายหลักสูตรให้เหมาะกับโลกปัจจุบันและทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ ขาดเนื้อหาที่เป็นทักษะการประกอบอาชีพโดยเฉพาะวิชาชีพในท้องถิ่น และการประยุกต์กับวิถีการดำรงชีวิต รวมถึงขาดการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ขณะที่บางโรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยวางเป้าหมายเพื่อสนองตอบความต้องการของพื้นที่ เช่น หลักสูตรที่เน้นการพัฒนาทักษะการทำงาน และเตรียมตัวเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับพื้นที่ หลักสูตรที่เน้นการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและให้มีความใกล้ชิดกับศาสนา เป็นต้น แต่ก็ยังเป็นปัญหาในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่ตอบสนองต่อเป้าหมาย โดยเฉพาะสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น ครูที่มีอยู่มีวุฒิไม่ตรงกับการสอน จึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

มีหลายฝ่ายสะท้อนว่าโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางมีความครอบคลุมและมีจุดเน้นเป็นหลักสูที่ที่ดี เช่น หลักสูตรส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนที่กำหนดไว้ชัดเจน ๕ ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี แต่ปัญหาคือการนำหลักสูตรไปใช้ การตีความสาระในหลักสูตร การบริหารจัดการและออกแบบหลักสูตรที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ และหลักสูตรขาดความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสายสามัญและสายวิชาชีพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบ (กศน.) รวมทั้งครูไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติ

ได้จริง ที่เรียกว่า การศึกษาเพื่อ
ปรับใช้กับชีวิต เด็กจึงไม่สามารถ
เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ในแต่ละระดับไปสู่
การเรียนในระดับสูงขึ้นได้ ประกอบกับ
หลักสูตรแกนกลางมีเนื้อหาสาระ
ด้านวิชาการและตัวชี้วัดมากเกินไป
เนื้อหาสาระซ้อนทับกันในหลายวิชา
เพื่อมุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้ทุกเรื่องในโลก

ซึ่งบางวิชาไม่สามารถสอนได้ ต้องเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรม รวมถึงอาจไม่ตรงตาม
ความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งทำให้เด็กต้องเรียนหนักแต่ขาดความรู้
ในเชิงลึก ขาดการเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การอ่าน การเขียน โดยเฉพาะขั้นพื้นฐาน
ตั้งแต่เด็กเล็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ซึ่งควรทำให้มีความเข้มแข็งเพื่อต่อยอดในระดับ
ที่สูงขึ้น ทำให้มีปัญหาด้านการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และคิดไม่เป็นของเด็กไทยในปัจจุบัน

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง
ของการใช้หลักสูตรคือ มีการปรับ
หลักสูตรบ่อยๆ ตามนโยบายของผู้บริหาร
มีการเพิ่มวิชาหรือเนื้อหาสาระโดยไม่
คำนึงถึงชั่วโมงเรียน ซึ่งพบว่าเด็กไทย
มีชั่วโมงเรียนมากที่สุดในเอเชีย หรือ
จัดการศึกษาโดยใช้เพียงหลักสูตรเดียว

สำหรับเด็กทุกคน ไม่มีความหลากหลายของหลักสูตร จัดการศึกษาที่ขึ้นอยู่กับ
ความสามารถของเด็ก หรือเพิ่มจุดเน้นการแข่งขันทักษะทางวิชาการมากขึ้น เน้นความรู้
มากกว่าคุณธรรม เช่น ดีเด่นด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นต้น
เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนซึ่งจะเป็นการจูงใจให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานมาเรียนมากขึ้น
หรือมองการจัดการศึกษาเพื่อธุรกิจหรือการหารายได้ เป็นต้น เหล่านี้เป็นปัจจัย
ที่อาจทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ อีกด้านหนึ่งคือ **การจัดการกระบวนการเรียนรู้ หรือการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร** ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอน ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนและห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น สัดส่วนจำนวนนักเรียนมีมากไม่เหมาะกับขนาดของห้องเรียน ห้องเรียนมีดี ร้อน สกปรก นั่งเรียนเบียดกัน ฯลฯ ครูขาดเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ยังคงสอนด้วยวิธีการแบบเดิมๆ ที่ไม่มุ่งใจให้เด็กรู้สึกอยากเรียน และเด็กเหมือนถูกกำหนดให้เรียน จึงไม่สามารถดึงศักยภาพของเด็กออกมาได้อย่างเต็มที่ หลักสูตรและชั่วโมงเรียนไม่มากพอที่จะจัดให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนได้ โดยส่วนใหญ่

ครูใช้วิธีการสอนบรรยายหน้าชั้นเรียนให้เด็กท่องจำความรู้ และบอกคำตอบโดยไม่ให้เด็กได้ใช้ความคิดและแตกยอดการเรียนรู้ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าในเนื้อหาที่เรียน ซึ่งเนื่องมาจากครูขาดทักษะการกระตุ้นหรือการนำวิธีการต่างๆ เพื่อจุดประกายให้เด็กคิดค้นหาคำตอบ หรือเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในห้องเรียนกับนอกห้องเรียนเพื่อต่อยอดให้เกิดการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ ที่สำคัญคือขาดปฏิสัมพันธ์ในระหว่างการสอนของครูและเด็ก ขาดกิจกรรมที่让孩子มีส่วนร่วม ไม่มีปฏิสัมพันธ์ของการให้และการรับความรู้ความคิดระหว่างกัน เช่น การสอนวิชาอาเซียนศึกษา ส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ความรู้และท่องจำ แต่ขาดการคิดวิเคราะห์ถึงสิ่งสำคัญที่ต้องพัฒนาและผลกระทบจากการรวมกลุ่มประเทศอาเซียน เป็นต้น สิ่งที่ตามมาคือทั้งครูและเด็กขาดการใช้และพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงบูรณาการของตนเอง ขาดการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ตลอดจนขาดความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ ไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ การกำหนดนโยบายของบางโรงเรียนที่มุ่งเน้นการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาการเพียงอย่างเดียวดังกล่าวข้างต้น ส่งผลทำให้ขาดความต่อเนื่องและจริงจังในการพัฒนาทักษะชีวิตและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก รวมถึงค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมไทยที่ให้

ความสำคัญแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ เช่น ความมีระเบียบวินัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูรู้คุณ ความสะอาด การรักษาความซื่อสัตย์ ฯลฯ เพื่อเด็กได้ใช้เป็นเครื่องมือ ในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องทุกทิศทาง

ปัจจัยหนึ่งของการจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่ไม่มีคุณภาพ คือ ครูไม่มีแผน การสอนและไม่มีเตรียมการสอน ขาดความเอาใจใส่ในระหว่างสอน เช่น เมื่อให้งานเด็กแล้ว ครูเอาเวลา ทำอย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการสอน ครูไม่มีการทบทวนเพื่อให้นักเรียน

ทุกคนเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้จบไป หรือพบว่าครুরุ่นเก่าบางคนไม่พัฒนาตนเอง ไม่ศึกษา และทำความเข้าใจกับหลักสูตร ขาดการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสอน ซึ่งอาจเนื่องมาจากตัวครูเอง และจากโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อ การเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ไม่สามารถจัดหาสื่อได้อย่างหลากหลาย เช่น สื่อด้านวิทยาศาสตร์ สื่อที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ รวมถึงการสอนภาษาอังกฤษซึ่งไม่สามารถสรรหาครู ที่เป็นเจ้าของภาษาโดยตรงมาสอน หรือพบว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ขาดการ บูรณาการแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกัน ส่งผลทำให้เด็กมีการบ้านมากมายและต้อง เรียนกวดวิชา ซึ่งครูก็มักจะเก็บเทคนิคการสอนไว้สอนพิเศษเพื่อหารายได้ ขณะที่ ครুরุ่นใหม่บางคนขาดประสบการณ์ จัดการเรียนการสอนโดยยึดบทเรียนสำเร็จรูป และใช้การคัดลอก ซึ่งมีเนื้อหาไม่ครบตามตัวชี้วัดในหลักสูตร บางครั้งยังอ่านคู่มือ การสอนไม่เข้าใจและไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ คือ ขาดความต่อเนื่องของการจัดการเรียน การสอน และการละทิ้งห้องเรียน สาเหตุอาจเป็นเพราะครูไม่ใช่คน ในพื้นที่จึงมีการโยกย้ายบ่อย สัดส่วน

จำนวนนักเรียนต่อครูต่อห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ครูดูแลเด็กได้ไม่ทั่วถึง และขนาดของโรงเรียนก็มีความแตกต่างกันมาก มีการเปลี่ยนแปลงระดับนโยบาย และการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อย เขตพื้นที่การศึกษาบางแห่งมีภาระงานมาก ขาดทัศนคติและความเข้าใจต่อการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาทางเลือก และมีจำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอต่อการนิเทศ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือ ด้านวิชาการ ครูมีภาระงานอื่นเพิ่มขึ้นนอกจากงานสอน รวมทั้งต้องใช้เวลาส่วนหนึ่ง เข้ารับการฝึกอบรมต่างๆ ระหว่างเทอม ต้องให้ความร่วมมือเข้าร่วมโครงการหรือ กิจกรรมกับชุมชนท้องถิ่นและภาคส่วนต่างๆ ที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของโรงเรียน ขณะที่ก็มีครูส่วนหนึ่งใช้เวลาในการทำวิทยฐานะเพื่อความก้าวหน้าและเพิ่มรายได้ ให้ตนเอง ทำให้ครูต้องละทิ้งห้องเรียนและส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงคุณภาพของผู้เรียน การที่ครูมีภาระงานอื่นมาก จึงไม่มีเวลาในการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูจึงไม่มีคุณภาพในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามเป้าหมาย

อีกประการหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการศึกษาเป็นระบบแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นการ ทดสอบจากข้อสอบกลาง การสอบเข้ามหาวิทยาลัย หรือแม้แต่การจัดอันดับการศึกษา ล้วนทำให้ครูต้องสอนเพื่อเตรียมสอบ ไม่สามารถสอนได้ตามหลักสูตรการศึกษา ประกอบ กับผู้ปกครองกลุ่มหนึ่งก็มีความคาดหวังสูงต่อการสอบของบุตรหลาน มีผลต่อเนื้อคือ มีความคาดหวังสูงต่อการสอนของครูด้วย ส่งผลกระทบที่ครูต้องพัฒนาการสอนให้มี ประสิทธิภาพ แต่ส่วนใหญ่ใช้เวลากับการสอนตัวข้อสอบ ในภาพรวมเมื่อเด็กไม่ได้เรียน ตามหลักสูตรและครูไม่สามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้ จึงส่งผลต่อเด็ก ที่พบเห็นเป็นปัญหาของการจัดการศึกษา คือ ปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ความประพฤติไม่ดี ขาดเป้าหมายในการเรียน ตลอดจนขาดการวางแผน ดำเนินชีวิตของตนเอง โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและ ภาษา รวมถึงโรงเรียนขนาดเล็กหลายแห่ง ซึ่งก็เป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอน ของครูเช่นกัน

ข้อเสนอการออกเพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จัดขึ้น มีการเสนอวิธีแก้ปัญหามาหลากหลายมุมมอง อาทิ การศึกษาต้องสร้างให้คนมีศักดิ์ศรี มีวิธีคิดที่สามารถพึ่งตนเองได้ เปลี่ยนการเรียนการสอนให้มีทักษะชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุมีผล ปลูกฝังความคิดรอบด้านที่เชื่อมโยงกับวิถีการดำรงชีวิต สอดแทรกทัศนคติด้านการเรียนไม่ได้เรียนเพื่อจบ แต่เรียนเพื่อให้ความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานและมีความรักในอาชีพ ซึ่งประมวลผลสรุปได้ดังนี้

๑. การปรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงในทุกระดับการศึกษา รวมทั้งการศึกษานอกระบบและการศึกษาทางเลือก ลดหรือปรับเนื้อหาสาระและตัวชี้วัดให้เหมาะสมในแต่ละวิชาและวัยของเด็ก หรือเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อลดรายวิชา เช่น ระดับอนุบาลให้จัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ในช่วงชั้นที่ ๑ หรือระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ให้นเน้นการอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น เน้นการสอนภาษาไทย

คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิชาชุมชนและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตัวเอง และบูรณาการส่วนอื่นๆ โดยลดเวลาเรียน แต่เพิ่มเวลาในการทำกิจกรรม ในช่วงชั้นที่ ๒ หรือระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ให้ลดเนื้อหาวิชาการ เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และเพิ่มในส่วนของเทคโนโลยี สุขทฤษฎีศาสตร์ กีฬา ทักษะชีวิต/ทักษะการเรียนรู้ และมีกิจกรรมแนะแนว ในช่วงชั้นที่ ๓ หรือระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ เน้นพื้นฐานการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อ และกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ และในช่วงชั้นที่ ๔ หรือระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ควรจัดแผนการสอนให้สอดคล้องกับการศึกษาต่อทั้งสายสามัญและสายอาชีพ รวมทั้งเพิ่มและพัฒนาทักษะที่เป็นความต้องการของสถานประกอบการ นอกจากการปรับลดเนื้อหาสาระของหลักสูตรเพื่อให้ความเหมาะสม

กับการเรียนรู้ของเด็ก ส่วนกลางไม่ควรมีนโยบายเพิ่มวิชาที่อยู่นอกหลักสูตร แต่อาจปรับการสอนแบบบูรณาการในเนื้อหาของหลักสูตรเดิม และควรทบทวนนโยบายการเรียนซ้ำชั้นสำหรับเด็กที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

๒. การปรับหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถจัดทำหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุผลได้ตามเป้าหมาย ควรสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน พร้อมมีคู่มือคำอธิบายแนวทางการปฏิบัติสำหรับใช้ประกอบการจัดทำหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อลดปัญหาการตีความสาระในหลักสูตรแกนกลางที่แตกต่างกันไปมาก ทั้งเป็นการตีความหากมีผู้อำนวยการหรือเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรให้การชี้แนะ

และช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สนองต่อเจตนารมณ์และนโยบายของรัฐตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและอนาคต การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต้องมาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ ร่วมคิดร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา

คุณภาพของคนในพื้นที่ โดยหลักสูตรควรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท วัฒนธรรม ประเพณี วิธีการดำเนินชีวิตของชุมชน ท้องถิ่น และสามารถสร้างคนได้ตรงตามความต้องการจำเป็นของพื้นที่ และให้อำนาจโรงเรียนกำหนดชั่วโมงเรียนได้เอง แต่ยังคงอยู่ภายใต้กรอบของหลักสูตรแกนกลาง เช่น ภูเก็ตเป็นจังหวัดท่องเที่ยว หลักสูตรสถานศึกษาต้องเน้นวิชาซีพีที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ขณะเดียวกันเน้นภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีควบคู่กันไปโดยไม่ละเลยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของจังหวัด เป็นต้น ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนควรให้เป็นแบบเชื่อมโยงมากกว่าแยกส่วน และประเมินตามสภาพจริง โดยให้อิสระแก่โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ และที่สำคัญประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา เช่น หลักสูตรที่กำหนด

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนครึ่งวัน อีกครึ่งวันให้เด็กทำกิจกรรม โดยให้เด็กเป็นผู้เลือกกิจกรรมเอง อย่างไรก็ดี การออกแบบและประเมินผลการใช้หลักสูตรการจัดการศึกษา โรงเรียนอาจดึงมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วมวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับชั้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือประกอบวิชาชีพ

๓. การปรับกฎหมายหรือกฎระเบียบต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

การกำหนดนโยบายการศึกษาจากหน่วยงานส่วนกลางในด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรพิจารณาความพร้อมและความเหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่น การแจกแท็บเล็ตให้เด็กทุกคน ในความคุ้มค่ากับการลงทุนเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก ควรให้กับเด็กที่มีความพร้อม เช่น นักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพราะเป็นวัยที่สามารถเรียนรู้และต่อยอดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่วนเด็กเล็กระดับประถมศึกษาควรเน้นการอ่านและการเขียนเพื่อปูพื้นฐานการเรียนรู้ให้มั่นคง ก่อน เช่นเดียวกับการเรียนภาษาอังกฤษก็ควรส่งเสริมให้เด็กได้เรียนจากครูเจ้าของภาษาโดยตรง เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และควรปรับเปลี่ยนกฎหมายการออกใบประกอบวิชาชีพ ของครูชาวต่างชาติ หรือปัญหาขาดแคลนครูผู้สอนในการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ก็ควรมีนโยบายให้สามารถเปิดสอบบรรจุครูเฉพาะในพื้นที่ ปรับหลักเกณฑ์

การขอย้ายของครูบรรจุใหม่ เป็นสอนครบ ๔ ปี จึงขอย้ายได้ และให้มีทุนการศึกษา เรียนครูสำหรับเด็กในท้องถิ่นที่มีผลการเรียนดีและรักในอาชีพครูเพื่อเป็นครูในพื้นที่บ้านเกิด นอกจากนี้เพื่อสนับสนุน การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ควรปรับลดเกณฑ์การกำหนดสัดส่วน

จำนวนนักเรียนต่อห้องให้เหมาะสม เป็นนักเรียนระดับปฐมวัย ๒๐ คน/ห้อง ประถมศึกษา ๒๕ คน/ห้อง มัธยมศึกษา ๓๐ คน/ห้อง และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ๓ คน/ครู ๑ คน เพื่อครูจะได้ดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง รวมถึงจำกัดจำนวนนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ด้วย ปรับหลักเกณฑ์การเลื่อนวิทยฐานะของครูให้ใช้วิธีการประเมินเชิงประจักษ์ คือให้พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก แทนการประเมินผลงานครูจากเอกสารเพื่อเป็นกำลังใจให้ครูทุ่มเทกับการสอน พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน

และสร้างระบบนิเทศภายใน เน้นการนิเทศ
ด้านวิชาการมากกว่าการตรวจสอบโรงเรียน
ที่สำคัญปัจจัยด้านบริหารจัดการ ออกเป็น
กฎระเบียบให้ผู้บริหารใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่
ในโรงเรียนเพื่อติดตาม กำกับดูแลและ
ชี้แนะการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ผู้เรียน (Coaching) โดยอาจกำหนดร้อยละของระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน
ต่อเทอมหรือต่อปี เป็นต้น ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหาด้านความหลากหลายทางเชื้อชาติ
และภาษา รวมถึงโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น ไม่สามารถจัด
การเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เป็นสาเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำ
อาจแก้ปัญหาเป็นรายกรณีๆ เช่น ออกกฎหมายจัดตั้งเป็นโรงเรียนพิเศษเฉพาะ
ในพื้นที่และบรรจุครูหรือจ้างครูพิเศษที่เป็นคนในพื้นที่เข้ามาจัดการเรียนการสอน ปรับ
กฎระเบียบแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยจัดให้มีเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก
ที่ไม่มีความพร้อม ให้นักเรียนได้เรียนร่วมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือมีครูครบชั้น
ในเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก และจัดรถรับ-ส่งนักเรียน

๔. การปรับระบบการเรียนการสอน การจัดการกระบวนการเรียนรู้หรือการเรียน
การสอนเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากที่สุด ก่อนอื่นครูต้องมีคุณภาพ
ต้องลดภาระงานอื่นที่มีไข่งานสอนของครู ด้วยการจัดหาคณากรสายสนับสนุน
มาแบ่งเบาภาระงานอื่นของครู เพื่อให้ครูมีเวลาสอนเพิ่มขึ้น และใช้เวลาสร้างความ
สัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและครู การทำให้ครูมีคุณภาพโดยพัฒนาครูให้เข้าใจการใช้
หลักสูตร สามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระแต่ละช่วงชั้นให้บรรลุ
ผลตามที่หลักสูตรกำหนด และมีรูปแบบ วิธีการ และทักษะการจัดการกระบวนการเรียนรู้
หรือการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มการเรียนรู้ทักษะชีวิตให้แก่เด็ก เช่น การสอน
แบบโครงงาน การสอนแบบบูรณาการ การสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือปัญหาเป็นฐาน
เป็นต้น **ที่สำคัญต้องลดการสอนแบบบรรยายให้น้อยลง แต่ถาม-ตอบระหว่างครูกับนักเรียน
แทนการจดคำบรรยายในชั้นเรียนให้มากขึ้น** ครูต้องสร้างเนื้อหาในบทเรียนให้น่าสนใจ ไม่ให้
เด็กรู้สึกเบื่อหรือรู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องยาก นำวิธีการศึกษาผ่านบทเรียน (Lesson Study)
มาใช้ โดยใช้เทคนิคและกระบวนการคิดให้เด็กได้นำประสบการณ์จริงมาวิเคราะห์

และตั้งคำถามให้เกิดการเรียนรู้ เช่น วิชาคณิตศาสตร์อาจสอนด้วยรูปภาพและกระตุ้นให้เด็กคิดว่า ความเป็นคณิตศาสตร์อย่างไร ให้เด็กสามารถเชื่อมโยงบทเรียน กับชีวิตประจำวันได้ แต่ครูต้อง ตระหนักว่ากระบวนการได้มาซึ่ง คำตอบจะไม่มีรูปแบบตายตัว

เพราะแต่ละคนมีความคิดที่แตกต่างกัน ครูต้องไม่จำกัดกรอบความคิดของเด็ก และต้อง พยายามเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่อยู่ในห้องเรียนกับนอกห้องเรียน ขณะเดียวกันครูต้อง ส่งเสริมให้เด็กแสวงหาคำตอบจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เด็กจะเกิดการไตร่ตรอง ความรู้ และสื่อสารแลกเปลี่ยนแนวคิดของตัวเองกับผู้อื่น ส่วนครูก็ส่งเสริมสนับสนุน และให้กำลังใจเมื่อเด็กประสบผลสำเร็จ และหลังจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูควรตรวจสอบ ประสิทธิภาพการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยทั่วไปใช้วิธีการทดสอบก่อน และหลังเรียน (Pre - Test และ Post - Test) และนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ซึ่งบ่งบอกถึงการเกาะกลุ่มผลการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อพบนักเรียน ที่มีปัญหา จึงควรนำมาสอนเสริมเพื่อแก้ไขเป็นรายบุคคล โดยไม่จำเป็นต้องรอ ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือศึกษานิเทศก์มาตรวจสอบ ซึ่งเป็นการส่งเสริมและ พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และเป็นการวิจัยในชั้นเรียนของครูได้

ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ โดยเฉพาะเน้นพัฒนาเทคนิคการสอนและกระบวนการคิดของครู เพราะ ครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำวิธีคิด วิธีหาความรู้ และบ่มเพาะทักษะและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนเกี่ยวกับกระบวนการคิด เพื่อครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเข้าถึงการเรียนรู้และเกิดผลดีต่อนักเรียน อย่างแท้จริง รูปแบบการพัฒนาครูที่นิยมใช้คือการฝึกอบรมครู ควรจัดหลักสูตรการอบรม ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นของครูและโรงเรียน สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาคุณภาพ การจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ ทั้งควรกำหนดช่วงเวลาฝึกอบรมที่ไม่กระทบต่องานสอน ของครู เช่น ช่วงโรงเรียนปิดเทอมหรือวันหยุดวันเสาร์-อาทิตย์ เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียน

ควรลดภาระงานของครู โดยพิจารณาการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ทั้งของชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานส่วนกลาง หรือหน่วยงานอื่น เฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญ หรือจำเป็นเท่านั้น หรืออาจดำเนินการในลักษณะบูรณาการโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน และวางแผนให้ชัดเจนในแต่ละปี จัดปฏิทินการทำงานหรือการสอน รวมทั้งการสอนเสริม ให้เหมาะสมกับเวลา ตลอดจนให้การนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครู เตรียมการสอนและมีแผนการสอน ไม่ควรสนับสนุนให้ใช้บทเรียนสำเร็จรูปในการสอน อาจจัดทำเป็นแผนการสอนที่สามารถใช้ร่วมกันในกลุ่มโรงเรียน เพื่อลดเวลาและ ช่วยเหลือระหว่างโรงเรียนด้วยกัน ที่สำคัญ**ควรมีการประเมินการเรียนการสอน ของครูอย่างต่อเนื่องทุก ๑ - ๒ ปี** เพื่อการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง อีกรูปแบบหนึ่ง ของการพัฒนาครูคือ การรวมตัวเป็นชุมชนครูมืออาชีพในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ ของครู มีการประชุมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อบูรณาการวิชา เนื้อหาสาระและตัวชี้วัดเข้าด้วยกัน ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับรูปแบบ ทักษะ และเทคนิคการสอนต่างๆ ของกันและกัน เพื่อนำไปพัฒนา ประยุกต์ ต่อยอดและนำไปทดลองใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง โดยผู้บริหารโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างกัน

ในด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่มีหลายฝ่ายเสนอให้มีการยกเลิกการสอบ O-NET ไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาก็แท้จริง แต่ควรปรับแก้ที่กระบวนการจัดการเรียนการสอน ของครู แต่การทดสอบดังกล่าวก็ไม่ควรนำผลการสอบมาจัดอันดับการศึกษา ควรเป็นการสอบ เพื่อแข่งกับตัวเองมากกว่า ส่วนการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ก็อาจเพิ่มเติมใช้วิธีอื่นแทนการสอบเพียงอย่างเดียว เช่น ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ปฏิรูป

ระบบบริหารจัดการการศึกษา

๓. ปฏิรูประบบบริหารจัดการการศึกษา

ประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษา **ความสำเร็จของการสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นกับการจัดการศึกษา ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือ การบริหารจัดการการศึกษา** การบริหารจัดการมีหลากหลายแนวทาง แต่การเลือกแนวทางใดก็ตาม ต้องสามารถสร้างกระบวนการทำงานเพื่อการพัฒนาให้บรรลุกรอบเป้าหมายที่กำหนด และทำได้จริงภายใต้บริบทและข้อจำกัดของพื้นที่ ทรัพยากร งบประมาณ และบุคคล รวมทั้งควรสอดคล้องและตอบสนองต่อนโยบายและความต้องการของระบบการศึกษา โดยทุกฝ่ายที่ร่วมกระบวนการทำงานควรได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า ที่เรียกว่า “win-win” หากมิเป็นเช่นนั้นก็จะอาจล้มเหลวได้และต้องคิดกระบวนการทำงานใหม่

การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับผู้บริหารโรงเรียนมากที่สุด ซึ่งเป็นหน่วยย่อยที่สุด หากสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้ได้ดี ก็เป็นต้นแบบขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นเพื่อสร้างคุณภาพของผู้เรียน มีข้อสังเกตว่าหลายโรงเรียนที่ปฏิรูปการศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ดี จะมีบุคคลหนึ่งคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นตัวหลักสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการพัฒนางานของโรงเรียน ทว่าในปัจจุบันพบปัญหาขาดผู้บริหารที่ดี มีทักษะ มีความรอบรู้และเข้าใจ **การบริหารจัดการการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย** ซึ่งส่งผลต่อการศึกษาไทยที่ไร้คุณภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หรือระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล และพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ

ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ประสานและเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างหน่วยระดับนโยบายและโรงเรียน มีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ กำกับติดตาม ชี้แนะทางวิชาการ ให้การเสริมแรง และผลักดันให้โรงเรียนดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด

การกำหนดให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล และกระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษา ไปยังสถานศึกษา ในปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง ในทางปฏิบัติภายหลังดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พบว่ายังคงมีปัญหาคงไม่คล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนทั้ง ๔ ด้านโดยตรงเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนต่างมีความเห็นตรงกันว่า **“การกระจายอำนาจมิได้เป็นการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ส่วนกลางยังคงควบคุมและกำหนดขอบเขตวิธีการดำเนินงาน”** ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวและเป็นปัญหาหลักของการกระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษา โดยเฉพาะด้านงบประมาณและด้านการบริหารงานบุคคล

การกระจายอำนาจด้านงบประมาณมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนมีความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ สามารถวางแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน บัญชี และพัสดุ แต่ปัจจุบันการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางไม่ตอบโจทย์การบริหารจัดการของโรงเรียนในด้านปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ขาดการมองภาพรวมของการบริหารงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาังมีความไม่เป็นธรรมที่สำคัญสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น การสนับสนุนหรือซ่อมบำรุงอุปกรณ์การศึกษา การจัดสภาพทางกายภาพและบรรยากาศของห้องเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การจัดกิจกรรมตามนโยบายที่หน่วยงานส่วนกลางสั่งการไปยังพื้นที่ การจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวด้านการศึกษา ฯลฯ การจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนโดยใช้วิธีคิดค่าเฉลี่ยเท่ากันทุกโรงเรียน ที่เรียกว่า **การจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนเฉพาะค่าใช้จ่ายรายหัว มีความไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน แต่ละพื้นที่ และภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน รวมทั้งไม่ครอบคลุมปัจจัยพื้นฐานที่นักเรียนควรได้รับ** โรงเรียนขนาดเล็กมีการกิจเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดใหญ่แต่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

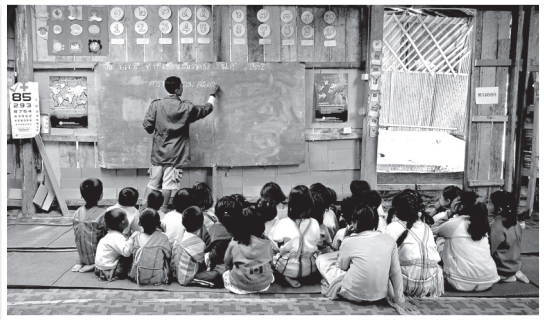
น้อยกว่า บางโรงเรียนขาดงบประมาณซ่อมแซมอุปกรณ์หรือแม้แต่การจัดสภาพห้องเรียนให้อยู่ในสภาพดี หรือกรณีหน่วยงานส่วนกลางหรือจากส่วนราชการอื่นให้โรงเรียนจัดกิจกรรม แต่ไม่ได้จัดสรรงบประมาณมาให้ จึงต้องใช้เงินจากค่าใช้จ่ายรายหัว หรือโครงการอาหารเสริม (นม) ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดซื้อให้ ซึ่งนอกจากโรงเรียนไม่สามารถเลือกนมให้กับนักเรียนได้แล้ว บางครั้งได้รับม้นน้อยกว่าจำนวนนักเรียน หรือมีปัญหาการส่งนมล่าช้า ส่งนมมาให้โรงเรียนในช่วงปิดเทอม แม้แต่ปัญหาโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งเกิดจากโรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ หรือการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง มีความล่าช้า การจัดสรรงบประมาณในปัจจุบัน โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในช่วงต้นปีงบประมาณเพียงบางส่วน เงินส่วนใหญ่นำมาใช้ในช่วงปลายปีงบประมาณ (สิงหาคม-กันยายน) ซึ่งนอกจากทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณสำหรับการบริหารจัดการในช่วงต้นปีงบประมาณแล้ว ยังเกิดปัญหาการใช้จ่ายเงินไม่ทันภายในสิ้นปีงบประมาณอีกด้วย เหล่านี้

สะท้อนภาพรวมการจัดสรรงบประมาณที่โรงเรียนได้รับยังมีความไม่เป็นธรรมและไม่เพียงพอ รวมถึงยังขาดอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษา

การบริหารจัดการการศึกษาในด้านการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนยังคงเป็นปัญหาใหญ่ของระบบการศึกษาที่กำลังรอการแก้ไข อาทิ ปัญหาขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา เกณฑ์การขอย้ายในปัจจุบันที่เปิดโอกาสให้

ครูสามารถขอย้ายได้ปีละ ๒ ครั้ง ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนครูบ่อย ครูไปกระจุกตัวอยู่ในเมือง แต่บางพื้นที่ขาดครู ส่งผลให้การเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานสอนมากเกินไป ต้องช่วยปฏิบัติงานธุรการ งานการเงิน บัญชี พัสดุของโรงเรียน ต้องจัดเตรียมเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาทั้งการประเมินภายในและการประเมินภายนอก หรือต้องช่วยทำงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้ครูต้องละทิ้งห้องเรียนในบางช่วงบางเวลา โรงเรียนขนาดเล็กไม่ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังทดแทนจากการเกษียณอายุราชการหรือโยกย้าย ครูที่ได้รับการบรรจุไม่ตรงตามสาขาวิชาที่โรงเรียนต้องการ การบรรจุแต่งตั้งมีผลประโยชน์แอบแฝง ผู้มีอิทธิพลภายนอกเข้ามาแทรกแซงการบริหารจัดการงบประมาณและการบริหารงานบุคคล เป็นต้น หน่วยงานส่วนกลางมีความพยายามแก้ปัญหาโดยกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลให้กับเขตพื้นที่การศึกษาให้สามารถดำเนินการได้เอง แต่การกระจายอำนาจยังคงเป็นแบบสั่งการจากส่วนกลางให้หน่วยปฏิบัติดำเนินการตามขั้นตอนแบบสูตรสำเร็จ ไม่ตรงตามความต้องการของพื้นที่ มากกว่าการให้โอกาสเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนดำเนินการได้เองอย่างอิสระและแก้ปัญหาของตนเองได้ตรงจุด เช่น เรื่องการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง มีการกระจายอำนาจให้เขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการได้แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากส่วนกลาง และต้องดำเนินการตามกฎระเบียบที่ส่วนกลางกำหนด การสรรหาบรรจุ แต่งตั้งครู จึงใช้เวลานาน ๑ - ๒ ปี ส่งผลให้จำนวนครูไม่ครบตามอัตรากำลัง ไม่ได้ครูทดแทนการเกษียณอายุราชการ และการบรรจุครูจากส่วนกลาง ทำให้ไม่ได้ครูที่เป็นคนในพื้นที่ ครูขอย้ายกลับภูมิลำเนา ปัญหาจึงวนกลับมาที่เดิมคือ “ขาดแคลนครู” นอกจากปัญหาขาดแคลนครูแล้ว ระบบการศึกษายังประสบกับปัญหาขาดผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากมีการโยกย้ายบ่อยครั้ง รวมถึงผู้บริหารรุ่นใหม่ขาดทักษะการบริหารและไม่มีความรู้เกี่ยวกับตำแหน่งและกฎหมายการบริหารงานบุคคล

ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนที่พบอีกประเด็นหนึ่งคือ **การพัฒนาครู** ปัจจุบันส่วนกลางเป็นผู้กำหนดนโยบายการพัฒนาครู แนวคิดแนวทางและงบประมาณดำเนินการทั้งสิ้น ตั้งแต่กำหนดหลักสูตรพัฒนาครู วิธีการและระยะเวลาดำเนินการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและครู โดยส่วนใหญ่ส่วนกลางกำหนดให้มีการอบรมครูในช่วงปลายปีงบประมาณซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับเวลาที่เด็กนักเรียนใกล้สอบ ทำให้ตั้งครูออกจากห้องเรียน ประกอบกับหลักสูตรการพัฒนา/อบรมครู เพียง ๑ - ๒ วัน ไม่สามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ได้จริง อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นปัญหาและพบบ่อยๆ ของการบริหารงานบุคคลคือ การพิจารณาความดีความชอบและการจัดสรรโควตาเลื่อนขั้นเงินเดือน ๒ ชั้น เป็นอำนาจของเขตพื้นที่การศึกษา ภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ของพื้นที่ ซึ่งบางครั้งอาจมีความไม่เป็นธรรมโดยเฉพาะกับโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น ได้โควตาน้อยและนำเงินจำนวนที่เหลือไปรวมไว้ที่เขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งบางครั้งความเห็นในการพิจารณาความดีความชอบของเขตพื้นที่การศึกษาก็ไม่ตรงกับความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งเป็นผู้บริหารที่อยู่ใกล้ชิดกับครูผู้สอนมากกว่า

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบปัญหาความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติและความยุ่งยากซับซ้อนของการจัดทำเอกสารประกอบการเบิกจ่ายงบประมาณ ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งครูผู้สอนขาดความรู้ความสามารถแต่ต้องทำหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน เป็นต้น

การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกันคือ ด้านงานวิชาการ โดยเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผู้รับบริการการศึกษาโดยตรง ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันไม่สามารถจัดการศึกษาและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่ต้องการ เช่น ความต้องการของระดับจังหวัดที่ให้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

หน้าที่พลเมือง สร้างระเบียบวินัยในโรงเรียน ปฏิบัติตามกฎหมายและไม่เน้นวัตถุนิยมที่เข้ามาเร็วมาก เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนใช้รูปแบบเดิมๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยขาดการมองบริบทที่ไม่เหมือนกันของแต่ละพื้นที่เป็นหลักของการจัดการศึกษา เช่น ท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี อัตลักษณ์ ฯลฯ ทำให้ผลผลิตของการศึกษาไม่สอดคล้องตรงตามความต้องการของพื้นที่ คนที่จบการศึกษาละทิ้งท้องถิ่นและชุมชนของตนเข้าไปทำงานอยู่ในเมือง ส่งผลให้ท้องถิ่นและชุมชนขาดการพัฒนา ซึ่งไม่คุ้มค่าของการลงทุนทางการศึกษา

ข้อเสนอการออกเพื่อปฏิรูประบบบริหารจัดการการศึกษา

การประชุมเชิงปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนที่จัดขึ้นทั้งหมด ๖ ครั้ง มีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการโรงเรียนเสนอทางออกเพื่อปฏิรูประบบบริหารจัดการการศึกษา โดยการปรับแก้กฎหมาย กฎระเบียบของการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการและการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนให้ชัดเจน ทั้งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจ พัฒนาโรงเรียนเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริงและสมบูรณ์แบบ โดยแก้กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการการศึกษาระดับโรงเรียน ให้มีอำนาจและความคล่องตัวในการบริหารจัดการ การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มีกฎหมายรองรับการเปลี่ยนผ่านการเป็นโรงเรียนนิติบุคคล พร้อมจัดทำแผนดำเนินงานกระจายอำนาจการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนให้มีความต่อเนื่อง และให้โรงเรียนปรับเปลี่ยนบทบาทตามศักยภาพและความพร้อม ในการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ดังกล่าว ยังมีการเสนอแนวคิดและทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน สรุปที่สำคัญได้ดังนี้

๑. การบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรการศึกษา เสนอให้ปรับแก้กฎหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาลงสู่เขตพื้นที่การศึกษา โดยให้มีอำนาจบริหารจัดการและดูแลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ปรับแก้กฎหมายให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล มีอำนาจและมีอิสระในการบริหารจัดการงานการศึกษาของโรงเรียน ภายใต้การกำกับ ติดตามของคณะกรรมการสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติการที่แท้จริง และเป็นจุดทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา ให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเป็นผู้เสนอจัดตั้งงบประมาณการจัดการศึกษาของพื้นที่ และปรับเปลี่ยนเกณฑ์การพิจารณาจัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษา โดยเสนอให้มีการจัดสรรงบประมาณให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนโดยตรง ในลักษณะให้ตรงตามความต้องการจำเป็น ภารกิจ สภาพความเป็นจริง และผลการประเมินคุณภาพโรงเรียน โดยเฉพาะของโรงเรียนเพิ่มเติมจากการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว และให้มีความเหมาะสมกับการใช้จ่ายจริงและภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพิ่มการจัดสรรวงเงินงบประมาณนอกเหนือจากอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวให้มากขึ้น

เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน โดยแยกงบประมาณค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าสาธารณูปโภค ออกจากค่าใช้จ่ายรายหัว สนับสนุนงบประมาณด้าน อาคารเรียน/สถานที่ การจัด

ปัจจัยพื้นฐานและกิจกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาสื่อดิจิทัล การเข้าถึงสื่อและเทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนมากก็กำหนดให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้การเรียน การสอนมีคุณภาพมากขึ้น ขณะที่โครงการอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ควรให้ โรงเรียนได้บริหารจัดการ เพื่อลดความยุ่งยากซับซ้อนและความล่าช้าของการดำเนินงาน โดยโอนเงินงบประมาณให้กับโรงเรียนโดยตรง พร้อมสร้างระบบกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพของอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) อย่างเคร่งครัดและจริงจัง การปรับ บทบาทให้โรงเรียนเป็นผู้บริหารจัดการใช้งบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาโดยตรง โดยรัฐ ทำหน้าที่ควบคุม กำกับ ติดตามคุณภาพการบริหารจัดการงบประมาณ เป็นวิธีการช่วยให้ การบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพ และจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย ของรัฐ และตรงตามความต้องการในการแก้ปัญหาด้านการศึกษาของแต่ละโรงเรียน แต่ละพื้นที่ แต่ทั้งนี้ต้องจัดให้มีระบบตรวจสอบทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อป้องกันการ แทรกแซงจากนักการเมืองหรือตัวแทน และ การบริหารจัดการที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม

๒. การบริหารจัดการงานบุคคล เพื่อแก้ปัญหการศึกษาของพื้นที่ โรงเรียน ในหลายพื้นที่ประสบปัญหาขาดแคลนครู โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียน ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ส่วนหนึ่งเนื่องมาจาก

การใช้ระยะเวลานานในการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง จากส่วนกลาง รวมถึงนโยบายและเกณฑ์การโยกย้าย ซึ่งมีการโยกย้ายบ่อยครั้งมาก อีกส่วนหนึ่งเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนไม่มีอำนาจเต็มในการบริหารจัดการงานบุคคล จึงควรกระจายอำนาจอย่างแท้จริงให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน โดยส่วนกลางมีบทบาทกำหนดเป้าหมาย เกณฑ์ และผลผลิตที่ต้องการ และให้เขตพื้นที่การศึกษาหรือโรงเรียนวางแผนและดำเนินงานให้บรรลุผลตามที่ส่วนกลางกำหนด เช่น สามารถสรรหา บรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทุกตำแหน่งตามความเหมาะสม ตรงตามความต้องการและแก้ปัญหาของพื้นที่ได้ รวมทั้งการยกเว้นใบประกอบวิชาชีพครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและจำเป็นของโรงเรียน ให้โควตาผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาเรียนครูสามารถบรรจุเข้ารับราชการได้ทันที (เป็นโควตาเช่นเดียวกับครูพันธุ์ใหม่) เช่นเดียวกันกับการพัฒนาครู ที่ผ่านมาโรงเรียนต้องส่งครูเข้ารับการพัฒนาในหลักสูตรต่างๆ ตามที่ส่วนกลางกำหนด หลักสูตรละ ๑ - ๓ วัน ทำให้ครูต้องออกจากห้องเรียน การจัดการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาผู้เรียน ทางออกของการพัฒนาครูคือ กระจายอำนาจให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในด้านบริหารงานบุคคลที่มีหน้าที่ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตรงตามความต้องการ สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาครูในพื้นที่ และวางแผนพัฒนาครูเป็นรายบุคคล (Individual Development Plan) โดยสามารถกำหนดหลักสูตร วิธีดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และงบประมาณการพัฒนาครู ซึ่งเป็นวิธีลดปัญหาการดึงครูออกจากห้องเรียนได้ การพัฒนาครูที่ดีที่สุดอีกรูปแบบหนึ่งคือ การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentor) ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่โรงเรียน เพื่อกำกับ ติดตาม ดูแล และทบทวนหลังปฏิบัติการสอนของครูให้การชี้แนะร่วมกัน สร้างระบบนิเวศภายในอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมพัฒนาทักษะการสอนของครู และร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ภายใต้การติดตาม ดูแล ส่งเสริมสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษาในทุกูปแบบที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการทำงานของโรงเรียน ที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นแบบอย่างและกำหนดทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน พร้อมบริหารจัดการให้คนในองค์กรเกิดขวัญกำลังใจและมีทัศนคติที่ดีในการร่วมมือกันขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สำเร็จผลตามเป้าหมาย

อย่างไรก็ดี การกระจายอำนาจการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาต้องมีการกำหนดระเบียบข้อปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ ขอบเขตอำนาจการตัดสินใจในแต่ละด้านของการบริหารจัดการให้มีความชัดเจน มีระบบการวัดประเมินผลการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ มีวิธีการบริหารแบบหมุนเวียน มีกลไกการถ่วงดุลอำนาจ มีการรายงานผลการดำเนินงาน และปรับเกณฑ์การกำหนดจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นช่วงของตัวเลข เช่น ๑๐-๑๕ คน มีมาตรการให้ครูมีเวลาทำหน้าที่สอนได้อย่างเต็มที่ “คืนเวลาให้ครู คืนครูให้ศิษย์” จัดสรรอัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนให้โรงเรียนละ ๓ อัตรา ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑ อัตรา เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุ ๑ อัตรา และนักการภารโรง ๑ อัตรา รวมถึงปรับหลักเกณฑ์เงื่อนไขการโยกย้ายของครูบรรจุใหม่ โดยต้องสอนให้ครบ ๔ ปี จึงจะสามารถขอย้ายได้

๓. การเข้าสู่ตำแหน่งระดับบริหารของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะการเข้าสู่ตำแหน่งสายบริหาร ได้แก่ ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน คุณสมบัติประการแรกที่ต้องมีคือ จิตสำนึกและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา มีความรับผิดชอบ สามารถนิเทศ ให้การชี้แนะ กำกับ ติดตาม ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ การเข้าสู่ตำแหน่งควรสรรหาจากผู้ที่มีการประเมินมากกว่าคัดเลือกโดยการสอบ กำหนดเงื่อนไขการเลื่อนเข้าสู่ตำแหน่งสายบริหารจะต้องมีประสบการณ์ในการทำงานสายบริหาร เน้นให้มีประสบการณ์และทักษะการบริหารทางวิชาการ การนิเทศภายใน และการชี้แนะทางวิชาการ (Coaching) โดยให้มีกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกและสรรหาผู้บริหาร โดยผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกต้องแสดงวิสัยทัศน์และผลงานที่จะดำเนินการในปีปัจจุบันและในอีก ๔ ปีข้างหน้า ประกอบการขอรับการคัดเลือก สำหรับการโยกย้ายผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน ควรปฏิบัติตามเกณฑ์ที่มีอยู่เดิม คือ ต้องปฏิบัติงาน

อย่างน้อย ๔ ปี จึงจะสามารถย้ายได้ เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว และมีเจ้าภาพรับผิดชอบผลของการจัดการศึกษาในพื้นที่ การกำหนดโครงสร้าง คณะอนุกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ของพื้นที่ ควรให้ประธานกลุ่มโรงเรียนเข้ามาเป็นอนุกรรมการ เพราะเป็นตัวแทน ของผู้บริหารและครูในพื้นที่ มีความเข้าใจในบริบท สภาพปัญหา ความต้องการของโรงเรียน และครู โดยส่วนกลางต้องสร้างระบบตรวจสอบการทำงานของ อ.ก.ค.ศ. ของพื้นที่และ ส่วนกลาง ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบและ การแทรกแซงจากนักการเมืองหรือตัวแทน

๔. การเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี การตอบแทนความดีความชอบจากผล ของการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยการเลื่อนขั้น เงินเดือน ควรพิจารณาจากประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผล มีผลงาน เป็นที่ประจักษ์โดยเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และพิจารณา จากคุณลักษณะ ความสามารถ ความประพฤติที่เหมาะสม ซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ในหลายพื้นที่มีความเห็นตรงกันว่าสมควรให้อำนาจผู้บังคับบัญชาพิจารณาความดีความชอบ และการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี โดยปรับระบบการพิจารณาความดีความชอบ จากระบบ “ขั้นเงินเดือน” เป็นระบบ “เปอร์เซ็นต์” โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหาร จัดการวงเงินเลื่อนขั้นของโรงเรียน และมีสิทธิ์ขาดในการพิจารณาความดีความชอบ เนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดครูและบุคลากรในโรงเรียน อย่างไรก็ตาม กระบวนการ พิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของเขตพื้นที่การศึกษา และคณะอนุกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ของพื้นที่

๕. การบริหารงานทั่วไป การจัดสรรงบประมาณครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อุปกรณ์การเรียนการสอน และอื่นๆ ควร จัดสรรให้เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตรงตามความต้องการจำเป็น ภารกิจ และผลการประเมินคุณภาพโรงเรียน และควรกระจายอำนาจให้โรงเรียนมีอำนาจ ในการกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ตามความต้องการ จำเป็นและเหมาะสมสำหรับแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ และลดขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณให้มีความรวดเร็วมากขึ้น

ປຶ້ມປະສານກຳລັງ

๔. ปฏิรูปคุณภาพครู

เป็นที่ยอมรับกันว่า วิชาชีพครูเป็นผู้มีบทบาทและมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของประเทศ โดยเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดคุณภาพของคนในสังคมและสร้างคนให้มีคุณภาพเพื่อสร้างอนาคตของชาติ ทุกภาคส่วนจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพครูหรือปฏิรูปครูเพื่อให้มีคุณภาพ ปัจจุบันวิชาชีพครูได้รับค่าตอบแทนสูงขึ้นกว่าเดิมเพื่อจูงใจให้คนดีคนเก่งเข้ามาเป็นครู แต่อย่างไรก็ตามปัญหาคุณภาพการศึกษาที่แย่งลงในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่ด้อยคุณภาพ ถ้าครูมีทั้งจิตวิญญาณและองค์ความรู้ สอนด้วยหัวใจ ไม่นั่นสอนพิเศษนอกเวลาเป็นหลัก อยู่กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ก็สามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงที่คุณภาพผู้เรียนได้ องค์ประกอบหลักของครู ต้องมีความรับผิดชอบ รักเด็ก เข้าใจเด็ก ดูแลเด็ก หากเด็กยอมรับในตัวครูได้ ก็จะเป็นด่านแรกที่เปลี่ยนแปลงเด็กได้อย่างแท้จริง

ปัจจุบันมีเสียงสะท้อนตรงกันของสังคมถึงปัญหาคุณภาพครูในหลายๆ ด้าน ที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการศึกษาไทย กล่าวคือ การพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนต้องพัฒนาที่ “ครู” ก่อน ถ้าครูด้อยคุณภาพ ก็ไม่สามารถสร้างคุณภาพให้นักเรียนได้

กระบวนการผลิตครูในปัจจุบันยังขาดประสิทธิภาพ ทำให้ไม่ได้คนเก่งคนดีมาเป็นครู เด็กเรียนเก่งในพื้นที่ไม่เลือกเรียนครู ไม่เห็นคุณค่าในวิชาชีพครู เนื่องจากภาพพจน์วิชาชีพครูไม่ค่อยดี สื่อชั้นนำปัญหาครูในด้านลบมากกว่าด้านดี เช่น ครูเงินเดือนน้อยแต่ทำงานหนัก มีหนี้สินมาก เด็กไม่มั่นใจว่าเมื่อเรียนจบครูแล้วจะได้รับการบรรจุเข้าทำงานหรือไม่ จึงเลือกเรียนสาขาที่ได้ทำงานทันที รวมถึงปัจจุบันไม่มีสถาบันผลิตครูโดยตรง ขณะที่สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครู

ให้ความสำคัญในสาขาวิชาชีพครูน้อยลง ส่งผลต่อกระบวนการผลิตครูที่ไม่สามารถสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครูได้ และไม่เพิ่มทักษะการสอนให้แก่ครู จึงขาดความเป็นครูมืออาชีพ นอกจากนี้ ครูที่ผลิตออกมาไม่ตอบสนองความต้องการของหน่วยงานที่ใช้ หรือไม่ตอบสนองการปฏิบัติงานจริงในโรงเรียน เช่น ครูจบวิทยาศาสตร์แต่ไม่สามารถสอนให้เด็กปฏิบัติจริงได้ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากผู้ผลิตครูและผู้ใช้ครูไม่ได้วางแผนร่วมกัน มหาวิทยาลัยสอนแต่ทฤษฎี ไม่ได้เน้นการสอนให้ปฏิบัติจริง และการผลิตเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ ตลอดจนอาจารย์ไม่ได้เน้นนิเทศการสอนของนักศึกษาฝึกสอนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ทำให้ครูที่จบออกมาไม่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร

ปัญหาสำคัญที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการผลิตครูคือ ระบบการสรรหาบุคคลเข้ามาเป็นครูยังไม่มีประสิทธิภาพ มีเพียงการทดสอบความรู้ ไม่ได้ทดสอบด้านคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งกระบวนการสรรหายังขาดความโปร่งใส ไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทำให้โรงเรียนได้ครูที่ไม่มีคุณภาพ โครงสร้างและบทบาทของครุวิชาชีพครูยังไม่สามารถตอบโจทย์การศึกษา เช่น ผู้ที่ประสงค์ประกอบวิชาชีพครูต้องมีใบ “ประกอบวิชาชีพครู” จึงจะเป็น “ครู” ได้ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่ง ใบประกอบวิชาชีพครูของครูสภาก็เป็นอุปสรรค ทำให้ไม่ได้คนเก่งเฉพาะด้าน/เฉพาะทางมาเป็นครู เนื่องจากติดเงื่อนไขด้านคุณสมบัติ โรงเรียนของรัฐไม่สามารถรับครูที่มีความรู้ความสามารถ แต่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพได้ ไม่มีการผ่อนผันในเรื่องนี้ได้เหมือนโรงเรียนเอกชน แต่โรงเรียนเอกชนก็ประสบปัญหาครูลาออก เกิดวิกฤติขาดแคลนครู เพราะเมื่อเข้ามาเป็นครูในโรงเรียนของรัฐมีสวัสดิการที่ดีกว่าโรงเรียนเอกชน **แม้แต่ความก้าวหน้าในวิชาชีพครู การได้เลื่อนวิทยฐานะของครูก็ไม่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพของผู้เรียน** เช่น มีการกำหนดเกณฑ์พิจารณาวิทยฐานะของครู ต้องทำให้เด็กได้รางวัลระดับชาติ ๓ รางวัล ทำให้ครูมุ่งมั่นทำผลงานทางวิชาการ มุ่งนำนักเรียนไปทำโครงการทักษะวิชาการ ประกวด แข่งขันหัตถกรรม และอื่นๆ อีกหลายเรื่อง ซึ่งเป็นการสนใจเด็กส่วนน้อยแต่ละทิ้งเด็กส่วนใหญ่ หรือมีครูอีกจำนวนหนึ่งจำบุคคลภายนอกทำผลงานเพื่อประเมินวิทยฐานะ รวมไปถึงการขึ้นสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่เอื้อต่อครูสายวิชาการ จึงทำให้ครูมุ่งศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสาขาบริหารการศึกษา เพราะต้องการใช้ปรับวุฒิการศึกษาเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งสายบริหาร สิ่งเหล่านี้

สะท้อนให้เห็นว่า ขณะที่ครูมุ่งมั่นเพื่อให้มี
วิทยฐานะสูงขึ้น แต่คุณภาพผู้เรียนต่ำลง
ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการจัดกระบวนการ
การเรียนรู้ของครูที่ไร้คุณภาพ

**ครูควรมีทั้งจิตวิญญาณและองค์ความรู้
และสอนด้วยหัวใจ** แต่ปัจจุบันพบว่าครู
รุ่นใหม่ส่วนใหญ่จะมืองค์ความรู้ดีกว่าครูรุ่นเก่า
แต่ยังขาดประสบการณ์ ครูรุ่นเก่ามีจิตวิญญาณ
ของความเป็นครูสูงกว่าครูรุ่นใหม่ โดยครูรุ่นใหม่
บางส่วนทำงานเฉพาะในหน้าที่หรืองานที่ได้
รับมอบหมาย สอนเสร็จก็จบ ไม่ค่อยใส่ใจ
กระตือรือร้น ให้การดูแลเด็กเหมือนช่วงปฏิบัติ
หน้าที่ใหม่ๆ ส่วนครูรุ่นเก่ามีอายุมาก เริ่มล้า
เฉื่อยชา ไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเอง
และขาดทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี มีครูจำนวนมาก
ขาดองค์ความรู้เรื่องที่สอน ไม่เตรียมแผน
การสอน สอนตามหนังสือ ขาดความเอาใจใส่
ในระหว่างการสอน ไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการและ
เทคนิคการสอน ขาดประสบการณ์การสอน

และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและสื่อการสอนต่างๆ รวมไปถึงครูส่วนหนึ่ง
ก็มีปัญหาไม่มีเวลาเตรียมเนื้อหาการสอน บางครั้งต้องละทิ้งห้องเรียน ไม่จัดการเรียน
การสอนอย่างเต็มที่ โดยมีภาระงานอื่นที่มีชิ้นงานสอน ต้องทำงานทุกอย่าง เช่น ธุรการ
การเงิน เอกสารการประเมิน การแข่งขันทางวิชาการ การประกวดโครงการต่างๆ
รวมถึงทำงานตามนโยบายของภาคส่วนต่างๆ ที่สั่งการเพิ่มเติม มีครูบางส่วน
เน้นการหารายได้พิเศษนอกโรงเรียน มีการสอนพิเศษนอกเวลาราชการ เนื่องจากมีปัญหา
เรื่องหนี้สิน ซึ่งเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน สาเหตุส่วนหนึ่งมองว่าครูเงินเดือนน้อย และ
เป็นเหตุให้ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน การจัดการเรียนการสอนจึงไร้คุณภาพ

ที่ผ่านมามีการพัฒนาคุณภาพครูอย่างต่อเนื่องซึ่งส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการฝึกอบรม แต่ในภาพรวมไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียนและไม่สามารถแก้ปัญหาการศึกษาได้ตรงประเด็น ทั้งครูที่ได้รับการฝึกอบรมก็ไม่ได้นำความรู้กลับมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครูยังขาดการวิเคราะห์ทิศทางและประเด็นความต้องการจำเป็นที่ครูควรพัฒนา และการกำหนดการอบรมในเวลาราชการซึ่งเป็นช่วงเปิดเทอมมีผลกระทบต่อครูเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียนการสอน ขณะเดียวกันมีความพยายามแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและครูสอนไม่ครบชั้น โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กและพื้นที่ห่างไกล ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนโยบายการโอนย้ายครูกลับภูมิลำเนา ส่งผลตามมามีครูกระจุกตัวอยู่แต่ในเมือง ส่งผลต่อเนื่องคือคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างกันของโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนในชนบทท้องถิ่นหรือพื้นที่ห่างไกล ทุกกันดาร

ก้าวออกและข้อเสนอแนะเพื่อปฏิรูปคุณภาพครู

ประเด็นการศึกษาที่กล่าวถึงเป็นอันดับแรกๆ คือ ครู ครูเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ถ้าแม่พิมพ์ดี เด็กจะออกมาดี แต่ถ้าแม่พิมพ์ไม่ดี เด็กจะออกมาไม่ดี กลไกสำคัญของการปฏิรูปครูคือ **ต้องสร้างจิตวิญญาณครูพันธุ์ใหม่ และปลูกจิตวิญญาณครูพันธุ์เก่า** จากการประชุมปฏิบัติการฯ หลายฝ่ายร่วมกันระดมความคิดเห็นและสรุปข้อเสนอเพื่อปรับกระบวนการทศน์ในการปฏิรูปครู ดังนี้

๑. การปรับระบบการผลิตครูให้สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในอาชีพครูมาเป็นครู มีคำกล่าวว่า “**ครูดี ครูเก่ง ระบบบริหารจัดการการศึกษาดี โรงเรียนไปได้ดี**” โดยคัดเลือกและพัฒนาสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพทำหน้าที่ผลิตครู โดยเฉพาะ หรืออาจจัดตั้งสถาบันผลิตครู

โดยตรง ซึ่งการผลิตครูต้องคัดเลือกคนเก่ง คนดี รักอาชีพครู เข้ามาเรียนครู ประกอบวิชาชีพครู และสร้างแรงจูงใจให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกเรียนวิชาชีพครู เช่น จัดทำสื่อเสนอภาพลักษณ์ที่ดีและโดดเด่นกว่าวิชาชีพอื่น สร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนมีทัศนคติ ค่านิยม และเห็นคุณค่าอยากเป็นครู ปรับค่าตอบแทนให้เหมาะสมเพื่อจูงใจคนเก่ง คนดีมาเป็นครู ระบบคัดเลือกเข้าเรียนวิชาชีพครูต้องมีการวัดแววความถนัดในการเป็นครู ส่งเสริมโครงการต่างๆ เพื่อคัดเลือกคนที่มีใจรักอาชีพครูมาเรียนครู รวมถึงสร้างหลักประกันว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีงานรองรับ เป็นต้น พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูพันธุ์ใหม่ให้สามารถผลิตครูที่มีคุณภาพ เป็นการกำหนดหลักสูตรโดยผู้ใช้ครูกับผู้ผลิตครูซึ่งต้องวางแผนร่วมกัน สถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ครูสภา รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องร่วมกันวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรไปในแนวทางเดียวกัน โดยเน้นการผลิตครูให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นนักคิดเชิงกระบวนการ คิดเชิงสร้างสรรค์ มีจิตวิทยาการเรียนรู้ มีวิธีการและทักษะการสอนที่หลากหลาย ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานได้ มีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและ

มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เป็นครูที่มีลักษณะนักค้นคว้าและนักเตรียมตัวที่ดี ไม่ยึดแต่ความรู้ในตำราเพียงอย่างเดียว แสวงหาความรู้ได้จากประสบการณ์ สื่อ และแหล่งเรียนรู้หลากหลาย นอกจากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมในการผลิตครู จัดระบบการประเมินคุณภาพนักศึกษาฝึกสอนให้มีความเข้มข้นและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และมีครูต้นแบบหรือครูผู้สอนที่มีประสบการณ์หรือครูผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาเป็นทีมร่วมสอน (Team Teaching) และเป็นพี่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาฝึกสอนให้เรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดี ที่สำคัญสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาครูควรมีการติดตามหลังนักศึกษาเรียนจบไปประกอบวิชาชีพครู เพื่อนำผลการประเมินสภาพปัญหาและอุปสรรคของการผลิตและการใช้ครูมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

๒. การปรับระบบการคัดสรรครูและพัฒนาระบบการประเมินครู ปรับแนวปฏิบัติให้พื้นที่มีสิทธิในการคัดสรรบุคคลในท้องถิ่นและให้ทุนเรียนครูตรงตามที่ต้องการ และเมื่อจบการศึกษาให้บรรจุในโรงเรียนในพื้นที่ เพราะเชื่อว่ามีความรักและต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้นและลดปัญหาเรื่องครูย้ายถิ่น ปรับเกณฑ์การสอบบรรจุครูใหม่โดยเพิ่มการสอบภาคปฏิบัติ (การสอน) และต้องสอบผ่านด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วย ปรับเกณฑ์และเงื่อนไขการโอนย้ายครูกลับภูมิลำเนา ขยายเวลาการ

ขอโอนย้ายของครูบรรจุใหม่จาก ๒ ปี เป็น ๔ ปี เพื่อแก้ปัญหาครูกระจุกตัวอยู่ในเมือง และโรงเรียนขาดแคลนครู ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง รวมถึงมีการวางแผนและจัดสรรครุมาทดแทนครูเกษียณหรือไปช่วยราชการ โดยอาจกระจายอำนาจให้โรงเรียนสามารถคัดสรร บรรจุ และโยกย้ายครูตามความจำเป็น/ความต้องการของพื้นที่ ปรับเกณฑ์การประเมินผลงานหรือการประเมินวิทยฐานะของครู ต้องพิจารณาจากผลงานเชิงประจักษ์ที่เชื่อมโยงและสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก แทนการประเมินโดยพิจารณาจากเอกสาร จึงควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพจริงและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อเป็นผลงานวิจัยในการประเมินวิทยฐานะ เช่นเดียวกับผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถทำวิจัยและนำไปประเมินผลงานในเชิงบริหารจัดการการศึกษาด้วย เมื่อครูได้เลื่อนวิทยฐานะแล้ว จำเป็นต้องมีการประเมินติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หรือเพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนครูได้พัฒนาตนเอง นอกจากนี้ปรับหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้มีวิธีการใหม่ๆ เพื่อให้บุคลากรในสาขาที่ขาดแคลนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้สะดวกขึ้น รวมทั้งปรับหลักเกณฑ์การขอใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ที่เอื้อให้ครูในสายวิชาการสามารถดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาได้ และปรับระบบการเลื่อนระดับผู้บริหารแทนการสอบ

๓. การพัฒนาคุณภาพครูให้มีจิตวิญญาณ และเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
โดยพัฒนาทั้งครูใหม่และครูเก่าให้มีจิตวิญญาณ และองค์ความรู้ในตนที่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้ จึงสามารถเปลี่ยนแปลงคุณภาพผู้เรียนได้ การพัฒนาคุณภาพครูประกอบด้วย **ปัจจัยแรก** ครูต้องมีจิตวิญญาณของความ เป็นครู มีความรับผิดชอบ รักเด็ก เข้าใจเด็ก และใส่ใจการเรียนรู้ของเด็ก สามารถวิเคราะห์และวินิจฉัยเด็กเป็นรายบุคคล พร้อมวางแผนส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และให้การช่วยเหลือเด็กได้เรียนรู้

อย่างมีคุณภาพ จึงทำให้เด็กยอมรับในตัวครู และเปลี่ยนแปลงตนเอง **ปัจจัยที่สอง** ครูต้องเข้าใจหลักสูตร และสามารถประยุกต์ใช้หลักสูตร และออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างอิสระตามกรอบของหลักสูตรและบรรลุผลตามที่กำหนด **ปัจจัยที่สาม** ครูต้องสามารถเป็นโค้ชและผู้อำนวยการเรียนรู้ให้กับเด็กได้ โดยมีองค์ความรู้และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ อย่างน้อย ๓ ด้านคือ **ด้านเนื้อหาวิชาที่สอน** ตามที่หลักสูตรกำหนดเพื่อการเตรียมแผนและเนื้อหาการสอน **ด้านวิธีการและทักษะการสอน** ให้บรรลุผลตามหลักสูตร มีทักษะการสอน การจัดการกระบวนการและกิจกรรมที่หลากหลาย ทำทายและน่าสนใจ สามารถบูรณาการการเรียนการสอนและฝึกปฏิบัติเพื่อให้เด็กคิด ตอบคำถาม คิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น มีใช้เพียงแต่ทำข้อสอบเก่ง รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเด็กด้วย และ**ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลและองค์ความรู้** สำหรับเตรียมจัดทำแผนการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน และการจัดทำสื่อการเรียนการสอน โดยครูต้องเริ่มตั้งแต่เตรียมและจัดทำแผนการสอนเป็นในลักษณะมองและวิเคราะห์จากบริบทรอบด้านและเชื่อมโยงกับสภาพจริง มีใช้ผูกโยงเฉพาะกับบทเรียนสำเร็จรูปหรือตำราเรียนอย่างเดียว ซึ่งการสอนเช่นนี้เด็กไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้เท่าที่ควร ครูอาจทำแผนการสอน (Lesson Plan) หน้าเดียว ประกอบด้วยหลักการ ความรู้ สาระสำคัญ ความคาดหวัง การจัดการกระบวนการเรียนการสอน การวัดประเมินผลและบันทึกหลังการสอนในหน้าเดียวอย่างสั้นและกระชับ เป็นต้น **ปัจจัยที่สี่** ครูต้องมีแผนการพัฒนาตนเองรายบุคคล (Individual Development Plan: ID PLAN) โดยสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูเป็นรายบุคคล และนำมากำหนดทิศทางและรูปแบบการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับความจำเป็นและงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ อาจพัฒนาเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยๆ และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่างประเทศแคนาดา มีครูเก่ง มีคุณภาพ เพราะใช้ระบบผลิตครูแบบการพัฒนาตนเอง รายบุคคล หรือ ID PLAN มีใช้แบบเหมาเข่ง รูปแบบเดียวเหมือนกันหมดทุกคน แต่ใช้วิธีการรวมตัวของครูในลักษณะเครือข่ายซึ่งมีทั้งครูเก่งและครูไม่เก่ง เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ และทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและนักจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ครูด้วยกัน และสร้างระบบสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาครู เช่น จัดให้มีศูนย์นวัตกรรมตัวอย่างสื่อการสอนและเทคนิคการสอนจากสถาบันอุดมศึกษาหรือการทำผลงานครูเพื่อประเมินวิทยฐานะเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของครู เป็นต้น หรืออาจจัดสรรเงินรายหัวในการพัฒนาครูมาที่โรงเรียนโดยตรง และให้ครูสามารถเลือกการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองได้ตามความสนใจ แต่ต้องเน้นการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก และ**ปัจจัยที่ห้า** ครูต้องมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาการเรียนการสอนของครูเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยโดยใช้ระบบพี่เลี้ยง ซึ่งอาจเป็นกลุ่มเครือข่ายครูที่เก่งในการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือมหาวิทยาลัยในพื้นที่ และร่วมกันกับโรงเรียนและชุมชนผลิตครูนักวิจัยรวมทั้งเชื่อมโยงการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูกับการประเมินผลงานครูและการเลื่อนวิทยฐานะ โดยพิจารณาจากคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู เช่นเดียวกับผู้บริหารโรงเรียนควรมีความสามารถทำวิจัยด้านการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน และนำไปใช้ประเมินผลความก้าวหน้าในการทำงานได้

๔. การคืนครูให้กับนักเรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานภายในโรงเรียนใหม่ให้สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เน้นพัฒนาการเรียนการสอน และให้ครูใช้เวลาที่มีคุณค่าอยู่กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ **เชื่อว่าถ้าครูอยู่กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การเปลี่ยนแปลงคุณภาพผู้เรียนต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน** ภายใต้การบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน หากต้องการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลัก คือ ครูต้องสามารถบริหารจัดการให้ครูได้ทำหน้าที่สอนอย่างมีคุณภาพ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือต้องคืนครูให้กับนักเรียนอย่างแท้จริง ให้ครูใช้เวลาเต็มที่อย่างมีคุณภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน ซึ่งแต่ละคนมีความรู้และประสบการณ์

ไม่เท่ากัน แต่ทุกคนต้องได้รับการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ไม่ถูกทอดทิ้ง ไม่ถูกจัดอันดับให้แข่งขัน การจัดทำตารางเรียนของครูและนักเรียนต้องมีความยืดหยุ่น ครูต้องเชื่อมโยงแนะนำวิธีคิด วิธีค้นหาและค้นพบความรู้ เพื่อให้เด็กสามารถคิดเชื่อมโยงและสร้างความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง เป็นการบ่มเพาะทักษะความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต ครูมิใช่มองนักเรียนเป็นเครื่องมือของการหารายได้ จึงสอนในห้องเรียนไม่เต็มที่ แต่ให้ความสำคัญกับการสอนพิเศษตอนเย็นหลังเลิกเรียน ซึ่งสะท้อนจากมีโรงเรียนกวดวิชาหรือสอนพิเศษเปิดเต็มไปหมด ควรลดภาระงานอื่นที่ไม่ใช่งานสอนครู จัดให้มีบุคลากรทำหน้าที่ธุรการ การเงิน การจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน ควรกำหนดรูปแบบ วิธีการหลักสูตรและช่วงเวลาในการพัฒนาและอบรมครูให้เหมาะสมโดยไม่กระทบกับการสอนของครู ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูและครูไม่ต้องละทิ้งห้องเรียนละทิ้งเด็กด้วย การคืนครูให้กับนักเรียนมีสิ่งหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กคือ ปัญหาหนี้สินครู ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญ ตรวจสอบ วางแผนแก้ปัญหาและป้องกันไม่ให้ครูมีหนี้สินเพิ่ม เช่น ไม่นำเงินวิทยฐานะมาใช้ประกอบการกู้ยืมเงิน ตรวจสอบภาระหนี้ของครูก่อนลงนามให้กู้ยืมเงิน เพิ่มอัตราค่าจ้างและสวัสดิการช่วงเริ่มต้นของการรับราชการครูทั้งรัฐบาลและเอกชน เป็นต้น

๕. การวางแผนอัตรากำลังครูและการผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจัดทำระบบข้อมูลครูทั้งประเทศเพื่อให้เห็นสภาพการกระจายและกระจุกตัวของครู รวมถึงการขาดแคลนครูในสาขาต่างๆ รวมทั้งสำรวจความต้องการใช้ครูของพื้นที่ นำมาประมวลผลและใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงพื้นที่เพื่อวางแผนอัตรากำลังครู และประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันผลิตครูกับเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเพื่อผลิตและพัฒนาครูให้ตรงกับสาขาวิชาที่ท้องถิ่นต้องการหรือขาดแคลน มีการให้ทุนการศึกษาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนคนในท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เข้าศึกษาใน

สถาบันผลิตครูเพื่อกลับมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เช่น โควต้า “๑ หมู่บ้าน ๑ ครู” กำหนดเงื่อนไขต้องคัดเลือกนักเรียนในหมู่บ้านทำเป็นโครงการระดับชาติ เมื่อเรียนจบต้องมาเป็นครูในโรงเรียนหมู่บ้านตนเอง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาการโยกย้ายกลับภูมิลำเนาของครูหรือกระจายนักศึกษาไปฝึกสอน

ในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลและขาดแคลนครู เพื่อพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างแท้จริง โดยโรงเรียนต้องดูแลความสะอาดและความปลอดภัย ทั้งเป็นการแก้ปัญหาหนักศึกษาจำนวนมากไปฝึกสอนแต่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งบางที่ไม่ได้ทำการสอน แต่ถูกมอบหมายไปทำหน้าที่ธุรการแทน สำหรับการแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นหรือครูขาดแคลนของโรงเรียนขนาดเล็ก อาจให้โรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนในเครือข่ายของโรงเรียนขนาดกลาง/โรงเรียนขนาดใหญ่/โรงเรียนที่มีความพร้อม โดยใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพพยายามสร้างแรงจูงใจให้ครูไปสอนในพื้นที่ชนบท โดยให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการมากกว่าครูที่สอนในเมือง หรือมีโครงการเบี้ยยังชีพครูในพื้นที่ทุรกันดารหรือพื้นที่อันตราย

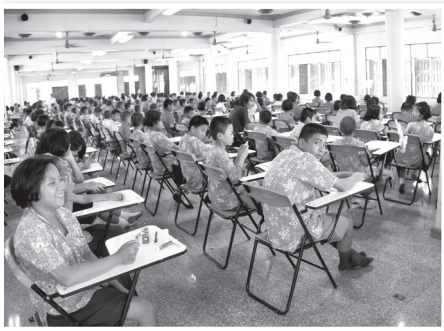
ปฏฺิรูป

การวัดผลประเมินผลการศึกษา

๕. ปฏิรูปการวัดผลประเมินผลการศึกษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน ๔ ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีจุดประสงค์หลักเพื่อการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตร และนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาที่พบจากการปฏิบัติ คือตัวชี้วัดในหลักสูตรมีจำนวนมากเกินไปและมีหลายช่วงชั้น ครูมีความยุ่งยากและไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลคุณภาพผู้เรียนได้ตรงตามหลักสูตร ขณะที่บางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กตามหลักสูตรและจุดประสงค์ของกิจกรรม จึงประเมินผลเด็กอย่างไม่จริงจังและเครื่องมือประเมินผลไม่มีมาตรฐาน

การวัดผลประเมินผลระดับชั้นเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำควบคู่ไปกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นพบว่า หลังครูสอนจบ ไม่มีการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทุกคนตามหลักสูตรและจุดประสงค์ของกิจกรรม หรือหากมีการวัดผลประเมินผลระดับชั้นเรียน แต่เทคนิควิธีการไม่มีความหลากหลาย และไม่เป็นไปตามสภาพจริง ตลอดจนไม่ครอบคลุมผลของการเรียนรู้ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งสาเหตุอาจมาจากผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการวัดผลประเมินผล เช่น การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้สอนประเมินไม่ถูกและไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสม รวมทั้งสภาพของนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ครูไม่สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับนักเรียนจำนวนมาก ซึ่งมีความแตกต่างกันได้

การวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างระบบความรับผิดชอบในการจัดการ การศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่สภาพในปัจจุบันมีหลายฝ่ายสะท้อนว่า มาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษามีจำนวนมากเช่นกัน และเกณฑ์ที่กำหนด มีความไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย เนื่องมาจากระบบ และวิธีการวัดผลประเมินผลการศึกษาที่ผิดพลาด คลาดเคลื่อน และสร้างภาระหนัก ให้กับครูและโรงเรียนในการจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเตรียมประเมินคุณภาพ การศึกษา ซึ่งควรมีการปรับตัวชี้วัด เกณฑ์ และวิธีการประเมินให้เหมาะสมและง่าย ต่อการปฏิบัติ รวมถึงต้องสร้างระบบส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการประเมินภายใน สถานศึกษาซึ่งประเมินโดยเขตพื้นที่การศึกษา และการประเมินภายนอกสถานศึกษา ซึ่งมีหลายหน่วยงานมาประเมิน ทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และการประเมิน ตรวจสอบไม่ไปในทิศทางเดียวกัน สร้างความสับสนให้แก่ผู้ถูกประเมิน และเพิ่มภาระ ให้กับครูที่ต้องเสียเวลากับงานจัดทำเอกสาร เป็นการดึงครูออกจากห้องเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการประเมินของ สมศ. ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่มองว่าไม่คุ้มค่า สูญเสียงบประมาณจำนวนมากโดยไม่ได้ ประโยชน์ ทีมผู้ประเมินที่มาประเมินขาดความน่าเชื่อถือ แต่ละทีมมีมาตรฐานไม่เท่ากัน ขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษา ไม่เข้าใจบริบทและไม่ได้ประเมินจาก สภาพจริง ที่สำคัญการประเมินมาตรฐานการศึกษาโดยนำผลสอบ O-NET ของสถานศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง และให้น้ำหนักคะแนนค่อนข้างมาก ทำให้มาตรฐาน ที่ ๕ ไม่ผ่านการประเมิน รวมถึงการวัดและประเมินโดยใช้มาตรฐานเดียวกันกับทุกโรงเรียน ก็มีความไม่ยุติธรรม เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีบริบทและขนาดแตกต่างกัน นอกจากนี้ กรณีเมื่อมีการประเมินแล้ว ก็ไม่นำผลการประเมินมาใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุง พัฒนาโรงเรียน และหากไม่ผ่านการประเมิน ก็ไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาช่วยเหลือ โรงเรียนเช่นกัน

มีการสะท้อนถึงวิธีการวัดผลประเมินผลการศึกษาไม่ตรงตามแนวคิดการจัดการศึกษา ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องมีจุดเน้นเพื่อให้ได้คนเก่งและคนดี แต่การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนกำหนดให้ประเมินเฉพาะความเก่งจากผลการสอบ ไม่มีการประเมินความดี หรือหากมีการประเมินก็มีความไม่ชัดเจนและไม่จริงจัง ส่วนใหญ่ใช้เพียงการสังเกต การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่จึงเน้นเกรดเฉลี่ยทางวิชาการ มากกว่าการสร้างและพัฒนาตนเองและสังคมให้ดีขึ้น ซึ่งไม่มีการนำผลการประเมินความดีมาเชื่อมโยงในบริบทด้านอื่นๆ รวมถึงการสอบเข้าเรียนในระดับต่างๆ การสอบเข้าเรียนจึงใช้แต่คะแนนสอบและเกรดเฉลี่ยเป็นตัวตัดสิน ส่งผลให้ผู้เรียนมุ่งเรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้าให้ได้ เหล่านี้ทำให้เด็กไม่เห็นคุณค่าของการ

เรียนรู้มากกว่าการสอบแข่งขัน และมองต่อไปถึงการศึกษาไทย ที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเพียงแค่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบันไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนเท่าที่ควร เช่น ผลการประเมิน

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมจริยธรรมไม่ได้ผูกโยงกับการเลื่อนระดับชั้นเรียนของผู้เรียน นั่นคือ ไม่มีผลให้เด็กสอบตกหรือซ้ำชั้น นักเรียนที่สอบไม่ผ่านด้านวิชาการหรือแม้กระทั่งคุณธรรมความดี ก็ไม่ตกซ้ำชั้น นักเรียนจึงไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน เรียนอย่างสบาย เพราะรู้สึกว่ายานอย่างไรก็ผ่าน บางคนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ยังมีปัญหาการอ่านออกเขียนได้ แต่ยังสามารถเรียนจบเลื่อนชั้นใหม่ได้ ทั้งๆ ที่การวัดประเมินการอ่านออกเขียนได้มีความสำคัญและต้องประเมินทุกปี ซึ่งควรประเมินตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ขณะที่ผู้ปกครองบางส่วนไม่สนใจผลการเรียนของเด็ก เด็กที่ไม่มีความพร้อมเหล่านี้ก็ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู และส่งผลต่อการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป รวมทั้งการเรียนต่อสายอาชีพด้วย

ปัจจุบันมีการวัดผลประเมินผลการศึกษาโดยการทดสอบมากมาย เช่น O-NET, NT, GAT/PAT, PISA, LAS การทดสอบเหล่านี้สร้างความเครียดให้กับครูและเด็ก ทั้งอาจเป็นการสร้างนิสัยการแข่งขันและความเห็นแก่ตัวให้เด็ก โดยเฉพาะการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ที่เน้นการใช้ผลสอบมาวัดคุณภาพของโรงเรียน ผลที่ตามมา มีคำถามว่า ผลสอบ O-NET ช่วยในเรื่องการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้จริงหรือ เกือบ

ทุกโรงเรียนมุ่งการติวข้อสอบ O-NET ก่อนสอบทุกครั้งเพื่อให้ผลคะแนนออกมาดี มีการกล่าวถึงลักษณะของข้อสอบว่าเน้นวัดเนื้อหา มากกว่าการคิดวิเคราะห์ ข้อสอบส่วนใหญ่เป็นแบบปรนัย ซึ่งไม่เหมาะกับบางรายวิชา เช่น พลศึกษา และศิลปะ อีกทั้งข้อสอบมีเกณฑ์สูงและเนื้อหาบางส่วนไม่สอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนจริงของพื้นที่ จนนักเรียนตั้งคำถามกลับว่า “ใครออกข้อสอบมาวัดเรา” รวมถึงการวัดและประเมินผลทั้ง ๘ กลุ่มสาระก็มากเกินไป นักเรียนไม่สามารถจดจำได้ทั้งหมด ประกอบกับกำหนดการสอบ O-NET ในช่วงเดือนมกราคมถือว่าเร็วเกินไป เพราะนักเรียนยังเรียนเนื้อหาไม่ครบ การใช้ข้อสอบเดียวกันประเมินกับทุกโรงเรียนไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ เพราะแต่ละโรงเรียนมีบริบทแตกต่างกัน ข้อสอบ O-NET เป็นข้อสอบกลางแต่เหมาะกับการสอบวัดเด็กโรงเรียนในเมืองมากกว่าชนบท หรือโรงเรียนขยายโอกาส อีกประเด็นที่ควรทบทวนในเรื่องการวัดผลประเมินผล การศึกษา คือ การสอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย การออกข้อสอบส่วนใหญ่มีเนื้อหาไม่ตรงกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก และที่เป็นจุดอ่อนคือยังใช้ผลคะแนน O-NET, GAP/PAT เป็นส่วนหนึ่งในการเข้าสู่มหาวิทยาลัย โดยไม่สนใจความถนัดและสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มา

ข้อเสนอการออกเพื่อปฏิรูปการวัดผลประเมินผลการศึกษาไทย

หลายฝ่ายได้ร่วมกันระดมความคิดและเสนอแนะแนวปฏิบัติในการวัดผลประเมินผลการศึกษาไทย **ต้องเป็นการวัดและประเมินผลที่สะท้อนผลได้จริงมีวิธีการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลาย ที่สำคัญคือประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากกว่า มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** โดยมีข้อสรุปดังนี้

๑. การส่งเสริมให้มีการวัดผล

ประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยปรับวิธีการวัดและประเมินผลโดยเฉพาะในระดับชั้นเรียน ให้เป็นการประเมินผลระหว่างทาง ตลอดจนการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียน และจุดด้อยในการจัด

การเรียนการสอนของครู เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน เน้นการประเมินเพื่อการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเน้นความรู้ความจำ มีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกด้าน ไม่ใช่เฉพาะด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่เพิ่มสัดส่วนการประเมินด้านการปฏิบัติ รวมถึงด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กเพิ่มขึ้นด้วย และประเมินตามสภาพจริง ออกแบบเทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และให้เหมาะกับนักเรียน และกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน โดยเฉพาะการประเมินการอ่านออกเขียนได้ของเด็กซึ่งต้องดำเนินการทุกปีและเริ่มประเมินตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สร้างระบบส่งเสริมสนับสนุนในด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้แก่ครู เช่น การสร้างระบบการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความสามารถด้านการวัดผลประเมินผล เป็นพี่เลี้ยงและให้การชี้แนะและคำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ การออกข้อสอบ และวิธีการวัด และประเมินผลที่ถูกต้อง และเปิดโอกาสให้มีการสะท้อนความคิดเห็นระหว่างกันและกัน ส่วนหน่วยงานส่วนกลางอาจจัดทำและสนับสนุนกรอบของเครื่องมือหรือ กำหนดเกณฑ์การประเมินให้กับโรงเรียนใช้เป็นแนวปฏิบัติ สำหรับการนำผลของการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ควรทบทวนหรือปรับระบบการวัดผลประเมินผลใหม่เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาให้ผู้เรียนมีการตกซ้ำชั้น

ได้ในกรณีที่เด็กมีความไม่พร้อมในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีความพร้อมก่อนซึ่งช่วยในการปรับพฤติกรรมของเด็ก โรงเรียนต้องใช้ประโยชน์ของผลการประเมินในการคัดกรองการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล เช่น เด็กเรียนอ่อนเรียนเก่ง เพื่อประกอบการพัฒนาการเรียนรู้

ของเด็ก เด็กเรียนอ่อนก็ให้มีกระบวนการสอนซ่อมเสริม เป็นต้น นอกจากนี้ อาจเพิ่มวิธีการวัดผลประเมินผลโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินครูผู้สอน ซึ่งเป็นการสร้างความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนการสอนของครูอีกวิธีหนึ่ง

๒. การพัฒนาระบบการสอบมาตรฐานของประเทศ พัฒนาคุณภาพข้อสอบ O-NET ให้มีมาตรฐานมากขึ้น เน้นวัดกระบวนการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ มากกว่าความจำ และใช้ผลการสอบเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากกว่าเน้นเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การนำผลการสอบ O-NET ของแต่ละโรงเรียนมาเปรียบเทียบกัน และตัดสินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาจมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากบริบทของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน ควรกำหนดตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน และควรลดจำนวนวิชาที่สอบให้เหลือแต่วิชาหลักๆ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ รวมถึงให้มีตัวแทนครูเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างข้อสอบปรับเปลี่ยนช่วงเวลาสอบ O-NET จากเดือนมกราคมเป็นเดือนมีนาคม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนเนื้อหาสาระวิชาได้ครบถ้วนก่อนสอบ ขณะที่มึหลายความคิดเห็นมองว่าควรยกเลิกการสอบ O-NET, NT โดยใช้ข้อสอบกลางอื่นแทน และพัฒนาระบบการสอบเข้าเรียนต่อโดยไม่เน้นการใช้เกรดเป็นตัวตัดสิน เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันไป

๓. การประเมินคุณภาพสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา หน่วยงานประเมินในกระทรวงศึกษาธิการควรมีการประสานข้อมูลระหว่างกัน กำหนดทิศทางหรือเกณฑ์การประเมินให้ไปในแนวเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูลและลดผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากมีหลายหน่วยงานทำหน้าที่ประเมิน

ตรวจสอบ ดูแลการศึกษา แต่ไม่
ไปในทิศทางเดียวกัน จนกระทั่ง
โรงเรียนไม่มีเวลาได้จัดการเรียน
การสอนอย่างเต็มที่ การประเมิน
ภายในสถานศึกษาควรให้เขตพื้นที่
การศึกษา กับโรงเรียนร่วมกัน
กำหนดเกณฑ์การประเมินผู้เรียน
ทั้งด้านทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต

คุณธรรม จริยธรรม มิใช่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร แต่ควรให้ครอบคลุม
ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย รวมทั้งอาจสร้างกลไกการประเมินภายใน
สถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครูผู้บริหาร ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการ
สถานศึกษา ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สำหรับการประเมินภายนอกสถานศึกษา
ที่ดำเนินการโดย สมศ. ควรปรับปรุงตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับบริบท
ของแต่ละสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินให้มีความยืดหยุ่นตามสภาพจริงมากกว่า
การประเมินจากเอกสาร ลดจำนวนตัวชี้วัด หรือปรับตัวชี้วัดบางตัว เช่น ผลการสอบ O-NET
เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินมาตรฐานการศึกษา เนื่องจากอาจไม่เป็นธรรมกับโรงเรียน
ขนาดเล็กหรือโรงเรียนขยายโอกาส รวมทั้งทีมประเมินของ สมศ. ควรเป็นผู้ที่มีความ
เชี่ยวชาญ มีความรู้ มีมาตรฐานการประเมินเท่าเทียมกัน และมีความเชื่อถือได้ ควรประเมิน
อย่างเป็นกัลยาณมิตร ติดตาม ตรวจสอบและประเมินการจัดการศึกษาที่ให้ประโยชน์กับการ
ศึกษาของพื้นที่อย่างแท้จริง เป็นการประเมินเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
ของโรงเรียน มากกว่าประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพโรงเรียน และนำผลการประเมินมาตัดสิน
ของโรงเรียนในบางเรื่อง เช่น ไม่ส่งครูฝึกสอนมาฝึกประสบการณ์การสอน นอกจากนี้
มีแนวความคิดยุบ สมศ. หากไม่สามารถปรับบทบาทใหม่ และเสนอให้มีการจัดตั้งสภา
การศึกษาจังหวัด ซึ่งมีองค์ประกอบมาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
ระดับจังหวัด ให้มีบทบาทเป็นผู้ประเมินการจัดการศึกษาของพื้นที่ เนื่องจากมีความรู้
ความเข้าใจสภาพบริบท ปัญหาและความต้องการพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ พร้อมทั้ง
กำหนดให้มีหน่วยงานระดับภาคและระดับชาติมีบทบาทกำหนดนโยบาย และกำกับ ติดตาม
และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาของประเทศ

ภาคผนวก

สรุปผลการจัดประชุม เรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้อะไรดี

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน-๒ ธันวาคม ๒๕๕๓

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๘-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๓

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๑-๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๓

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๔-๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๓

ครั้งที่ ๕ วันที่ ๑๘-๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓

ครั้งที่ ๖ วันที่ ๒๒-๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓

สรุปผลการจัดประชุม

ครั้งที่ ๑

ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
และ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน - ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗

**สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน
 ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
 ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
 และ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
 ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน - ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗**

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๑. การกระจายอำนาจ		
<ul style="list-style-type: none"> ■ การกระจายอำนาจตามกฎหมายการศึกษา มี ๔ ด้าน คือ <ol style="list-style-type: none"> ๑. ด้านวิชาการ ๒. ด้านงบประมาณ ๓. ด้านการบริหารงานบุคคล ๔. ด้านการบริหารทั่วไป ปัญหาที่เกิดขึ้นตามสภาพจริงในปัจจุบันเป็นปัญหาความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการงานของโรงเรียนทั้ง ๔ ด้าน แต่ที่เป็นประเด็นปัญหาหลักในเรื่องของการกระจายอำนาจคือเรื่องการบริหารงานบุคคลและบริหารงบประมาณของโรงเรียน 	ปรับแก้กฎหมายให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริงและสมบูรณ์ เพื่อให้มีอำนาจในการบริหารจัดการงานของโรงเรียนทั้ง ๔ ด้านได้อย่างอิสระ ภายใต้การกำกับติดตามของคณะกรรมการสถานศึกษา	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ (๑) ด้านงบประมาณ <ul style="list-style-type: none"> ● งบประมาณของโรงเรียนที่ได้รับเฉพาะค่าใช้จ่ายรายหัว ไม่ครอบคลุมปัจจัยพื้นฐานที่นักเรียนควรจะได้รับ ทำให้โรงเรียนไม่มีงบประมาณบำรุงอุปกรณ์ หรือจัดสภาพห้องเรียนให้อยู่ในสภาพดี 	เพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว และแยกรงงบประมาณค่าวัสดุครุภัณฑ์ ค่าสาธารณูปโภค ออกจากค่าใช้จ่ายรายหัว	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียนประสบปัญหาเรื่องผู้ซื้อไม่ได้เป็นคนใช้ ผู้ใช้ไม่ได้เป็นคนซื้อ เช่น โครงการอาหารกลางวันหรืออาหารเสริม (นม) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการให้ แต่ผู้ใช้คือเด็กนักเรียน การจัดซื้อไม่เบ็ดเสร็จที่โรงเรียน/สถานศึกษา 	<p>จัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียน/สถานศึกษาเป็นผู้บริหารจัดการโดยตรง รัฐทำหน้าที่ในการกำกับควบคุมเรื่องคุณภาพและการบริหารจัดการงบประมาณ</p>	<p>ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ (๒) ด้านการบริหารงานบุคคล ● จำนวนครูไม่ครบตามอัตรากำลัง วิธีการสรรหาอยู่ที่ส่วนกลางทำให้ล่าช้า ● โรงเรียนไม่ได้รับอำนาจในการดำเนินการสรรหา บรรจุแต่งตั้ง โอนย้าย ทำให้ไม่ได้บุคลากรตามความต้องการ นอกจากนั้นครูที่ได้รับการจัดสรรมาให้ เป็นครูต่างถิ่น ซึ่งทำให้มีการโอนย้ายบ่อย 	<p>สพฐ. กระจายอำนาจอย่างแท้จริงให้โรงเรียนสามารถสรรหาบุคลากรได้ตามความต้องการทุกตำแหน่ง และควรกำหนดโครงสร้าง อ.ก.ค.ศ. ให้ประธานกลุ่มโรงเรียนเข้ามาเป็นอนุกรรมการ โดยไม่ต้องมีการเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นตัวแทนของผู้บริหารและครูในพื้นที่ ซึ่งมีความเข้าใจในบริบทสภาพปัญหา ความต้องการของโรงเรียนและครู (การเลือกตั้งทำให้สร้างความขัดแย้งในกลุ่มผู้บริหารและครู)</p>	<p>ศธ. สพฐ. อ.ก.ค.ศ.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่วนกลางเป็นผู้กำหนดเนื้อหาการพัฒนาครู ทำให้การพัฒนาครูไม่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและครู 	<p>สพฐ.ควรมีระบบการพัฒนาครู โดยให้มีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา และกระจายอำนาจให้โรงเรียนและ สพป. เป็นผู้วางแผนการพัฒนาครู</p>	<p>ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๒. การปฏิรูปครู		
๒.๑ การผลิตครู		
<ul style="list-style-type: none">ครูบางคนยังไม่เป็นครูมืออาชีพ ซึ่งเป็นผลมาจากการผลิตครูที่ไม่สามารถสรรหาคนดี คนเก่ง มาเป็นครู ปัจจุบันยังไม่มีสถาบันผลิตครูเป็นการเฉพาะ อีกทั้งยังสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครูให้ความสำคัญในสาขาวิชาชีพครูน้อยลง	<ol style="list-style-type: none">รัฐบาลควรจัดตั้งสถาบันผลิตครูเป็นการเฉพาะ เช่นเดียวกับโรงเรียนฝึกหัดครู หรือวิทยาลัยครูในอดีต และในการคัดเลือกบุคคลที่จะมาเป็นครูต้องคัดเลือกจากคนเก่ง ในระดับปริญญาตรี แล้วเข้าสู่สถาบันผลิตครูอีก ๒ ปีหลักสูตรผลิตครูต้องปลูกฝังคุณธรรมของครู โดยต้องสอบคุณธรรมจริยธรรมครูให้ผ่านก่อน หากสอบไม่ผ่านจะเป็นครูไม่ได้ครูในศตวรรษที่ ๒๑ ต้องเป็นโค้ช เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ต้องสร้างครูใหม่ที่เป็นแบบนี้ และต้องมีการสื่อสารให้ครูเห็นความสำคัญว่า ถ้าครูโค้ชเด็กเป็น เด็กจะเป็นอย่างไรสร้างคุณค่าวิชาชีพครูให้นักเรียนเคารพครูเหมือนผู้มีพระคุณ	ศธ. สถาบันอุดมศึกษา
<ul style="list-style-type: none">เด็กเก่งไม่เลือกเรียนครู เด็กในท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่เรียนครู เนื่องจากไม่มั่นใจว่าเรียนจบครูแล้วจะได้บรรจุมีงานทำหรือไม่ เด็กเรียนเก่งจึงเลือกเรียนแพทย์หรือวิศวกร มากกว่าเรียนครู	<ol style="list-style-type: none">สร้างแรงจูงใจให้เด็กอยากเรียนครู ให้เห็นว่าเป็นครูแล้วดีอย่างไร สร้างให้ครูมีฐานะวิชาชีพที่ชัดเจน และโดดเด่นทัดเทียมวิชาชีพอื่นกระทรวงศึกษาธิการควรช่วยเหลือเรื่องการบรรจุเข้ารับราชการภายหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งทำให้เด็กในท้องถิ่นมีความมั่นใจที่จะเลือกเรียนครูมากขึ้น	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๒.๒ การพัฒนาคุณภาพครู		
<p>■ (๑) การฝึกอบรมครู</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ครูรุ่นใหม่มีองค์ความรู้ดีกว่าครูรุ่นเก่า แต่ครูรุ่นเก่ามีจิตวิญญาณของความเป็นครูสูงกว่าครูรุ่นใหม่ ครูรุ่นใหม่บางคนทำงานเฉพาะหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบเท่านั้น ไม่มีจิตอาสา สอนเสร็จก็จบ ไม่มีการติดตาม ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียนเหมือนสมัยก่อน ● ครูที่ใกล้เกษียณอายุราชการ ไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนา และไม่ยอมรับการพัฒนาเท่าที่ควร 	<p>ส่งเสริมและพัฒนาครู (ทั้งครูรุ่นเก่าและครูรุ่นใหม่) ให้มีทั้งจิตวิญญาณของความเป็นครูและองค์ความรู้ในตนเอง โดยพัฒนา ๓ ด้าน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. องค์ความรู้ในเรื่องเนื้อหาวิชาที่สอน ๒. องค์ความรู้ในเรื่องวิธีสอน ๓. องค์ความรู้ในเรื่องการใช้ ICT ในการสืบค้นข้อมูล 	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● ครูขาดทักษะในเรื่องการใช้สื่อเทคโนโลยี 	<p>พัฒนาครูให้สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีตามมาตรฐานของ Smart Classroom</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● ครูขาดองค์ความรู้ ครูจำเป็นต้องรู้เนื้อหาหลักสูตรเพื่อนำไปสอนเด็ก 	<p>เร่งให้ความรู้ครู แล้วทดลองให้ครูปฏิบัติจริง เช่น ให้ครูเขียนแผนการสอนหน้าเดียว คือ การรวบรวมทุกอย่างมาไว้ในหน้าเดียว มีหลักการความรู้ สาระสำคัญ ความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้น การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กระชับสั้นๆ โดยดัดแปลงมาจาก Lesson plan มีการวัดและประเมินผลอยู่ในหน้าเดียว และบันทึกหลังการสอนในหน้านั้น รวมถึงการตรวจสอบจากบันทึกหลังการสอนว่าสำเร็จหรือไม่</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ● การพัฒนาครูของไทยใช้แบบเหมารวม เช่น ให้ครูภาษาไทยชั้น ป.๓ โรงเรียนละ ๑ คน ไปอบรมร่วมกัน โดยไม่ได้พิจารณาศักยภาพของครูแต่ละคน ครูบางคนเก่งมากอยู่แล้ว 	<p>๑. พัฒนาระบบการพัฒนาครูโดยใช้ Individual Development Plan (IDP) ลงรายละเอียดการพัฒนาครูเป็นรายบุคคล</p> <p>๒. การพัฒนาครูควรนำผลงานของครูไปสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กนักเรียน</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● ครูขาดประสบการณ์และองค์ความรู้ในเรื่องการวิจัย 	<p>ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยกับเด็กนักเรียน ครูต้องตอบคำถามได้ว่าเด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นร้อยละเท่าไร ใช้เป็นผลงาน และฝึกให้ครูเขียนรายงานผลที่เกิดขึ้นกับเด็กส่งเป็นผลงานวิจัย เพื่อประเมินวิทยฐานะของครู การดำเนินการเช่นนี้เป็นการยกระดับคุณภาพผู้เรียน ยกระดับคุณภาพชีวิตครูเป็นผลงานเชิงบริหารของผู้บริหาร</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● ครูให้ความสำคัญกับการสอนพิเศษเพื่อฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว ● ครูให้ความสำคัญกับการสอนพิเศษ ดังนั้นเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะดีก็จะไปเรียนพิเศษ และเรียนเก่งกว่าเด็กที่ฐานะยากจนไม่ได้เรียนพิเศษ ทำให้ครูไม่สนใจ เด็กถูกทอดทิ้งกลายเป็นเด็กหลังห้อง 		<p>โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<p>■ (๒) วิทยฐานะ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ครูสนใจพัฒนาตนเอง แต่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ครู เช่น ครูเรียนต่อปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา เพื่อมุ่งหวังความก้าวหน้าในตำแหน่งผู้บริหาร และใช้วิทยุติ เป็นต้น 	<p>๑. การปรับวุฒิการศึกษาของครู เพื่อให้มีเงินเดือนสูงขึ้น ก.ค.ศ. ควรกำหนดมาตรการให้มีเงินเดือนสูงขึ้นเฉพาะผู้ที่เรียนตรงตามสาขาวิชาที่สอนและไม่ควรกำหนดเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาได้เฉพาะผู้จบปริญญาทางการบริหารเท่านั้น แต่ควรเพิ่มเงื่อนไขการมีประสบการณ์ในการทำงาน สำหรับการสร้างโอกาสสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>๒. ครูสภาควรต้องปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์ใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อให้ครูที่ศึกษาต่อในสายวิชาการได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา (ปัจจุบันต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางการบริหารการศึกษา)</p>	<p>ก.ค.ศ. ครูสภา</p>
๒.๓ การขาดแคลนครู		
<p>■ จำนวนครูไม่ครบตามอัตรากำลังวิธีการสรรหาคูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ที่ส่วนกลางทำให้ล่าช้า</p>	<p>มอบอำนาจการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง และโอนย้าย ให้สถานศึกษาดำเนินการร่วมกับกรรมการสถานศึกษา และมีระบบควบคุมการดำเนินการ</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานสอนมากเกินไป	สพฐ.จัดสรรอัตรากำลังเพื่อจ้างเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน โรงเรียนละ ๓ อัตรา ประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none">เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุเจ้าหน้าที่ธุรการนักการภารโรง	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none">เขตพื้นที่การศึกษาให้ครูไปช่วยงานศึกษานิเทศก์ที่สำนักงานทำให้โรงเรียนขาดครู	เพิ่มอัตรากำลังศึกษานิเทศก์และครูให้เพียงพอ	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none">ครูส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่ จึงเกิดปัญหาครูย้ายถิ่น โดยเฉพาะสำหรับครูที่บรรจุใหม่ส่งผลให้การเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง	<ol style="list-style-type: none">ปรับกฎระเบียบการโอนย้ายโดยครูที่บรรจุใหม่สามารถโอนย้ายได้เมื่อบรรจุมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปีจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูรักโรงเรียนรักพื้นที่ให้ทุนการศึกษาแก่คนในท้องถิ่นไปเรียนครู แล้วกลับมาเป็นครูในท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ตมีการจัดโครงการ “สร้างครู สร้างเยาวชน สร้างสังคมภูเก็ต” เพื่อช่วยลดปัญหาการขาดแคลนครู โดยสนับสนุนการศึกษาให้นักเรียนที่เรียนดี กิจกรรมเด่นมาเป็นครู ถ้าเรียนจบแล้วยังไม่ได้รับการบรรจุก็จะรับเป็นครูอัตราจ้างที่โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จ้างครูจำนวนมากแต่ไม่สามารถ บรรจุได้เนื่องจากเกณฑ์ของ ก.ค.ศ. ซึ่งกำหนดบรรจุครู เฉพาะ สาขาที่ขาดแคลน 	<p>กำหนดเงื่อนไขการบรรจุครู สาขาขาดแคลนของท้องถิ่น โดย ก.ค.ศ. ควรกำหนดว่า หากท้องถิ่นหรือองค์กรใน ท้องถิ่นสามารถให้ทุน การศึกษาแก่เด็กที่เรียนดี ไปเรียนครูในสาขาที่ขาดแคลน แล้วกลับมาเป็นครูในท้องถิ่น จะสามารถบรรจุเป็นครูใน ท้องถิ่นนั้นได้ก็ตำแหน่ง โดย ทำเป็นโควตาเหมือนครูพันธุ์ใหม่</p>	<p>ก.ค.ศ.</p>
๓. หลักสูตร		
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>สาระของหลักสูตร</i> <ul style="list-style-type: none"> ● โครงสร้างหลักสูตรไม่เน้นทักษะ การคิดการอ่านการเขียนโดยเฉพาะ การศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่เด็ก ทำให้เด็กมีปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้และคิดวิเคราะห์ไม่เป็น 	<p>ปรับหลักสูตรการเรียนการสอนใน ระดับประถมศึกษาตอนต้น โดย ทำให้เด็กเข้มแข็งตั้งแต่ระดับชั้น ป.๑-๓ เพื่อเรียนต่อในระดับที่ สูงขึ้น ไม่ควรเรียนเนื้อหาวิชาการ มากเกินไป และควรปรับเนื้อหา ที่ล้าสมัยออกแต่ยังคงโครงสร้าง ของวิชาไว้</p>	<p>ศธ. สพฐ.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรไม่ตอบสนองต่อบริบท ของสังคม การศึกษาไทยอยาก ให้เด็กรู้ทุกเรื่องซึ่งทำให้ไม่รู้จริง รู้สึกในแต่ละเรื่อง เนื้อหาสาระของ หลักสูตรมากเกินไป 	<p>๑. ออกแบบหลักสูตรที่สามารถ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการ ทดลองการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม เป็นหลัก “ปลูกปัญญาโมเดล” โดยเรียนครึ่งวัน ทำกิจกรรมครึ่งวัน มีกิจกรรมให้เด็กเลือก</p>	<p>ศธ. สพฐ โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	๒. ปรับหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่น ควรให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ครูมีอิสระในการจัดทำหลักสูตร เพราะครูรู้ว่าท้องถิ่นต้องการผลผลิตอย่างไร พื้นฐานคนเป็นอย่างไร วัฒนธรรมเป็นอย่างไร เช่น ภูเก็ตเป็นจังหวัดท่องเที่ยว ต้องเน้นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ในขณะเดียวกันเน้นภาษาและเทคโนโลยีควบคู่กันไป	
■ หลักสูตรไม่เข้ากับยุคสมัย ไม่มีการวางแผนเรื่องเป้าหมายของหลักสูตรให้เหมาะสมกับโลกปัจจุบัน	เร่งปฏิรูปหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัยและมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ในยุคโลกาภิวัตน์ โดยทุกภาคส่วนและสถาบันต้องช่วยกัน	ศธ. สพฐ.
■ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักศึกษาเมื่อจบการศึกษาต่ำลง ไม่มีจิตสาธารณะ มองเรื่องการทำรายได้เป็นส่วนใหญ่	๑. ปรับปรุงหลักสูตรที่สอดแทรกทัศนคติในเรื่องการเรียนรู้ ไม่มุ่งหวังเพียงแค่เรียนเพื่อจบ แต่ควรเรียนเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการออกไปทำงานและมีจิตรักในอาชีพ ๒. การศึกษาต้องสร้างให้คนมีศักดิ์ศรี มีวิธีคิดที่สามารถพึ่งตนเองได้ เปลี่ยนการเรียนการสอนให้มีทักษะชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุมีผล ปลูกฝังความคิดรอบด้านที่เชื่อมโยงกับวิถีการดำรงชีวิต	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> นโยบายที่มอบให้ครูปฏิบัติไม่ชัดเจน ทำให้ครูมองภาพต่างกัน บางคนอาจจะมองจุดเดียว ไม่ได้มองภาพรวม เช่น ประเทศไทยจะเข้าสู่อาเซียนก็จัดอาเซียนศึกษา ครูบางท่านให้เด็กท่องจำอาเซียนมีกี่ประเทศ มีสัญลักษณ์อะไร ดอกไม้ประจำชาติคืออะไร แต่ไม่ได้สอนว่า จะเข้าสู่อาเซียนจะต้องทำอะไร เราต้องพัฒนาตนเองอย่างไร จะมองเศรษฐกิจอย่างไร 	<p>เมื่อมีนโยบายให้ปฏิบัติ ต้องมีคู่มือแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนให้กับครู เช่น มีแนวทางในการสอนอย่างไร ทิศทางในการสอนเป็นเช่นไร และต้องเริ่มพัฒนาที่ตัวครูก่อน</p>	<p>ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<p>๔. การจัดการเรียนการสอน</p>		
<ul style="list-style-type: none"> หลักเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนระหว่างจำนวนนักเรียนต่อครู ต่อ ๑ ห้องเรียนมากเกินไปส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน <ul style="list-style-type: none"> - ปฐมวัย ๒๕ คน ต่อครู ๑ คน ต่อ ๑ ห้อง - ประถมศึกษา ๔๐ คนต่อครู ๑ คน ต่อ ๑ ห้อง - นักเรียนพิเศษ ๖ คน ต่อครู ๑ คน 	<p>เพื่อให้เกิดคุณภาพ ก.ค.ศ. ควรกำหนดสัดส่วนระหว่างจำนวนนักเรียนต่อจำนวนครูให้เหมาะสมและเพียงพอ โดย สพฐ. จะต้องจัดสรรครูให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปฐมวัย ๒๐ คน ต่อครู ๑ คน ต่อ ๑ ห้อง - ประถมศึกษา ๒๕ คนต่อครู ๑ คน ต่อ ๑ ห้อง - นักเรียนพิเศษ ๓ คน ต่อครู ๑ คน 	<p>สพฐ.</p>
<ul style="list-style-type: none"> การเปลี่ยนแปลงระดับนโยบายที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ทำให้ครูมีภาระงานอื่นเพิ่มขึ้น เช่น การประเมินเศรษฐกิจพอเพียง การนำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขัน การประเมินของ สมศ. รวมถึงกิจกรรมในชุมชน/สังคม ที่ครูและนักเรียนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมมีจำนวนมากเกินไป ส่งผลให้ครูมีเวลาให้การเรียนการสอนน้อยลง 	<p>ลดจำนวนโครงการและการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลให้ดึงครูและนักเรียนออกจากห้องเรียนหรือดึงครูและนักเรียนบางคนให้ออกจากห้องเรียน</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">■ การสนับสนุนของภาครัฐไม่เหมาะสมตามวัย	ควรให้การสนับสนุนที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่น การแจก Tablet ให้กับเด็ก ควรให้กับเด็กที่มีความพร้อมที่จะสามารถศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น เด็กมัธยมศึกษา เพราะเด็กระดับมัธยมศึกษาสามารถนำไปต่อยอดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ส่วนเด็กระดับประถมศึกษา ป.๑-๓ ควรเน้นในเรื่องการเขียนและการอ่านเพื่อให้ความรู้ที่ฝังลึก	สพฐ.
<ul style="list-style-type: none">■ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่ได้เรียนกับครูเจ้าของภาษาโดยตรง	ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กได้เรียนภาษาอังกฤษจากครูเจ้าของภาษาโดยตรง เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนกฎหมายในการออกใบประกอบวิชาชีพของครูชาวต่างชาติ	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none">■ การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันครูใส่ความรู้ให้เด็กจำ แต่ไม่ได้ให้เด็กคิด ครูบอกคำตอบโดยไม่ได้ให้เด็กได้คิดก่อนและแตกยอดครูขาดทักษะในการนำวิธีการให้เด็กหาคำตอบ และจุดประกายให้เด็กเรียนรู้ อีกทั้งครูไม่ปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก	๑. ครูต้องให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าในเนื้อหาที่เรียน เช่น สอนคณิตศาสตร์ ไม่เพียงแต่สอนเรื่อง บวก ลบ คูณ หาร ธรรมดา ครูควรให้เด็กดูภาพสักภาพหนึ่งให้เขาคิดว่ามีความเป็นคณิตศาสตร์อย่างไร ให้เด็กตอบ ถ้าหากเด็กตอบได้เขาจะเกิดความเชื่อมโยงและพยายามนำไปสู่เรื่องที่เรียน	โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดลือค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	<p>จากนั้นเด็กจะเห็นภาพชัดขึ้นว่าจริงๆ แล้วเขาเรียนหนังสือเพื่อจะได้เอาไปใช้ในชีวิตประจำวัน กระบวนการได้มาซึ่งคำตอบจะต้องไม่มีรูปแบบตายตัวเพราะแต่ละคนคิดไม่เหมือนกัน จะต้องไม่ตีกรอบเด็กว่าวิธีนั้นถูกหรือผิด ครูต้องพยายามเชื่อมโยงสิ่งที่อยู่ในห้องเรียนกับสิ่งที่อยู่นอกห้องเรียนให้ได้</p> <p>๒. ครูต้องอ่านเด็กนักเรียนทุกคนให้ออก เด็กคนนี้มีปัญหาอย่างไร เด็กคนนี้จะต้องการคุยเป็นกรณีพิเศษ ครูต้องทำงานหนักมากขึ้นเพื่อให้เข้าใจสภาพของเด็กแต่ละคน</p> <p>๓. ครูควรปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม สร้างระเบียบวินัยในโรงเรียน ปรับทัศนคติของครูและผู้บริหารโรงเรียนให้มองรูปแบบใหม่ให้เด็กฉลาดและเป็นคนดี ไม่ใช่เพียงทำข้อสอบเก่ง</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ■ วิธีการสอนของครูยังไม่ตั้งใจให้เด็กอยากเรียน ครูใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ ไม่มีกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน 	<p>๑. ครูต้องสร้างเนื้อหาในบทเรียนให้น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ ให้เด็กไม่รู้สึกกลัว หรือไม่รู้ว่าเป็นเรื่องยาก</p> <p>๒. ครูควรเป็นผู้แนะนำวิธีคิดวิธีหาความรู้ เพราะความรู้ไม่ได้อยู่แค่ห้องเรียน บางส่วนเด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง</p>	<p>โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๕. การวัดและประเมินผล		
<ul style="list-style-type: none"> ปัญหาครูกระจุกตัวที่โรงเรียนขนาดใหญ่ในเมือง ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กมีครูสอนไม่ครบชั้น ส่งผลต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนต่ำ 	<p>๑. โรงเรียนแต่ละแห่งมีบริบทที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่ควรใช้การประเมินแบบเดียวกันทุกโรงเรียน</p> <p>๒. ควรนำเด็กจากโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่มีความพร้อม มาเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีครูครบชั้น จะทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีผลโรงเรียนที่มีครูดูแลคอยรับ-ส่ง</p>	<p>สพฐ. อ.ก.ค.ศ. สมศ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> สภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันไม่สามารถดึงศักยภาพของเด็กออกมาได้ เด็กเหมือนถูกกำหนดให้เรียน ไม่มีชั่วโมงที่จะดึงศักยภาพของเด็กออกมาได้อย่างเต็มที่ เช่น เด็กบางคนชอบศิลปะ ชอบกีฬา แต่ชั่วโมงเรียนไม่มากพอที่จะให้แก่เด็ก 	<p>๑. ควรค้นพบศักยภาพของเด็กตั้งแต่ชั้นประถม จะสามารถพัฒนาเด็กได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเด็กก็จะเรียนอย่างมีความสุข ต้องเชื่อมั่นว่าเด็กที่เกิดมาแต่ละคนมีความเก่งและพรสวรรค์ที่แตกต่างกัน ซึ่งต้องค้นให้พบ ถ้าหากทำได้นั้นคือความสำเร็จของการจัดการศึกษา</p> <p>๒. เทศบาลนครภูเก็ตได้พยายามทำให้เรื่องของการค้นให้พบว่ามีพรสวรรค์อะไร แล้วต้องใช้งบประมาณเท่าไร ต้องมีพื้นที่หรือเวทีให้พวกเขาได้แสดงออก นอกจากนี้เทศบาลยังทำในเรื่องของภาษา ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาจีน (ดำเนินการมาแล้ว ๑๐ ปี)</p>	<p>โรงเรียน ผู้ปกครอง</p> <p>ภาคส่วนต่างๆ ของสังคม</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนไม่ผ่านการประเมินของ สมศ. ร้อยละ ๘๐ ซึ่งเกิดจากหลักเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่ ๕ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ผ่าน (การสอบ O-NET) เพราะต้องสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ และจะต้องมีการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้นในแต่ละปี 	<ol style="list-style-type: none"> ปรับเกณฑ์การประเมินให้เกิดการประเมินทุกด้านของผู้เรียน ไม่ควรเน้นหนักในด้านวิชาการอย่างเดียว และแต่งตั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนเป็นผู้ประเมิน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ปกครอง/ผู้นำชุมชน/คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยปรับบทบาทของ สมศ. ให้ส่งเสริมการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพ หรือหากไม่ปรับบทบาท เห็นควรยุบ สมศ. 	สมศ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> การวัดและประเมินผลในปัจจุบันที่ไม่ให้เด็กสอบตกหรือเรียนซ้ำชั้น ทำให้นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน เพราะรู้สึกว่ายากกว่าเรียนอย่างไรก็ผ่าน 	ปรับระบบการเรียนให้มีการตกซ้ำชั้น	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาปัจจุบันอ่อนเรื่องการนิเทศติดตาม 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษานิเทศก์ควรมีบทบาทในการนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างจริงจัง โดยผู้บริหารหรือ ผอ.เขตพื้นที่การศึกษา ต้องกำหนดภารกิจให้เจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่ไปทำงานร่วมกับสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ต้องรับผิดชอบคุณภาพการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา 	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๖. การประกันคุณภาพ		
<ul style="list-style-type: none"> มาตรฐานการศึกษาจากส่วนกลาง มีลักษณะเหมือนตัดเสื้อตัวเดียว ใส่กันทั่วประเทศ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละพื้นที่ 	ปรับมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้โอกาสเด็กกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ได้มีโอกาสอยู่ในระบบการศึกษาต่อไป	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) โดยใช้ผู้ประเมินจากบริษัทมีความแตกต่างกันในเรื่องมาตรฐานการประเมิน และเน้นการประเมินจากเอกสารมากกว่าการประเมินตามสภาพจริง 	๑. การประเมินควรเน้นเฉพาะการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ๒. เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากกว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	สพฐ. สมศ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
๗. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนในจังหวัด		
<ul style="list-style-type: none"> การทำงานของโรงเรียนขยายโอกาสที่เปรียบเสมือนเรือรั้ว ด้วยปัญหาต่างๆ ของเด็กที่สังคมทอดทิ้ง กำลังรอให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข 	๑. สถานการณ์ศึกษาถูกตัดเข้ามาช่วยวางแผนด้านการศึกษาของคนถูก ๒. ปรับทัศนคติของผู้ปกครองและเด็ก โดยเริ่มจากตัวเด็กก่อน ให้เด็กมีเป้าหมายในชีวิต และเชิญผู้ปกครองมาร่วมปรับทัศนคติ เชิญกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการแนะอาชีพและบูรณาการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาเด็กเกรง เด็กแว้น เด็กติดยา เด็กเที่ยวกลางคืน เป็นต้น	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ครอบครัว
<ul style="list-style-type: none"> การจัดศึกษาโดยรัฐเพียงแหล่งเดียวไม่ตอบโจทย์ในปัจจุบัน ดังเช่นที่หลายประเทศกำลังเผชิญปัญหาการจัดการศึกษาโดยรัฐเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ 	แยกระบบการศึกษาออกจากภาครัฐ โดยให้การศึกษาเป็นอิสระ	ศธ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ผู้ปกครองไม่ใส่ใจกับการศึกษาของบุตรหลานเท่าที่ควร เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจที่จำเป็นต้องใช้เวลาไปกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองที่เป็นผู้ใช้แรงงานที่ต้องมีการเคลื่อนย้ายสถานที่ทำงาน ซึ่งส่งผลให้บุตรหลานต้องย้ายที่เรียน 	<p>๑. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลาน โดยผู้ปกครองมีหน้าที่ดูแลบุตรหลานให้มีความมุ่งมั่นในการเรียน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ไม่ให้เด็กนอนดึก ๒) ดูแลให้ลูกได้จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน ๓) ผู้ปกครองมีเวลาทบทวนบทเรียนให้บุตรหลานอย่างน้อยวันละ ๓๐ นาที ๔) ผู้ปกครองช่วยพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่บุตรหลานในเรื่องการมีมารยาท มีความรับผิดชอบ มีสัมมาคารวะ เป็นต้น <p>๒. ทำความตกลงกับผู้ปกครองที่มีลูกเรียนระดับชั้น ป.๓ ถ้าเด็กสอบไม่ผ่านการทดสอบขั้นพื้นฐานจะไม่ให้เลื่อนชั้น จนกว่าจะอ่านออกเขียนได้และสอบผ่าน</p>	<p>เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<p>๘. คุณภาพผู้เรียน</p>		
<ul style="list-style-type: none"> การจัดการศึกษาในจังหวัดภูเก็ตยังมีความเหลื่อมล้ำ คุณภาพผู้เรียนแตกต่างกันมาก มีโรงเรียนยอดนิยมที่แย่งกันเข้าไปเรียน และมีโรงเรียนที่ไม่มีเด็กเข้าไปเรียน เด็กเก่งก็เก่งมาก เด็กอ่อนก็อ่อนมาก เวลาแข่งขันเด็กจะมี Ego สูง โรงเรียนนอกเมืองครมอว่าเด็กหัวไม่ตี เด็กนอกเมืองจึงได้รับการพัฒนาน้อยกว่าเด็กในเมือง 	<p>ควรมีการกระจายคุณภาพการศึกษา โดยต้องดูว่าจะปรับจุดใดให้มีคุณภาพ การสร้างคุณภาพให้กับที่ใดที่หนึ่งจะต้องเน้นที่การบริหารจัดการ การใช้โมเดลใดโมเดลหนึ่งไม่ตอบรับกับความ เป็นจริง เพราะทุกที่งบประมาณจำกัด คนจำกัด ข้อจำกัดมีอยู่ทุกแห่ง จึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการศึกษา</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> เด็กที่เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสส่วนใหญ่เป็นเด็กที่เรียนไม่เก่ง ไม่ควรเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษากับโรงเรียนมัธยมสามัญ เพราะเด็กที่ไม่เก่ง โรงเรียนสามัญก็จะไม่รับ ครูผู้สอนแม้จะมีความสามารถตั้งใจสอน แต่เด็กก็ไม่รับ 	<p>สร้างความร่วมมือระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา ครู ผู้ปกครอง ในการพัฒนาเด็ก</p>	<p>เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ผู้ปกครอง</p>
<ul style="list-style-type: none"> ผู้ที่รับผิดชอบต่อการศึกษามีได้มีเงื่อนไขความรับผิดชอบต่อคุณภาพผู้เรียน เช่น ผู้เรียนขาดคุณภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีได้กำหนดเป็นเงื่อนไขความรับผิดชอบของผู้จัดการศึกษา <p>๑. จุดอ่อนของเด็กภูเก็คือ คือ มุ่งแต่คะแนน เน้นวิชาการ ขาดความเป็นคนภูเก็ในอดีต คือ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความกตัญญูรู้คุณ ที่เรียกว่า “ตงห่อ” ขาดความคิดสร้างสรรค์ ไม่สนใจในรากเหง้าของตนเอง และเมื่อเรียนจบแล้วไม่กลับมาทำงานในภูเก็</p> <p>๒. เด็กไม่รู้จักที่มาของตนเอง ไม่มีความรู้เรื่องท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี หรืออัตลักษณ์ของตนเอง</p>	<p>กำหนดเงื่อนไขความรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา โดยให้มีการใช้คุณภาพของผู้เรียนเป็นเงื่อนไขของความก้าวหน้าของผู้จัดการศึกษา</p> <p>๑. ปรับทัศนคติของคนทั้งเกาะ ภูเก็ใหม่ โดยควรปลูกฝังการเรียนที่โรงเรียน ลูกควรมีความสุข ไม่ใช่เรียนเพื่อเอาชนะกันทางวิชาการ และลูกควรจะมีความคิดสร้างสรรค์ มีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กตัญญูรู้คุณ รักความสะอาด รักษาความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นลักษณะของเด็กตงห่อ</p> <p>๒. จัดทีมงานผลักดันเรื่องความเป็นคนพื้นบ้าน มีการเล่านิทานพื้นบ้านเกี่ยวกับรากเหง้าของตนเอง นำคุณธรรม จริยธรรม และธรรมะ มาสอดแทรก</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p> <p>เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ชุมชน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	<p>๓. จัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ สอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ ทำโครงงาน ทำงานเป็นทีม มีทักษะในการคิด เชิงบูรณาการ ความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้เรียนรู้ในเชิง วิทยาศาสตร์</p> <p>๔. ส่งเสริมการทำงานของแต่ละจุด ที่เชื่อมประสานกัน เช่น เทศบาล นครภูเก็ตเริ่มทำ TK Park เพื่อทำ เรื่องความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก และการใช้เทคโนโลยี ขณะเดียวกัน ทำเรื่อง Power of Art, Power of Music เพื่อผลักดันในเรื่อง ของความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก</p> <p>๕. มีกองทุน “พี่ร้องไห้ น้องได้เรียน” โดยมีศิลปินจากค่ายต่างๆ มารวมตัวกันช่วยหารายได้เพื่อจัด เป็นกองทุนส่งเสริมเด็กที่มีความ คิดสร้างสรรค์</p>	
<p>■ การศึกษาไทยมุ่งเน้นการใช้ผล การสอบจากสำนักทดสอบทางการ ศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ในการวัด คุณภาพโรงเรียน ทำให้กระบวนการ เรียนการสอนใช้ลักษณะตัวเป็นหลัก เพื่อให้ทำข้อสอบได้ แต่ไม่มีความรู้ พื้นฐาน ทำให้เด็กเห็นคุณค่าของ การเรียนรู้ น้อยกว่าการสอบ และ ครูในโรงเรียนไม่ได้มุ่งเน้นให้เห็นว่า การศึกษามีคุณค่าอย่างไร</p>	<p>๑. ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ในเนื้อหาสาระของวิชามากกว่า การสอนเพื่อตัวข้อสอบ</p> <p>๒. กระบวนการหรือวิธีการประเมิน ควรเน้นเรื่องคุณภาพการศึกษา ของเด็กเป็นหลัก ให้สามารถนำ สิ่งที่เรียนรู้หรือการศึกษาไปปรับ ใช้กับชีวิตได้</p>	<p>สทศ. โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ทำให้เด็กไม่ตอบสนอง ไม่ให้ความร่วมมือในการเรียน ไม่ส่งการบ้าน ทำงานไม่เรียบร้อย	ครูควรปรับวิธีการสอนให้น่าสนใจ จูงใจให้เด็กอยากเรียน/สนใจเรียน และให้ความร่วมมือในการเรียน	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none">เด็กอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้ เด็กไม่คล่องทั้งการอ่าน การพูด และการเขียน และเด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ	ในช่วงชั้นที่ ๑ เน้นเรื่องการอ่านออกเขียนได้ และสำหรับเด็กที่เป็นกลุ่มเสี่ยงควรให้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญคัดกรอง และแบ่งกลุ่มเด็กที่มีปัญหาตามสภาพจริง เช่น เด็กกลุ่ม LD กลุ่มอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none">นักเรียนเลียงไม่เรียนภาษาอังกฤษ เช่น สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ อาจารย์นำหนังสือที่เป็น TEXT ไปใช้สอน แต่นักเรียนปฏิเสธ	ส่งเสริมให้นักเรียนแตกฉานทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษตั้งแต่วัยเด็ก เพราะภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยว การส่งเสริมภาษาอังกฤษอาจเริ่มจากโรงเรียนที่มีความพร้อมก่อน เช่น โรงเรียนในสังกัด อบจ. ให้ใช้หนังสือเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด แล้วขยายไปโรงเรียนของ สพฐ.	เขตพื้นที่การศึกษา อปท โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none">เด็กขาดคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากครูผู้สอนไม่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม - เด็กขาดระเบียบวินัย การทำสิ่งไม่ถูกต้องถือว่าฉลาด การเคารพในอาวุโสน้อยลง	๑. ครูและผู้ปกครองควรร่วมมือกันปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและสร้างจิตสำนึกดีให้กับเด็กปลูกฝังให้เด็กใกล้ชิดกับศาสนามากขึ้น ๒. ครูควรให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมและทักษะชีวิตให้กับเด็ก การปลูกฝังคุณธรรมไม่ใช่แค่พามาเด็กไปอบรม เข้าวัดนั่งสมาธิ แต่อาจจะเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ได้	โรงเรียน ครอบครัว

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> เด็กรุ่นใหม่ขาดทักษะชีวิต เพราะพ่อแม่ทำให้ทุกอย่าง 	วางเป้าหมายให้เด็กมีคุณธรรมและมีทักษะชีวิต ขณะนี้ถูกแก้กำลังทำเรื่อง “เด็กดองท่อ” เพื่อสนับสนุนให้เด็กเป็นคนดีในอนาคต	โรงเรียน ครอบครัว
๙. อื่นๆ		
<ul style="list-style-type: none"> ภูเก็ตเป็นศูนย์กลางของตลาดแรงงาน มีคนย้ายถิ่นเข้ามามากทั้งที่มีคุณภาพและไม่มีคุณภาพ มีปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาความเป็นประชาธิปไตยมากเกินไป สำหรับครอบครัวที่มีฐานะ และปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาชุมชน สำหรับครอบครัวยากจน 	การจัดการศึกษาต้องมองในเชิงมนุษยธรรมที่ต้องเอื้อให้กับเด็กทุกคน ให้เขาได้รับการศึกษาในฐานะ “พลเมืองของโลก” ที่ต้องได้รับการพัฒนาเหมือนกัน และมองอนาคตของคนในท้องถิ่น สร้างอาชีพเป็นความยั่งยืน สภาการศึกษาภูเก็ตจึงดำเนินการเรื่องการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ โดยท้องถิ่นกำหนดเอง เพราะปัญหาแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน และได้เริ่มทำโครงการโรงเรียนพ่อแม่	สพฐ. สภาการศึกษาจังหวัด
<ul style="list-style-type: none"> ด้านโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน บางโรงเรียนยังไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือมีแต่ไม่ทั่วถึง ดังนั้นการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์/Tablet จึงใช้ได้เพียงบางพื้นที่เท่านั้น 	ปรับปรุงเรื่องการจัดสรรงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ระบบการศึกษาไม่มีคนรับผิดชอบหลัก อาทิ อธิบดี/เลขาธิการ/ผอ.เขตพื้นที่การศึกษา/ผอ.โรงเรียน ดำรงตำแหน่ง ๒ ปี เมื่อย้ายไปไม่ได้รับผิดชอบในสิ่งที่ได้ดำเนินการไว้ 	สร้างมาตรการกำกับและหาผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ต้องใช้การบริหารจัดการที่ครอบคลุม	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">นโยบายด้านการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อยและไม่ต่อเนื่อง ขาดทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาคน	<ol style="list-style-type: none">กำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการในอนาคต และกำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ (ทำแผน ๑๐ ปี)<ul style="list-style-type: none">จบ ป.๓ ต้องอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีทักษะชีวิต เบื้องต้นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการประเมินในเรื่องการอ่านออกเขียนได้ของเด็กต้องทำทุกปีจบ ป.๖ ต้องอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง มีทักษะชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนจบ ม.๓ รู้ความถนัดและความต้องการของตนเองสามารถเลือกเรียนได้ตามความชอบ มีทักษะในการประกอบอาชีพ เบื้องต้นกำหนดนโยบายการศึกษาที่มีความต่อเนื่องและ สพฐ.เป็นผู้กำหนดกลยุทธ์ ทิศทาง และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพไปยังสถานศึกษา โดยเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐานในการขับเคลื่อน	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none">หนังสือเรียนในปัจจุบันมีเนื้อหาดี แต่รูปแบบไม่น่าสนใจ เนื่องจากเน้นประหยัดมากเกินไป	ทำหนังสือเรียนให้หน้าอ่านเพื่อจูงใจให้เด็กอยากอ่านอยากเรียนหนังสือ	สพฐ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> สื่อในปัจจุบันไม่เหมาะสมต่อการรับรู้ของเด็ก 	รัฐควรควบคุมสื่อต่างๆ ให้มีความเหมาะสมต่อการรับรู้ของเด็ก	กระทรวง ICT
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนขาดผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากมีการโยกย้ายบ่อยครั้ง ผู้บริหารรุ่นใหม่ขาดทักษะในการบริหารและไม่มีความรอบรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล 	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดหลักเกณฑ์ในการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะต้องปฏิบัติงานอย่างน้อย ๔ ปี จึงจะสามารถย้ายได้ การสรรหาผู้บริหารจะต้องสรรหาจากผู้ที่มีความประสงค์มากกว่าคัดเลือกโดยการสอบ โดยผู้บริหารจะต้องมีประสบการณ์ในการบริหาร ที่เน้นทักษะการบริหารทางวิชาการ การนิเทศภายในและการ Coaching และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะเป็น ผอ. โดย ผอ. จะต้องแสดงความคิดเห็นว่าจะสร้างผลงานอะไรในปีนี้และปิดไปหรือในวาระ ๔ ปี ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างและวางทิศทางการพัฒนาโรงเรียนด้านต่างๆ และต้องอยู่ประจำโรงเรียน คอยนิเทศ ติดตามช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนเพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ 	สพฐ. อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ โครงสร้างการบริหารหลังการปฏิรูปการศึกษาทำให้เกิดช่องว่างระหว่างสถานศึกษากับหน่วยประสานงาน โดยในอดีตจะมีศึกษานิเทศก์อำเภอลงไปให้คำปรึกษาโรงเรียน มีหน่วยงานบริหารระดับอำเภอที่สามารถติดตามกำกับดูแลได้อย่างรวดเร็ว แต่ปัจจุบันแยกเป็นเขต เป็นหน่วยงานต่างๆ บางครั้งไม่มีการประสานงาน รวมถึงอัตรากำลังศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอต่อภาระงานในปัจจุบัน 	<p>ควรจัดให้มีหน่วยงานย่อยระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทำหน้าที่นิเทศติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ ศึกษานิเทศก์ขาดองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานและทำงานไม่เป็นระบบ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ศึกษานิเทศก์ควรเป็นผู้ที่สามารถชี้แนะได้จริง เรื่องใดที่ไม่รู้ก็ควรศึกษาเพิ่มเติมและสามารถให้ความรู้กับครูได้แบบกัลยาณมิตร ๒. กำหนดระยะเวลาการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารและครูควรมีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ 	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ เด็กนักเรียนไม่นิยมเรียนต่อสายอาชีพ ในขณะที่ตลาดแรงงานต้องการคนที่มีทักษะฝีมือจำนวนมาก 	<p>สร้างกลไกส่งเสริมให้เด็กมีความต้องการอยากเรียนสายอาชีพ เมื่อเรียนจบออกมาแล้วมีงานทำและยังอยู่ในพื้นที่</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ สถานภาพการศึกษาของภูเก็ตมีทั้งโรงเรียนที่เด็กแย่งกันเข้าไปเรียนและโรงเรียนที่ไม่มีเด็กเข้าเรียน ในขณะที่เดียวกันมีทั้งนักเรียนที่เก่งมากและนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ 	<p>กระจายคุณภาพการศึกษาโดยพิจารณาว่าจะปรับจุดใดให้มีคุณภาพ และจะใช้โรงเรียนใดเป็นต้นแบบ เพื่อพัฒนาโรงเรียนระดับรองลงมาให้มีคุณภาพ</p>	<p>เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>

สรุปผลการจัดประชุม

ครั้งที่ ๒๓

ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒

จังหวัดราชบุรี

ระหว่างวันที่ ๘-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน
 ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒ จังหวัดราชบุรี
 ระหว่างวันที่ ๘-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
๑. การกระจายอำนาจ		
<ul style="list-style-type: none"> ■ ไม่มีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ส่วนกลางเป็นผู้สั่งการ เป็นหนังสือลงไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งไม่ตรงต่อความต้องการของพื้นที่ พื้นที่ไม่มีโอกาสในการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาของพื้นที่เอง 	<p>๑. ส่วนกลางควรกระจายอำนาจลงสู่พื้นที่ในทุกด้าน (การเงิน, บุคลากร, วิชาการ และบริหารงานทั่วไป) อย่างเต็มร้อย โดยส่วนกลางเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและผลสำเร็จ ส่วนวิธีดำเนินการให้พื้นที่เป็นผู้ปฏิบัติ</p> <p>๒. เมื่อมีการกระจายอำนาจต้องมีข้อกำหนด ข้อปฏิบัติ การวัดและประเมินผล ต้องมีการหมุนเวียน มีวาระของการบริหาร และต้องมีกลไกให้เกิดการถ่วงดุลอำนาจ และบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วม</p> <p>๓. ออกข้อกำหนดเป็นคำสั่งรับรองให้เขตพื้นที่ฯ มีอำนาจบริหาร/จัดการงบประมาณ</p> <p>๔. โรงเรียน/ท้องถิ่น ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณ หรือมีส่วนร่วมบริหารจัดการงบประมาณ ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น และกำหนดนโยบายพัฒนาบุคคล</p>	<p>ศธ. สพฐ.</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การบรรจุ แต่งตั้ง และโยกย้ายข้าราชการครู ผู้บริหาร ไม่ตรงความต้องการ และไม่โปร่งใส เนื่องจากถูกกำหนดจากส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจในเรื่องนี้ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ให้เขตพื้นที่ฯ/โรงเรียน กำหนดอัตรากำลัง และเปิดสอบบุคลากรได้ตามจำนวนที่ต้องการ หากมีอัตราว่าง และมีการเกษียณ สามารถทดแทนได้ทันที ๒. ปรับแก้กฎหมายให้การบรรจุโยกย้ายครู เครื่องครัด โปร่งใสยิ่งขึ้น 	<p>ศธ. ก.ค.ศ. อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ โรงเรียนขนาดเล็กขาดบุคลากรเฉพาะทาง เช่น ธุรการ การเงิน พัสดุ และนักการภารโรง ทำให้ครูต้องไปทำงานเหล่านี้เอง ซึ่งมีความเสี่ยง และมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดสรรงบให้โรงเรียนจ้างเอง ๒. ควรมีบุคลากรสนับสนุนการสอน/ครูธุรการ ภารโรงประจำโรงเรียน ๓. ควรบรรจุบุคลากรทางการศึกษา เช่น ลูกจ้าง ครูพี่เลี้ยง ครูอัตราจ้าง ให้เป็นพนักงานราชการเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ ๔. จัดสรรครูธุรการ ๑ คนต่อ ๑ โรงเรียน 	<p>ศธ. สพฐ. อ.ก.ค.ศ.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ งบประมาณไม่เพียงพอ การโอนงบประมาณล่าช้ามาก การแบ่งเป็น ๒ งวด ไม่ทันต่อการใช้ นอกจากนี้การคิงบประมาณแบบรายหัวนักเรียน ส่งผลเสียต่อโรงเรียนขนาดเล็ก 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ควรจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอ โดยเกณฑ์การพิจารณาค่าใช้จ่ายต้องเหมาะสมกับสภาพจริง (ค่าใช้จ่ายจริง) และควรโอนงบประมาณให้ทันกับความต้องการใช้ของโรงเรียน ๒. ควรเพิ่มงบประมาณรายหัวโดยให้ระดับอนุบาล-ประถมให้มากขึ้น (อนุบาล ๒,๕๐๐ ประถม ๓,๐๐๐ และมีธยม ๔,๐๐๐) 	<p>ศธ. สพฐ.</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
	<p>๓. สำนักงบประมาณควรจัดสรรงบประมาณพื้นฐานให้กับทุกโรงเรียนเท่า ๆ กันก่อน แล้วจึงจัดสรรตามรายชื่อของนักเรียน</p> <p>๔. เบิกจ่ายงบประมาณให้โรงเรียนโดยตรง เพื่อโรงเรียนเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริง</p>	
■ งบในการสร้าง ปรับปรุงอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ผู้บริหารต้องหาเอง และการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นธรรมให้ตามความชอบ ความพอใจ ได้ทางความสัมพันธ์	<p>๑. สนับสนุนงบประมาณอาคารเรียน/สถานที่ให้เพียงพอตามความเป็นจริง</p> <p>๒. ระดมทุน สพฐ.จัดสรรให้ทั่วถึง</p> <p>๓. ให้ รมต., ศธ. กับมหาดไทยติดตามการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา โดยให้เกิดประโยชน์สูงสุด</p>	ศธ. สพฐ. มท.
■ การกระจายงบประมาณโครงการอาหารกลางวันไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน	เพิ่มงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ ควรปรับให้สูงขึ้น	ศธ. สพฐ.
■ งบอาหารเสริม/นม/อาหารกลางวัน ไม่ได้จ่ายให้โรงเรียนโดยตรงต้องผ่านอปท. ทำให้เกิดความล่าช้า และนมขาดคุณภาพ	ควรจัดงบประมาณให้กับโรงเรียนโดยตรง ไม่ต้องผ่านอปท.	ศธ. สพฐ. อปท.
■ การจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ ไม่มีคุณภาพ และคุณลักษณะไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน นอกจากนั้นสื่อการสอนวัสดุ เช่น โต๊ะเก้าอี้ที่ สพฐ. ส่งมาให้ไม่มีคุณภาพ และไม่ตรงกับความต้องการ	<p>๑. การจัดซื้อจัดจ้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ควรให้โรงเรียนเป็นคนกำหนดคุณลักษณะตามความต้องการและความจำเป็น ไม่กำหนดคุณลักษณะให้เอื้อต่อบริษัท ห้างร้าน ตามคำสั่งจากหน่วยเหนือ แต่คุณภาพไม่ดี</p> <p>๒. ปรับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างให้เหมาะสม</p>	ศธ. สพฐ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อก)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
๒. การปฏิรูปครู		
๒.๑ การผลิตครู		
<ul style="list-style-type: none"> ■ กระบวนการในการผลิตครูขาดประสิทธิภาพ ไม่มีการปลูกฝังจิตวิญญาณ ไม่มีกระบวนการขัดเกลาความเป็นครู 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ปรับระบบคัดกรองผู้เข้าเรียนครูให้มีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากผู้ที่ต้องการเป็นครูเป็นอันดับแรก ๒. ส่งเสริมคนดี คนเก่งให้เรียนครู โดยต้องตั้งเกณฑ์เกรดให้สูงเหมือนอาชีพอื่น เช่น แพทย์ วิศวกร ๓. สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับหลักสูตรการเรียนการสอน เน้นจรรยาบรรณวิชาชีพและจิตวิญญาณของครู ๔. หลักสูตรการผลิตครู ต้องจัดการเรียนรู้ให้ครูเป็นนักคิดเชิงกระบวนการ คิดสร้างสรรค์ มีจิตวิทยาการเรียนรู้ ๕. จัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาให้เด็กมาเรียนวิชาชีพครูตามสาขาที่ขาดแคลน โดยกำหนดให้ใช้ทุน ๔ ปี 	สถาบันอุดมศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ ภาพจนวิชาชีพครูไม่ค่อยดี เงินเดือนน้อย ทำงานหนัก มีหนี้สินมาก สื่อชี้ว่าปัญหาทางลบมากกว่าการพูดถึงในแง่ดี 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดทำสื่อนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดี สร้างค่านิยม ทศนคติความเป็นครูให้เยาวชนเกิดแรงบันดาลใจ และเห็นคุณค่าอยากเป็นครู ๒. ปรับค่าตอบแทนที่เหมาะสมเป็นแรงจูงใจให้คนดี คนเก่ง มาเรียนครู ๓. สร้างหลักประกันว่าสำเร็จการศึกษาแล้วต้องมีงานรองรับแน่นอน ๔. รัฐบาลและเอกชนมีค่าตอบแทนที่จูงใจเพียงพอ 	ศธ. สถาบันอุดมศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
๒.๒ การพัฒนาคุณภาพครู		
<ul style="list-style-type: none"> ครูมีหนี้สินมาก ครูขาดขวัญและกำลังใจ (สวัสดิการไม่เพียงพอ) 	<p>ปรับฐานเงินเดือนครูให้สูงขึ้น</p>	ศธ.
<ul style="list-style-type: none"> ครูรุ่นใหม่ขาดจิตอาสา ทำงานเป็นเวลา พอสอนเสร็จเล่นไลน์ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานในช่วงแรก ๆ ที่บรรจุนใหม่ แต่เมื่อเวลาผ่านไปความกระตือรือร้นน้อยลง ส่วนครูรุ่นเก่า (สูงวัย) ไม่พัฒนาตนเอง เฉื่อยชา รอการเกษียณ 	<p>๑. ต้นสังกัดควรจัดกิจกรรมกระตุ้นจิตสำนึก ให้ครูเปลี่ยนทัศนคติว่าการสอนเป็นสิ่งสำคัญ การอยู่กับเด็กเป็นสิ่งท้าทาย ครูต้องเตรียมความพร้อมทุกวัน ทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด</p> <p>๒. ผู้บริหารควรเปิดรับฟังความคิดเห็นและปัญหาของครู</p>	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูไม่มีความเข้าใจในหลักสูตรนำไปสู่การปฏิบัติไม่ได้ 	<p>๑. มีพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือครูในเรื่องของหลักสูตร</p> <p>๒. สร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (สาระวิชา + การปฏิบัติ) แก่ครู เพื่อลดภาระงานที่เกี่ยวกับการสอน และเป็นการพัฒนาผู้เรียน</p> <p>๓. ประสานวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยสอนเป็นทีม</p>	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เช่น ไม่สอนให้นักเรียนทำแต่ใบงานเนื่องจากมีบทลงโทษที่ไม่ชัดเจน 	<p>๑. กรรมการโรงเรียน/ผู้อำนวยการโรงเรียนควร มีอำนาจที่ชัดเจนในการให้คุณหรือโทษกับครู</p> <p>๒. สร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนาตนเอง</p>	โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ครูขาดความเข้าใจในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และครูขาดการค้นคว้าวิจัย 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาครูให้เสริมศักยภาพตนเองเป็นนักจัดการความรู้ และนักจัดการกระบวนการ ครูควรใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินเด็ก (เด็กอ่อน-เด็กเก่ง) สร้างทัศนคติและส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการแก้ปัญหการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพจริง 	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูไม่มีทักษะด้าน ICT ขาดทักษะการใช้สื่อ เขียนระบุไว้ในแผน แต่ไม่นำมาสู่การปฏิบัติ รวมถึงนวัตกรรมที่ทำผลงานไม่สามารถนำมาใช้ได้จริง 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาครูโดยการฝึกอบรมการใช้สื่อ ICT และฝึกทักษะให้สอดคล้องกับแผนการสอน ผู้บริหารควรมีการนิเทศติดตามการใช้สื่อ และมีการนิเทศโดยเพื่อนครู/หัวหน้ากลุ่มสาระ โรงเรียนควรจัดพัฒนาในเรื่องการจัดการเรียนรู้ เช่น บูรณาการ ICT ในการจัดการเรียนรู้ ประเมินวิทยฐานะของครูจากการแก้ปัญหาได้จริง 	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาครู และการอบรมครูมีมาก แต่ไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน นอกจากนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเมื่อไปอบรมแล้วไม่นำความรู้กลับมาใช้ 	<ol style="list-style-type: none"> การพัฒนาครูต้องดูตามความต้องการของครู และให้สอดคล้องกับความจำเป็น/งานที่รับผิดชอบเมื่ออบรมแล้วควรมีการติดตามผลโดยศึกษานิเทศ เน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก 	สพฐ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
	<p>๒. ลดการอบรมครู ควรจัดเวลาให้เหมาะสม ควรจะเป็นในวันหยุดหรือช่วงปิดภาคเรียน โดยไม่ต้องครูออกจากห้องเรียน</p> <p>๓. มีแผนการพัฒนาบุคลากรเป็นระยะ ๕ ปี เพื่อวางแผนการจัดสรรครูให้เข้าร่วมได้ชัดเจนตรงเป้าหมายของการอบรม</p>	
<ul style="list-style-type: none">ภาระงานครูมีมาก ครูต้องทำงานเกือบทุกอย่างทั้งธุรการ การเงิน เอกสารการประเมิน การแข่งขันทางวิชาการ และการประกวดโครงการต่าง ๆ ทำให้ครูต้องทิ้งห้องเรียนและมีเวลาสอนไม่เต็มที่	<p>๑. ควรจัดให้มีครูธุรการ ครูการเงิน ประจำทุกโรงเรียน</p> <p>๒. ลดภาระงานที่ไม่ใช่งานครู เช่น งานธุรการ งานตรวจสอบคุณภาพนักเรียน แทนสาธารณสุข</p> <p>๓. ลดการประกวดแข่งขันทางวิชาการ ให้น้อยลง เช่น ลดขั้นตอนการจัดประกวดแข่งขันระดับเขตพื้นที่และระดับภาค</p>	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none">ครูต่างคนต่างอยู่ ขาดการรวมกลุ่มและไม่มีการสนับสนุนจากพลังเครือข่าย	ใช้การรวมตัวของครู/ศึกษานิเทศน์ ในลักษณะเครือข่าย มีปฏิสัมพันธ์และทำงานเป็นทีม จัดพื้นที่ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันพัฒนา เพื่อให้เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ (Facilitator) และเป็นนักจัดกระบวนการเรียนรู้	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none">เกณฑ์ในการประเมินวิทยฐานะของครูยังไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง	การประเมินวิทยฐานะของครูควรให้ผูกโยงกับความสำเร็จเชิงประจักษ์ที่คุณภาพผู้เรียนที่สาธิตยอมรับและคณะกรรมการต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ กฎระเบียบของ อ.ก.ค.ศ. อย่างเคร่งครัด	ศธ. สพฐ. อ.ก.ค.ศ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อก)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
๒.๓ การขาดแคลนครู		
<ul style="list-style-type: none"> ขาดแคลนครู มีสาเหตุมาจากครูที่มาบรรจุไม่ใช่คนในท้องถิ่น จึงโอนย้ายกลับภูมิลำเนา และจากสาเหตุอื่น เช่น ครูไปช่วยราชการ เกษียณ และเสียชีวิต ไม่มีครูมาแทน การบรรจุครูทดแทนล่าช้า ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> ให้อำนาจเขตพื้นที่ฯ และโรงเรียนในการดำเนินการสรรหาครู/บรรจุครู และย้ายครูตามบริบทและความต้องการของพื้นที่/คัดครูจากพื้นที่ได้เอง คืนอัตรากำลังที่ว่างให้โรงเรียนโดยเร็วที่สุด (ย้าย ๓๐ ก.ย. ส่งครูมา ๑ ต.ค.) วางแผนและจัดสรรครูมาทดแทนครูที่เกษียณทันที ปรับเกณฑ์ อ.ก.ค.ศ. ให้ครูเขียนย้ายปีละครั้ง ตอนสิ้นภาคเรียน/สิ้นปี ขยายเวลาการขอย้ายของครูบรรจุใหม่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างถิ่นจาก ๒ ปี เป็น ๔ ปี การสอบบรรจุและเรียกบรรจุต้องทำให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคเรียน มีการหมุนเวียนครูที่มีจิตอาสาสู่โรงเรียนที่ขาดแคลน (ศูนย์ครูอาสา) มีค่าตอบแทน และค่าเดินทางให้ 	<p>ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ครูที่เขตพื้นที่ฯ ส่งมาให้ไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน ครูสอนไม่ตรงเอก และไม่ครบทุกรายวิชา 	<ol style="list-style-type: none"> ควรมีกฎหมายให้ท้องถิ่นหรือโรงเรียนดำเนินการสรรหาครูได้เอง เปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่ได้จบสายครูโดยตรงสามารถสอบบรรจุเป็นครูได้ โดยโรงเรียนเป็นผู้สอบคัดเลือกเอง ควรมีให้มีครูทุกเอก/สายวิชาในระดับชั้นมัธยมศึกษา 	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนรัฐบาลไม่สามารถรับครูที่มีความรู้ความสามารถ แต่ยังไม่มีความใฝ่ใฝ่ประกอบวิชาชีพได้ ไม่มีการผ่อนผันเรื่องนี้เหมือนกับโรงเรียนเอกชน ส่วนโรงเรียนเอกชนมีการผ่อนผันเรื่องใบประกอบวิชาชีพ แต่เมื่อครูมีใบประกอบวิชาชีพแล้วมักจะสอบเข้าโรงเรียนรัฐบาล 	<p>ผ่อนผันการรับครูที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพ (สำหรับโรงเรียนรัฐบาล)</p>	<p>ครูสภา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> การสอบบรรจุครูของภาครัฐในเดือนมีนาคม-เมษายน ทำให้โรงเรียนเอกชนขาดครู โดยครูส่วนใหญ่ไปสอบบรรจุโดยไม่บอกโรงเรียน เมื่อสอบได้ก็ลาออกอย่างกะทันหันทำให้โรงเรียนเกิดปัญหาในการจัดครูเข้าสอนเด็ก ส่งผลกระทบต่อการจัดทำตารางสอน และปัญหาอื่น ๆ 	<p>ควรให้ครูเอกชนที่จะไปสอบบรรจุทำหน้าที่สอนผู้แทนจากทางโรงเรียนจะได้ทราบล่วงหน้าและหาครูมาสอนแทนได้ทันเวลา</p>	<p>อ.ก.ค.ศ. โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> เกณฑ์อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียนไม่เหมาะสม ควรมีการปรับเปลี่ยน 	<p>กำหนดกรอบอัตรากำลังครู (๑ ห้อง : ๑ คน) โรงเรียนขนาดเล็ก/โรงเรียนขนาดอื่น ๆ ให้ครบตามเกณฑ์ตามกรอบ หรือตามความเหมาะสม ควรลดเกณฑ์จาก ๑:๔๐ เป็น ๑:๓๐</p>	<p>ศธ. สพฐ. โรงเรียน</p>
<p>๓. หลักสูตร</p>		
<ul style="list-style-type: none"> โครงสร้างหลักสูตรไม่เชื่อมโยงต่อกันทั้งสายสามัญ อาชีวศึกษา อุดมศึกษา กศน. ทำให้การเรียนรู้ของเด็กส่งต่อกันไม่ได้ 	<p>ทุกภาคส่วนทำโครงสร้างหลักสูตรให้เชื่อมโยงต่อกันทั้งมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และกศน.</p>	<p>ศธ. สพฐ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ สพฐ. (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา) เป็นผู้ออกหลักสูตรแกนกลาง แต่ไม่ได้ใช้หลักสูตรนั้นอย่างจริงจัง 	<p>หลักสูตรที่กำหนดจากส่วนกลางต้องมีผู้ที่มีความรู้ในการออกแบบเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยจริง ๆ เช่น เรื่องของทักษะชีวิต แต่ปัจจุบันสิ่งที่เด็กเรียนไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้</p>	<p> สพฐ.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรเน้นเนื้อหาสาระมากเกินไป มีความซ้ำซ้อนกัน และตัวชี้วัดจำนวนมาก ไม่เน้นการคิดวิเคราะห์ ทำให้ครูต้องสอนเนื้อหามากแต่ขาดความลึก ครูไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้และวัดผลให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และเด็กไม่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ลดเนื้อหาสาระในแต่ละวิชา ๒. จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อลดรายวิชา เช่น ประถมเรียนรู้แบบกลุ่มประสบการณ์วิชาพื้นฐาน ๓. หลักสูตรต้องเกิดจากการมีส่วนร่วม และมีตัวชี้วัดที่เหมาะสมเพื่อให้ครูสามารถสร้างสรรค์การเรียนการสอนให้ตรงเป้าหมายและหลากหลายวิธีการ 	<p> สพฐ. โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. หลักสูตรควรเน้นการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะชีวิต และเสริมสร้างคุณธรรม ๒. ควรปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่น <ul style="list-style-type: none"> - อนุบาล ฝึกความพร้อม - ป. ๑-๓ เน้นอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น - ป. ๔-๖ เน้นคิดวิเคราะห์ ลดเนื้อหา มีกิจกรรม กระบวนการ IT สุนทรีย์ กีฬา ทักษะชีวิต/ทักษะการเรียนรู้ และมีกิจกรรมแนะแนว 	<p> สพฐ.</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
	- ม. ๑-๓ เน้นพื้นฐานการประกอบอาชีพ ศึกษาต่อ มีกิจกรรมแนะแนวอาชีพ - ม. ๔-๖ จัดแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการศึกษาต่อ (สายอาชีพ/สามัญ) พัฒนาทักษะความต้องการของสถานประกอบการ	
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรไม่เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิต ไม่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน/ท้องถิ่นและไม่ทันเทคโนโลยี 	๑. หลักสูตรต้องจัดให้สอดคล้องกับชุมชน วัฒนธรรม ประเพณี โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ และจัดความรู้ให้สอดคล้องกับโลกาภิวัตน์ ๒. ควรมีการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น ๓. หลักสูตรภาษาต่างประเทศ ควรเน้นการสนทนา	สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรโรงเรียน/หลักสูตรท้องถิ่นไม่ได้รับการประเมินและไม่ได้รับความสำคัญ 		สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรปัจจุบันยังไม่ส่งเสริมสมรรถนะ ๕ ด้านเท่าที่ควร จะทำอะไรให้แปลงออกมาเป็นภาคปฏิบัติ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ และวัดผลด้านสมรรถนะจริง ๆ เพราะปัจจุบันเหมือนยังแยกกันอยู่ 	ควรบูรณาการสมรรถนะเข้าไปทั้ง ๘ กลุ่มสาระ ให้เน้นในเรื่องของการวัดและประเมินผลแบบเชื่อมโยงมากกว่าแยกส่วน	สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ขาดการประเมินการใช้หลักสูตร 	โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินการใช้หลักสูตรที่ได้มาตรฐาน	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อก)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
๔. การจัดการเรียนการสอน		
<ul style="list-style-type: none"> ■ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูยังยึดตำรา เทคนิคการสอนของครูขาดความหลากหลาย ไม่เน้นการฝึกให้เด็กคิดวิเคราะห์ และไม่สามารถตั้งคำถามให้เด็กคิดได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องลดการบรรยายเนื้อหาให้น้อยลง เน้นเทคนิคและกระบวนการคิด ให้เด็กได้มีการนำประสบการณ์จริงมาวิเคราะห์ และตั้งคำถามให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด ขณะเดียวกันครูต้องส่งเสริมให้เด็กแสวงหาคำตอบจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เด็กจะเกิดการไตร่ตรองความรู้ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่นได้สื่อสารแนวคิดของตัวเองกับผู้อื่น ส่วนครูก็ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจเมื่อเด็กประสบผลสำเร็จ ๒. ต้องปรับให้มีการจัดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด 	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ ครูไม่มีแผนการสอน และหลังสอนครูไม่เชื่อว่านักเรียนทุกคนเข้าใจหรือไม่ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มีการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ และมีการ coaching lab ๒. ครูควรสอนแบบตรวจสอบประสิทธิภาพการเรียนรู้ คือ มีการทำ Pre-test Post-test แล้วนำคะแนนมาเปรียบเทียบกัน ครูต้องสามารถดู Co-efficient of Variation (CV) ซึ่งจะเป็นตัวบอกการเกาะกลุ่ม การเรียนรู้ของนักเรียนว่า มีเด็กกี่คนที่มีคะแนนทิ้งห่างจากเพื่อน และนำมา 	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อก)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
	เรียนซ่อมเสริมรายบุคคลเพื่อให้เรียนทันเพื่อน จึงจะสามารถแก้ปัญหาได้ ถูกคน ถูกเรื่อง ไม่ต้องรอศึกษานิเทศก์ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนมาตรวจสอบ ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมการสอน และการวิจัยในชั้นเรียนได้	
<ul style="list-style-type: none"> เด็กต้องเรียนกวดวิชา ครูที่สอนพิเศษส่วนใหญ่จะเก็บเทคนิคการสอนไว้ 	<ol style="list-style-type: none"> ครูควรเน้นการสอนในห้องเรียนเป็นหลัก สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครูให้ครูรักเด็กและเด็กรักครู 	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> จำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป 	จำกัดจำนวนนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น ระดับอนุบาล ๒๐ คน/ห้อง ประถม ๒๕ คน/ห้อง และมัธยม ๓๐ คน/ห้อง	สพฐ. โรงเรียน
๕. การวัดและประเมินผล		
<ul style="list-style-type: none"> การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามสภาพจริง เครื่องมือและแบบทดสอบไม่ได้มาตรฐาน ขาดทักษะการออกแบบเครื่องมือ และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูประเมินไม่ถูก ไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสม 	<ol style="list-style-type: none"> ควรปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผล โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง ต้องมีเกณฑ์ที่เด่นชัด ควรมีศึกษานิเทศน์ที่เก่งด้านการวัดและประเมินผลอย่างน้อย ๒ คน ช่วยให้คำแนะนำครู สำนักวิชาการจัดทำเครื่องมือ/เกณฑ์ให้สอดคล้อง โดยส่วนกลาง กำหนดเกณฑ์ 	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การผลิตผู้เรียนเน้นเกรดเฉลี่ยทางวิชาการมากกว่าการสร้างและพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น ทำให้ขาดความเชื่อมโยงในบริบทสังคมด้านอื่น ๆ 	ควรปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้เรียน เน้นการเรียนรู้มากกว่าการสอบ และให้มีจิตสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ เอกสารแบบปพ. มีมาก หลายเล่ม 	ออกแบบใหม่ กลับไปใช้แบบรวมเล่มให้สะดวกกับครู	สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ นักเรียนไม่กลัวการสอบตกหรือเรียนซ้ำชั้น เนื่องจากระเบียบไม่ให้ซ้ำชั้น 	๑. ควรใช้เปอร์เซ็นต์ ไม่ใช่ช่วงคะแนน (เกรด) ถ้าเปอร์เซ็นต์ต่ำให้ตก ซึ่งอาจช่วยปรับพฤติกรรมนักเรียนได้ ๒. ต้องหาวิธีการให้นักเรียนได้มองเห็นหรือสะท้อนตัวเอง	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ การนำเอาผลการสอบ O-NET มาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินทำให้โรงเรียนมุ่งการติว O-NET เพื่อให้ผ่านการประเมินของสมศ. นอกจากนี้ ช่วงเวลาในการสอบ O-NET ไม่สอดคล้องกับสภาพจริง (การเรียนการสอนยังไม่จบต้องสอบ O-NET สอบทั้ง ๘ สาระ) 	๑. ควรยกเลิกการสอบ O-NET, NT ใช้ข้อสอบกลางอื่นแทนการสอบ O-NET ๒. เกณฑ์การวัดผล โดยการสอบ O-NET, NT ไม่ควรนำโรงเรียนขยายโอกาสไปเปรียบเทียบ/ควรมีตัวชี้วัดแยกออกมา ๓. ควรมีการสำรวจว่าโรงเรียนเปิดสอนอย่างไร ใช้ข้อสอบให้เหมาะสมกับโรงเรียน ๔. ให้สอบเฉพาะวิชาหลัก (ตามบริบท ตามสภาพ/ท้องถิ่น) ตรงกับหลักสูตรแกนกลาง	สพฐ. สมศ. สทศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยออกไม่ตรงกับระดับการเรียนรู้ของเด็ก และยังใช้ผลคะแนน O-NET GAT PAT เข้าสู่มหาวิทยาลัย โดยไม่สนใจความถนัดของนักเรียน และสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มา 	เปลี่ยนระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย	ศธ. สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
■ ขาดการนิเทศติดตาม	มีการนิเทศติดตามโดยศึกษานิเทศก์ สพป./สพม. หรือผู้บริหารโรงเรียน	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
๖. การประกันคุณภาพ		
■ การวัดประเมินผลของ สมศ. ไม่ตรงเป้าหมาย สภาพจริง และไม่คุ้มค่า ทำให้ครูเสียเวลากับงานเอกสาร เพิ่มภาระงานให้กับครู	๑. ควรยกเลิกการประเมินของสมศ. กับสทศ. โดยเสนอคสช. ยกเลิกกฎหมาย/พรบ.ที่เกี่ยวข้อง ๒. ปรับบทบาท สมศ. ให้เป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศน์แทน และเพิ่มจำนวนศึกษานิเทศน์ให้เพียงพอ ๓. ควรเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา และเกณฑ์การประเมินควรยืดหยุ่นตามสภาพจริงมากกว่าดูเอกสาร ๔. การประเมินของสมศ. ถ้าโรงเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ตัวใดควรซ่อมตัวนั้น ไม่ควรประเมินใหม่ทั้งหมดทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณประเมินใหม่ ๕. มาตรฐานของสมศ. กับสพฐ. ต้องเป็นตัวเดียวกัน ๖. สมศ. ควรมีการประเมินอย่างกัลยาณมิตร	ศธ. สพฐ. สมศ. โรงเรียน
■ ผู้ประเมินของสมศ. มาตรฐานไม่เท่ากัน	ผู้ประเมินควรเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญและมีความรู้จากหน่วยงานต้นสังกัด และมีมาตรฐานการประเมินที่เท่าเทียมกัน	สมศ.
■ การวัดและประเมินผลของสมศ. ใช้มาตรฐานเดียวกัน ซึ่งไม่ยุติธรรม เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีบริบทและขนาดแตกต่างกัน	๑. ควรปรับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ตามบริบท/ขนาดของโรงเรียน ๒. ปรับเกณฑ์การประเมินไม่ตัดสินที่เอกสาร ควรดูที่ผลสัมฤทธิ์ที่ครู/นักเรียน/โรงเรียน	ศธ. สมศ. โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อก)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การประเมินคุณภาพโรงเรียนมีมากเกินไปใน ๑ ปี ทั้งประเมินภายในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา สมศ. การคัดเลือกโรงเรียนดีเด่นประเภทต่าง ๆ ทั้งในและนอกสังกัด เช่น โรงเรียนสีขาว โรงเรียนวิถีพุทธ และส่งเสริมคุณธรรม ฯลฯ 	<p>๓. ไม่นำผลการประเมินมาตัดสินโรงเรียน มาตัดสินที่ี ตัดโอกาส เช่น ไม่ส่งครูฝึกสอนมาฝึกประสบการณ์</p> <p>ประเมินมาตรฐาน ตัวชี้วัด สพฐ. สมศ. รวมการประเมินโรงเรียนจากโครงการต่าง ๆ ที่เหมือนกันเป็นหนึ่งเดียว ต้องเป็นตัวเดียวกัน</p>	<p>สพฐ. สมศ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<p>๗. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนในจังหวัด</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ■ ยังขาดการบูรณาการจากทุกภาคส่วนของจังหวัด ในการจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษา และกิจกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ 	<p>ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่น อบจ. อบต. และเทศบาล ปรับตัวเข้าหากันเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้</p>	<p>อปท. ชุมชน โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ การพัฒนาการศึกษาเป็นแบบแยกส่วนต่างคนต่างทำ กิจกรรมไม่ได้เป็นพลวัต เป็นแค่ระดับ event 	<p>๑. ควรมีภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำหมู่บ้าน ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p> <p>๒. ผู้นำต้องลงมาดูแลหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดมากกว่านี้ และวางแผนแม่บททั้งชุมชน/โรงเรียน</p> <p>๓. เขตพื้นที่การศึกษาต้องร่วมมือกับประชาสังคม วางแผนการเปิดพื้นที่การมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการบูรณาการกับการเรียนรู้ของนักเรียน</p>	<p>ศธ. อปท. ชุมชน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญห(ปลดล็อก)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
	<p>๔. เปิดเวทีสาธารณะระดับจังหวัด ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ นำไปสู่การวางแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะสั้น-ยาว โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และเขตพื้นที่เป็นเลขานุการ และเชื่อมภาคส่วนราชการ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนประชาสังคม รวมถึงมหาวิทยาลัย ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาร่วมกัน</p> <p>๕. สร้างเครือข่ายทุกภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก</p>	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดการศึกษาของอปท./อปท. บางพื้นที่ไม่มีบุคลากรด้านการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนในสังกัดอปท. เท่ากันทุกโรงเรียนไม่แยกขนาดโรงเรียน 		ศธ. อปท.
<ul style="list-style-type: none"> ■ หน่วยงานราชการไม่ค่อยมีส่วนร่วม สนับสนุนงานโรงเรียนเอกชน 	ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนทุกภาคส่วน	สพฐ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๘. คุณภาพผู้เรียน		
<ul style="list-style-type: none"> ■ ผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของผู้เรียนตกต่ำ ผลการสอบ NT, O-NET ราชบุรีอยู่ลำดับที่ ๘๐ กว่า ทั้งที่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีคุณภาพสูง เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดนครปฐมที่อยู่ใกล้เคียง หรือโรงเรียนในภาคอีสานกลับมีคุณภาพมากกว่าจังหวัดราชบุรี 	ปรับปรุงที่ครูและวิธีการสอน	โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อก)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> เด็กด้อยโอกาสหลายคนมีความสามารถ แต่ครูไม่ได้ส่งเสริมเด็กเหล่านี้ให้เต็มศักยภาพ 	รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อเด็กด้อยโอกาสกลุ่มนี้ เพื่อให้มีการพัฒนาได้อย่างเต็มตามศักยภาพ	สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนมีความแตกต่างกันมาก ระหว่างเด็กเรียนเก่งกับเด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ส่งผลให้นักเรียนได้รับโอกาสในการเรียนรู้ไม่เท่าเทียมกันและไม่เสมอภาค เช่น เด็ก ๑๐ คน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เพียง ๗ คน และอีก ๓ คน ถูกปล่อยปละละเลย ไม่ได้รับการดูแล เด็กกลุ่มนี้มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของไทย 	ครูควรใส่ใจให้นักเรียนได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างเสมอภาค การปฏิรูปการเรียนรู้ต้องปฏิรูปไปถึงผู้เรียน	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เหมาะสม และยังมีปัญหาเด็กหนีเรียน/เด็กเรียนไม่ทันเพื่อน ครูไม่สนใจดูแลเด็กกลุ่มนี้ 	แก้ไขระเบียบการลงโทษนักเรียนให้ครูสามารถลงโทษด้วยการใช้ระเบียบปี ๒๕๕๓ เพื่อกำราบพฤติกรรมที่ไม่ดี	สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> เด็กออกจากโรงเรียนกลางคัน/เด็กท้องในวัยเรียน 	จัดการศึกษาพิเศษ เฉพาะกลุ่ม โดยให้เหมาะสมกับวัย สภาพปัญหา และวัฒนธรรม	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> เด็กส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ เช่น เล่นเกม ติดแชท facebook 	ควรจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์ รู้จักใฝ่รู้ใฝ่เรียน นำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> มีการใช้แรงงานเด็ก เช่น โตะเงิน แคนเซอร์ 		ศธ. โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> เด็กมีการเคลื่อนย้ายที่อยู่ตามผู้ปกครอง ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง 		โรงเรียนผู้ปกครอง
๙. อื่นๆ		
<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาไทยยังไม่ได้มาตรฐาน เพราะปัญหาคอร์ปชั่น เด็กที่สอบติดโรงเรียนใหญ่ ๆ เพราะเสียเงินค่าแป๊ะเจี๊ยะ 		ศธ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครอบครัวอ่อนแอ และแตกแยก เด็กอาศัยอยู่กับปู่ย่า ตายาย ส่งผลต่อเด็กทั้งในเรื่องของวิชาการ และทักษะชีวิต อาจนำไปสู่ปัญหาการติดสิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข 	ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการดูแลเด็ก	โรงเรียนผู้ปกครอง
<ul style="list-style-type: none"> พ่อแม่ตามใจลูก เลี้ยงลูกด้วยเงิน ครูทำโทษลูกไม่ได้ ทำให้ครูไม่กล้าเข้มงวดกับเด็ก ผลคือเด็กไม่มีคุณภาพ บางคนจบ ป.๖ แล้วยังอ่านหนังสือไม่ออก อยู่ ม.๑ แล้วยังอ่านหนังสือไม่คล่อง 	<ol style="list-style-type: none"> พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมพัฒนาเด็ก เป็นพี่เลี้ยงใกล้ชิดลูกจะปล่อยให้เป็นการละทิ้งของครูหรือโรงเรียนอย่างเดียวไม่ได้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ โรงเรียนจัดวันพบผู้ปกครอง 	โรงเรียนผู้ปกครอง
<ul style="list-style-type: none"> ผู้ปกครองไม่ส่งเด็กเข้าเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองให้ส่งเด็กเข้าเรียนตามเกณฑ์ ให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง เช่น ฝ่ายปกครองท้องถิ่น 	สพฐ. โรงเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อก)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> พ่อแม่นิยมส่งเด็กเข้าไปเรียนโรงเรียนในเมือง หรือโรงเรียนมีชื่อเสียง 	ออกกฎหมายถ้าเด็กเข้าเรียนในเขตบริการโรงเรียนให้เรียนฟรี ๑๐๐% ถ้าเข้าเรียนนอกเขตพื้นที่บริการให้ผู้ปกครองจ่ายค่าเล่าเรียนเต็ม	สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> เปลี่ยนผู้บริหารบ่อย ทำให้การรับรู้ข้อมูลและการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ 	โรงเรียนไม่ควรขาดผู้บริหาร	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ระบบคัดเลือกผู้บริหารเพียงแต่ดูหนังสือสอบก็เข้ามาเป็นได้ จึงได้ผู้บริหารที่ไม่มีคุณสมบัติไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่มีการพัฒนา ไม่มีการกระตุ้น งานจึงมีเยอะมาก 	ปรับระบบการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียน และมีแนวทางการพัฒนาผู้บริหารตามบทบาทหน้าที่เพื่อมาพัฒนาโรงเรียน ให้ได้ผู้บริหารตัวจริง จุดนี้จะทำให้การศึกษาเปลี่ยนได้	สพฐ. ก.ค.ศ. อ.ก.ค.ศ.
<ul style="list-style-type: none"> ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศ/ติดตาม และขาดจิตสำนึกที่ดีในการบริหารงาน และไม่สามารถขับเคลื่อนโรงเรียนได้ 	<ol style="list-style-type: none"> มีกระบวนการพัฒนาผู้บริหารให้เป็นนักยุทธศาสตร์ ผู้บริหารควรใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการให้ครูได้จัดการเรียนการสอนได้ตามศักยภาพ 	สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถลงโทษผู้ได้บังคับบัญชาได้อย่างเด็ดขาด 	ให้อำนาจผู้บริหารโรงเรียนในการลงโทษหรือบริหารจัดการครูที่ไม่ทำหน้าที่	สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ระเบียบบริหารการเงินมีความยุ่งยาก ซับซ้อน 	ลดขั้นตอนการเบิกจ่ายให้รวดเร็วและโปร่งใส	สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> เงินสวัสดิการ รวมถึงค่ารักษาพยาบาล ให้ไม่เท่าเทียมกันระหว่างโรงเรียนรัฐบาลกับเอกชน 	ควรปรับให้เท่าเทียมกัน และสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ทั้งตนเองและพ่อแม่	สพฐ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ห้องปฏิบัติการ แหล่งเสริมการเรียนรู้มีไม่เพียงพอ และครุภัณฑ์วัสดุ/อุปกรณ์มีไม่ครบ 	<p>๑. จัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียน สร้างห้องปฏิบัติการพร้อมสื่อการเรียนรู้ เช่น ห้องอ่าน-ออกเขียนได้ ห้องภาษา ห้องสมุด ห้องคณิตศาสตร์ ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ห้อง ICT สระว่ายน้ำ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน</p> <p>๒. จัดสรรบุคลากรมาเป็นผู้ฝึกสอนให้ทางโรงเรียนสามารถใช้ห้องปฏิบัติการได้จริงและพัฒนาครูให้เป็นผู้ฝึกสอนเกิดขึ้นในโรงเรียน</p>	<p>สพฐ. โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> นโยบายของนักการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย หนึ่งไม่ต่อเนื่อง ทำให้นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น กรณีการเปลี่ยนรัฐบาลหรือรัฐมนตรีใหม่ บางโครงการถูกพักหรือยกเลิก ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ เมื่อมีรัฐบาลใหม่ก็มีนโยบายใหม่ 	<p>๑. นโยบายทางการศึกษาควรกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ</p> <p>๒. ตั้งคณะกรรมการบริหารการศึกษาแห่งชาติ (หลากหลายสาขา) และเป็นคณะกรรมการที่เป็นองค์กรอิสระ</p> <p>๓. ทำแผนแม่บทเชิงนโยบายการศึกษา ๓-๕ ปี มีเป้าหมายพัฒนาเด็ก/ครู ที่ชัดเจน</p>	<p>ศธ. สพฐ.</p>
<ul style="list-style-type: none"> นโยบายด้านการศึกษาไม่ลงลึกถึงแก่นแท้ของการศึกษา ผู้มีอำนาจตัดสินใจขาดความเข้าใจในกระบวนการศึกษาอย่างแท้จริง แม้การลงทุนด้านการศึกษาของไทยสูงแต่ผลลัพธ์ออกมาไม่ดีเท่าที่ควร การสอนไม่มีคุณภาพ 	<p>๑. นโยบายการศึกษาควรหันกลับมาดูแลโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งเป็นหนทางหลักในการแก้ปัญหาชาติ เนื่องจากโรงเรียนเหล่านี้อยู่กลางชุมชน จะช่วยลดการเสี่ยงภัยและลดค่าใช้จ่ายของชุมชน ควรเน้นการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก</p>	<p>ศธ. มท. โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญห(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
	๒. กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทยควรจัดทำนโยบายทางการศึกษาร่วมกัน ทั้งในด้านหลักสูตร งบประมาณ และในโรงเรียนทุกรูปแบบ (โรงเรียนรัฐบาล/โรงเรียนเอกชน/เทศบาล) ๓. โครงสร้างทุกระดับที่มีปัญหา ควรยกเลิก ปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่ล้าสมัย เปลี่ยนวิธีคิด/วิธีทำงาน คิดเชิงรุก	
<ul style="list-style-type: none"> นโยบายการพัฒนาครูของสพฐ. มีมากเกินไป และจัดสรรงบประมาณในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม เร่งรัดและกำหนดกิจกรรมซึ่งไม่ตรงความต้องการ 	สพฐ. ควรจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ให้สถานศึกษาโดยกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยให้สถานศึกษาดำเนินการเอง	สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนขยายโอกาสมีจำนวนมากเกินไป บางโรงเรียนมีนักเรียนน้อยมาก จนทำให้เกิดปัญหาเรื่องคุณภาพของโรงเรียนตกต่ำ 	โรงเรียนขยายโอกาสควรมีตำบลละ ๑ โรงเรียน โดยพิจารณาตามบริบทพื้นที่	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> กฎหมายลงโทษนักเรียนไม่ให้เขียนตี ควรมีการปรับเปลี่ยนและกฎหมายการแต่งกาย การไว้ทรงผม ไม่มีความชัดเจนทำให้เกิดปัญหาในการตีความ 	๑. พิจารณาบทลงโทษให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ๒. ให้สิทธิโรงเรียนในการพิจารณาการแต่งกายของนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานภาพของการเป็นนักเรียน ๓. คืนไม้เรียวให้ครู ถามหาวิธีปลูกป่าคุณธรรม	สพฐ. โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">■ พ.ร.บ. การศึกษาฉบับปัจจุบัน สนับสนุนภาคเอกชนและรัฐบาล ไม่เท่าเทียมกัน การสนับสนุนโรงเรียนเอกชนมาก ทำให้เกิดปัญหาการแย่งเด็กนักเรียน	รัฐควรสนับสนุนโรงเรียนรัฐบาลให้มากขึ้น และแก้พ.ร.บ. ในเรื่องการส่งเสริมการศึกษาให้มีความเท่าเทียมกัน	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none">■ การปฏิรูปการศึกษา ทำให้หลักสูตรการศึกษาเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา และเสียเวลา	ควรมองที่เด็กเป็นตัวตั้ง และกำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กไทยให้ชัดเจนว่าต้องมีทักษะอะไรบ้าง ต้องการให้เด็กเก่ง เด็กดี ก็ควรให้โรงเรียนมุ่งไปที่จุดนั้น มากกว่าให้โรงเรียนทำหลักสูตรเอง เพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนน้อย	ศธ. สพฐ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<ul style="list-style-type: none">■ ประชญาแนวคิดทางการศึกษาที่ผ่านมา เป็นระบบเส้นตรงมากเกินไป	ปรับกระบวนการทัศน์ ปรับแนวคิดแล้วเดินไปด้วยกัน เพราะองค์ประกอบของกระบวนการศึกษาต้องมีความเชื่อมโยงกัน เน้นการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญ ต้องร่วมกันขับเคลื่อนการศึกษาให้เป็นระบบที่มีความสอดคล้องกันในทุกด้าน	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none">■ หน่วยงานราชการให้กรอกข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริบทของโรงเรียน	ควรมีการคัดกรองเอกสาร กรอกเอกสารให้ตรงกับบริบทของโรงเรียน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none">■ โรงเรียนรัฐบาลมักจะได้รับ การส่งเสริมก่อน โรงเรียนเอกชนต้องคิดเองทำเอง บางครั้งถูกกีดกัน เช่น การอบรมความรู้ให้ครู และการทดสอบต่าง ๆ	รัฐบาลต้องส่งเสริมการจัดการศึกษาให้เท่าเทียม ระหว่างโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชน	สพฐ. โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญห(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาไทยเน้นด้านทุนนิยมมากเกินไป ทำให้เกิดค่านิยมที่เน้นการเรียนพิเศษ กวดวิชา เรียนเสริม ทำให้เด็กไทยเรียนมากขึ้นแต่ไม่มีความรู้ เรียนเพื่อแข่งขันเหมือนเครื่องจักร ทำให้เด็กห่างเหินห่างกับสังคมและชุมชน 		สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการของคสช. นำเข้ามาซ้ำเกินไป เพราะก่อนหน้านี้รัฐบาลเน้นเรื่องเทคโนโลยี ตัดเรื่องประวัติศาสตร์ ความรักชาติ ภูมิกษะเบียบ หน้าทีพลเมือง รวมทั้งการนำค่านิยม ๑๒ ประการมาสอนเป็นเรื่องยากต้องค่อยเป็นค่อยไป 	ควรสอนเรื่องค่านิยม ๑๒ ประการและการพัฒนาจิตใจเด็กไปพร้อม ๆ กัน	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ (สาธารณสุข/การกีฬาแห่งประเทศไทย/อบต./อบจ./เทศบาล) ดึงเด็กไปทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากการเรียนการสอน ทำให้เด็กมีเวลาเรียนน้อย 	<ol style="list-style-type: none"> ทางโรงเรียนควรตอบรับเฉพาะเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนจริง ๆ มีนโยบายหรือข้อกำหนดที่ชัดเจนในการนำนักเรียนออกไปทำกิจกรรมนอกโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยมีจำนวนครั้ง/ปี ไม่มากเกินไป ให้สิทธิโรงเรียนในการคัดเลือกโครงการในการทำร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ศธ. ควรแจ้งไปยังกระทรวงอื่น ๆ ให้ทราบนโยบายที่กระทบต่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ควรจัดในวันเสาร์-อาทิตย์ 	ศธ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา(ปลดล็อค)	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา
■ มหาวิทยาลัยจ่ายครบจบแน่ ไม่มีผู้ดูแลอย่างจริงจัง นักศึกษาจึงหันไปเรียนมหาวิทยาลัยที่จบง่าย แต่ไม่มีคุณภาพ		ศธ. สถาบันอุดมศึกษา
■ ระเบียบกรรมการสถานศึกษา ผู้นำทางศาสนา กำหนด ๒ ปี แต่เป็นไปไม่ได้ ผิดหลักความเป็นจริง เพราะเจ้าอาวาสมีรูปเดียว จะให้เจ้าอาวาสวัดอื่นเป็นแทนไม่เหมาะสม โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กในชนบท ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่/มีชื่อเสียง		ศธ. สพฐ.
■ โครงสร้างประถม-มัธยม-อุดม ขาดช่วง การจัดการศึกษาก่อนวัยเรียน (แรกเกิด-วัยเรียน) ไม่มีเจ้าภาพในการจัดที่ชัดเจน ทำให้ผู้ปกครองปล่อยปละละเลย ประชาสงเคราะห์ที่ไม่มีในระดับอำเภอ กว่าจะเข้าสู่ระบบการศึกษาก็สายเสียแล้ว	เสนอให้ออบต.ท้องถิ่น ดูแลตั้งแต่แรกเกิดถึง 3 ขวบ และก่อนคลอด ให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ดูแล	ศธ. สธ. อปท.
■ สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ โรงเรียน ไม่เหมาะสม เช่น มีร้านเกมส์ ร้านค้าจำหน่ายบุหรี่ สุรา ชุมชนมีปัญหาเสพติด และอาชญากรรม		ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ควรมีการจัดการจราจรหน้าโรงเรียน และการจัดสรรพื้นที่ค้าขายบนทางเท้า	โรงเรียน

สรุปผลการจัดประชุม

ครั้งที่ ๓

ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย

จังหวัดเชียงราย

ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๗

สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน
 ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย จังหวัดเชียงราย
 ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๗

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๑. การกระจายอำนาจ		
<ul style="list-style-type: none"> ■ ส่วนกลางสั่งการให้สถานศึกษา ทำกิจกรรมจำนวนมาก และ ให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทำให้ต้องออกจากห้องเรียน 	ควรกระจายอำนาจเต็มรูปแบบ เป็น เอกเทศ ไม่ผูกติดกับโครงสร้างการบริหารงาน	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ รัฐสนับสนุนด้านการศึกษาไม่เท่าเทียมกันระหว่างโรงเรียน เอกชนและโรงเรียนของรัฐ 		ศธ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ นโยบายจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับบริบทของทุกโรงเรียน 		ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ การกระจายอำนาจไม่เป็นไปอย่างแท้จริง ส่วนกลางยังสั่งการเป็นสูตรสำเร็จว่าต้องทำอะไร อย่างไร ซึ่งไม่ตรงตามความต้องการของพื้นที่ ท้องถิ่น ไม่มีโอกาสได้ดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาของพื้นที่ 	สพฐ. ควรมีการกระจายอำนาจให้พื้นที่วางแผนดำเนินการและพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เอง โดย สพฐ. เป็นผู้กำหนดกลุ่มเป้าหมายและผลสำเร็จที่ต้องการ	ศธ. สพฐ.
	การกระจายอำนาจต้องกำหนดข้อปฏิบัติ การวัดประเมินผล วาระในการบริหารงาน และกลไกการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลของอำนาจการมีส่วนร่วม และมีการรายงานผล	ศธ. สพฐ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ หน่วยงานในระดับพื้นที่บางหน่วยงานยังขาดความพร้อมรับการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง 		
<ul style="list-style-type: none"> ■ หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนขอความร่วมมือจากครูหรือโรงเรียนมากเกินไป เช่น เกษตร สาธารณสุข (ซึ่งนำหนัก วัดส่วนสูง) มหาดไทย การแข่งกีฬา ฯลฯ และบางโครงการต้องใช้เวลาต่อเนื่องหลายปี เช่น โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนสีขาว ทำให้ครูมีภาระงานจากหน่วยงานอื่นมากเกินไป 	ส่วนกลางควรกำหนดนโยบายการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับหน่วยงานต่างๆ ให้ชัดเจน เช่น กำหนดเป็นสัดส่วนของเวลาต่อเทอมหรือปี ระบุกิจกรรมที่ต้องเข้าร่วม เป็นต้น	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ การบริหารวิชาการและบุคลากร ไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน เช่น โรงเรียนต้องการนักรับการโรงเรียนแต่ไม่สามารถจ้างเองได้ 	๑. หากมีตำแหน่งว่าง ควรให้โรงเรียนมีอำนาจในการบรรจุ แต่งตั้งได้เอง ๒. ให้มีครูสายสนับสนุนเพื่อลดภาระครูผู้สอน	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ การบรรจุครูจากส่วนกลางจะไม่ได้คนในพื้นที่ ทำให้ครูขอย้ายกลับบ้านเกิดเมื่อสอนครบตามกำหนดเวลา 	มอบอำนาจให้โรงเรียนในการบริหารจัดการบุคลากรเอง สามารถบรรจุครูได้ตามที่ต้องการ	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ การคัดสรรครุมีปัญหา โรงเรียนไม่มีอำนาจในการคัดเลือกครูหรือบรรจุครู เพราะไม่มีกฎหมายรองรับ 	ควรออกกฎหมายให้โรงเรียนหรือพื้นที่สามารถบรรจุครูได้เอง	ศธ. สพฐ. โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">การกระจายอำนาจด้านงบประมาณลงไปสู่สถานศึกษามีน้อย อัตราค่าจ้างที่เกษียณไปแต่ไม่ได้รับการบรรจุใหม่ ทำให้โรงเรียนขาดครู มีแต่ครูอัตราจ้างในระดับปริญญาตรี ซึ่งเมื่อสอบได้ก็ย้ายไป ทำให้ครูขาดขวัญและกำลังใจ	จัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาโดยตรง เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาที่ได้รับงบประมาณ และควรจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่สั่งการจากส่วนกลาง	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none">หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวน้อยเกินไป ไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ	เพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวให้มากขึ้น และควรจัดสรรให้ระดับประถมศึกษามากกว่ามัธยมศึกษา	ศธ. สพฐ.
	ควรจัดสรรงบกลางให้เท่าเทียมกันทุกโรงเรียน	ศธ. สพฐ.
	ควรลดขั้นตอนทางกฎหมายในการจัดสรรงบประมาณ และให้โรงเรียนมีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงงบประมาณได้	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none">การจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนซื้อวัสดุอุปกรณ์ไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน	ให้โรงเรียนมีอำนาจในการเลือกสิ่งที่ต้องการซื้อได้เองจากงบประมาณที่ได้รับ	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
	- การจัดซื้อจัดจ้าง ควรให้โรงเรียนเป็นคนกำหนดคุณลักษณะเองตามความต้องการและความจำเป็น - ปรับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างให้เหมาะสม เช่น ตกลงราคา	ศธ. สพฐ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนมีความล่าช้า 	๑. เร่งรัดให้มีการโอนงบประมาณให้โรงเรียนเร็วขึ้น ๒. ให้โรงเรียนมีอำนาจตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และบริหารจัดการด้วยตนเอง	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ เอกสารประกอบการเบิกจ่ายงบประมาณมีความยุ่งยากซับซ้อน 	ลดขั้นตอนการเบิกจ่าย	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนไม่เป็นธรรม โรงเรียนขนาดเล็กมักไม่ได้รับ 	สพฐ. ควรสำรวจความต้องการที่แท้จริงตามกายภาพแต่ละโรงเรียน ก่อนจัดสรรงบประมาณให้	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ การคิดงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียน ส่งผลเสียให้โรงเรียนขนาดเล็ก 	ควรปรับเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับการใช้จ่ายจริงของโรงเรียน	ศธ. สพฐ.
	โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนมากในตำบล ถ้านำทรัพยากรมาใช้ร่วมกัน จะทำให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น	สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ งบประมาณเสริมนม/อาหารกลางวัน ไม่ได้จ่ายให้โรงเรียนโดยตรง ต้องผ่าน อปท. ทำให้เกิดความล่าช้า เปิดเทอมแล้วยังไม่ได้รับนม หรือส่งนมให้เมื่อโรงเรียนปิดเทอมแล้ว 	๑. ควรจัดงบประมาณโดยตรงให้กับโรงเรียน โดยไม่ผ่านอปท. ๒. ควรให้โรงเรียนบริหารจัดการเรื่องนมและอาหารกลางวันเอง	ศธ. สพฐ. อปท. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ การรายงานข้อมูลให้หน่วยงานต่างๆ มีความซ้ำซ้อน 	จัดทำฐานข้อมูลเดียว และให้แต่ละหน่วยงานสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้	ศธ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๒. การปฏิรูปครู		
๒.๑ การผลิตครู		
<ul style="list-style-type: none"> ครูขาดจิตวิญญาณ 	- ปรับกระบวนการผลิตครูให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างจิตวิญญาณความเป็นครู	ศธ. สพฐ. สถาบันอุดมศึกษา
๒.๒ การพัฒนาคุณภาพครู		
<ul style="list-style-type: none"> ผู้บริหารไม่ค่อยอยู่โรงเรียน 		เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> สัดส่วนระหว่างนักเรียนต่อครูไม่เหมาะสม 	ควรมีการปรับเปลี่ยนสัดส่วนระหว่างนักเรียนต่อครูให้เหมาะสม	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องทำงานนอกเวลาราชการ แต่ไม่ได้รับค่าตอบแทน เช่น การอยู่เวร 	ควรกำหนดให้มีค่าตอบแทนให้บุคลากรดังกล่าวเป็นค่าทำงานล่วงเวลา	ศธ. สพฐ.
	ควรพัฒนาครูให้เป็นนักจัดการความรู้ และนักจัดกระบวนการ	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ส่วนกลางจัดสรรครูให้ไม่ตรงตามต้องการของโรงเรียน เพราะมักจะเป็นระบบอุปถัมภ์ 	ควรให้อำนาจกับผู้บริหารโรงเรียนในการคัดเลือก สรรหา บรรจุ และแต่งตั้งครู	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูขาดจิตวิญญาณความเป็นครู 	<ol style="list-style-type: none"> ปรับทัศนคติ สร้างขวัญและกำลังใจ ผู้บริหารโรงเรียนต้องนิเทศภายในอย่างจริงจัง พิจารณาความดีความชอบจากผลงานเชิงประจักษ์ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียน ปรับปรุงระบบการผลิตครู 	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ระบบการประเมินวิทยฐานะของครูไม่เหมาะสม 	<ol style="list-style-type: none"> ให้มีการเลื่อนขั้นเงินเดือนแบบอัตโนมัติ โดยไม่ต้องทำผลงาน แต่ครูต้องดูแลเด็กด้วย การประเมินวิทยฐานะของครูให้ประเมินที่ผลสำเร็จเชิงประจักษ์คือคุณภาพผู้เรียนที่ได้รับการยอมรับจากสาธารณะ หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แทนการประเมินจากเอกสาร ควรตัดเกณฑ์การประเมินเรื่องครูไม่ครบชั้น จำนวนครูต่อนักเรียน เพราะครูคนเดียวต้องสอนหลายชั้น 	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> เขตพื้นที่การศึกษาให้ครูอบรมมากเกินไป บางโครงการมีความซ้ำซ้อน ทำให้ครูไม่ค่อยอยู่โรงเรียน 	ให้โรงเรียนเป็นผู้กำหนดช่วงเวลาในการอบรม และพิจารณาเข้าร่วมอบรมตามความจำเป็นและความต้องการของโรงเรียน โดยส่วนกลางจัดสรรงบประมาณให้	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูไม่มีเวลาดูแลเด็กเพราะต้องทำเอกสารการประเมินโรงเรียนเพื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ 	ส่วนกลางควรกำหนดตัวชี้วัดในการพัฒนาโรงเรียนแทนการทำเอกสารการประเมินเพื่อรับการจัดสรรงบประมาณ	ศธ. สพฐ.
๒.๓ การขาดแคลนครู		
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนขาดครู เพราะครูไม่ใช่คนในพื้นที่ จึงมีครูขอย้ายบ่อย อีกทั้งมีครูที่ไปช่วยราชการ ครูเกษียณ และเสียชีวิต แต่ไม่มีครูมาทดแทน 	<ol style="list-style-type: none"> ให้อำนาจโรงเรียนในการจัดสรรครูเอง ส่วนกลางควรจัดสรรครูให้ทันทีที่ครูไปช่วยราชการ เกษียณและเสียชีวิต 	สพฐ. อ.ก.ค.ศ. ก.ค.ศ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">ครูมีภาระงานอื่นที่ไม่ใช่งานสอนจำนวนมาก ทั้งงานธุรการ การเงิน ทะเบียน พัสดุ การโรงรวม ทั้งต้องอบรม ทำให้ไม่มีเวลาสอน	ควรจัดให้มีครูสายสนับสนุนครบทุกโรงเรียน	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none">ครูไม่ครบรายวิชาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	ส่วนกลางควรจัดสรรครูให้ครบทุกรายวิชา	ศธ. สพฐ. ก.ค.ศ.
๓. หลักสูตร		
<ul style="list-style-type: none">หลักสูตรมีเนื้อหาหนัก ทำให้ นักเรียนต้องเรียนหนักเกินไป เนื้อหาไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ไม่สอดคล้องตามสภาพจริง ไม่เน้นการคิดวิเคราะห์ และมีตัวชี้วัดจำนวนมาก	<ol style="list-style-type: none">ควรปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก และท้องถิ่นเด็กระดับประถมศึกษาควรเน้นการอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็นควรปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้มากขึ้นปรับระบบให้เด็กเรียนเข้มข้นได้บูรณาการเนื้อหาสาระระหว่างกลุ่มสาระ และเพิ่มการสอนทักษะชีวิต	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none">ครูไม่เข้าใจหลักสูตรแกนกลาง ไม่สามารถใช้หลักสูตรได้ และมีการตีความแตกต่างกันไปในแต่ละโรงเรียน ส่งผลให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน		เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none">หลักสูตรไม่สอดคล้องกับผู้เรียนและวิถีชีวิตในท้องถิ่น และมีการปรับหลักสูตรบ่อย	<ol style="list-style-type: none">ให้อำนาจโรงเรียนกำหนดเนื้อหา สัดส่วนในการสอน และจำนวนชั่วโมงเรียน ตามบริบทของพื้นที่ แต่เนื้อหาครบทั้ง ๘ กลุ่มสาระ ภายใต้หลักสูตรแกนกลาง	ศธ. สพฐ. โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	๒. ไม่ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาที่อยู่นอกหลักสูตร (เพิ่มตามนโยบายหรือสถานการณ์)	
๔. การจัดการเรียนการสอน		
<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันครูไม่สามารถตั้งคำถามให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์ เด็กต้องเรียนกวดวิชา 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ครูควรพัฒนาตนเองให้มีเทคนิคและกระบวนการคิด เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงการเรียนรู้ ๒. ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและครู ให้ครูมีความรักเด็กและเด็กรู้สึกรักครู สามารถเป็นที่พึ่งและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียน 	โรงเรียน
	ควรจัดการเรียนการสอนเฉพาะเนื้อหาสาระที่จำเป็นในแต่ละช่วงชั้น ภายในกรอบของหลักสูตรแกนกลาง และเพิ่มการเรียนที่เน้นทักษะชีวิตมากขึ้น	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
	วิธีการให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๑. ครูต้องใช้เวลาในห้องเรียนให้มากที่สุด ๒. ผู้บริหารต้องมีเวลานิเทศครูนักเรียน และโรงเรียน และลดเวลาการประชุมของผู้บริหารลง ๓. เพิ่มบุคลากรสายสนับสนุน ๔. ปลุกจิตสำนึกความเป็นครูและจรรยาบรรณวิชาชีพ ๕. รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้กับเด็กเล็กมากกว่าเด็กโต เพราะเด็กโตสามารถเก็บจากผู้ปกครองได้ 	ศธ. สพฐ. โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ครูไม่เตรียมการสอน ไม่มีแผนการสอน และขาดความเอาใจใส่ในระหว่างสอน เช่น ให้นักเรียนเล่นคอมพิวเตอร์ 		โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูควรมีทักษะการสอนที่หลากหลาย 		โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> เขตพื้นที่ขาดทัศนคติและความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางเลือก 		เขตพื้นที่การศึกษา
๕. การวัดและประเมินผล		
<ul style="list-style-type: none"> ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวัดและประเมินผล เช่น ควรประเมินเป็นระดับ แต่ครูประเมินเป็นคะแนน 	ควรอบรมให้ความรู้กับครู	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลตามแบบต่างๆ ในระดับชั้นต่างๆ เช่น O-NET, NT, PAS, PISA และสร้างความเครียดให้กับครูและนักเรียน เพราะครูต้องใช้เวลาในการติวเด็กล่วงหน้าประมาณ 1 เดือน 	ควรยกเลิกการทดสอบแบบต่างๆ และให้ตัดสินจากผลการเรียนของเด็กแทน	สพศ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> สพฐ. กัดดันให้ต้องเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการสอบแต่ละครั้ง 		ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยออกไม่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่เด็กเรียน 		สถาบันอุดมศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ไม่เห็นด้วยกับการทดสอบทางวิชาการต่างๆ เพราะสร้างนิสัยการแข่งขันและเห็นแก่ตัวให้เด็ก และสร้างความเครียดให้กับครูและเด็ก 	ปรับข้อสอบให้เป็นการวัดความรู้พื้นฐานทั่วไป และไม่ควรวัดความรู้เฉพาะถิ่น/พื้นที่ กับเด็กที่อยู่คนละพื้นที่ (เด็กจะรู้เฉพาะท้องถิ่นของตัวเอง)	ศธ. สพฐ. สพศ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๖. การประกันคุณภาพ		
<ul style="list-style-type: none"> ■ การวัดและประเมินผลของ สมศ. ไม่ตรงเป้าหมาย โรงเรียน ต้องเตรียมเอกสารจำนวนมาก ทำให้ครูเสียเวลากับงานเอกสาร 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ยกเลิกการประเมินของ สมศ. กับ สทศ. ๒. ควรใช้รูปแบบอื่นในการประเมิน แทนการประเมินจากเอกสาร 	ศธ. สพฐ. สมศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ สมศ. ไม่นำผลการประเมินมาใช้ในการแก้ปัญหา/ปรับปรุงโรงเรียน กรณีไม่ผ่านการประเมิน และไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาช่วยเหลือ 		สพฐ. สมศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ มาตรฐานตัวชี้วัดของ สมศ. มีจำนวนมากเกินไปและการวัดและประเมินผลไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ควรปรับลดจำนวนตัวชี้วัดตามความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ๒. ควรตัดเกณฑ์การประเมินเรื่องครูไม่ครบชั้น จำนวนครูต่อนักเรียน เพราะบางโรงเรียนครูคนเดียวต้องสอนหลายชั้น 	สมศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ทีมผู้ประเมินแต่ละทีมของ สมศ. มีมาตรฐานไม่เท่ากัน และมักไม่มีความรู้ด้านการศึกษาอย่างแท้จริง 	เกณฑ์การประเมินของ สพฐ. และ สมศ. ควรใช้เกณฑ์เดียวกัน	สพฐ. สมศ.
๗. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนในจังหวัด		
<ul style="list-style-type: none"> ■ ขาดการบูรณาการจากทุกภาคส่วนในจังหวัด ในการจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก 		โรงเรียน ชุมชน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดลือค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมจากหน่วยงานอื่นๆ ทำให้โรงเรียนมีภาระงานเพิ่มขึ้น 	กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมแบบบูรณาการ และลดจำนวนลง เด็กจะได้ไม่ต้องออกจากห้องเรียนมากเกินไป	ศธ. สพฐ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<ul style="list-style-type: none"> ขาดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน เพราะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 		โรงเรียน ผู้ปกครอง
<ul style="list-style-type: none"> ขาดความตั้งใจจริงจากภาคส่วนในการแก้ปัญหา 	ชุมชนควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียน ทำชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนและเป็นการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	โรงเรียน ชุมชน
๘. คุณภาพผู้เรียน		
<ul style="list-style-type: none"> เด็กไม่มีคุณภาพเพราะมีฐานะยากจน มีปัญหาครอบครัว ปัญหาด้านพฤติกรรม และติดยาเสพติด 		โรงเรียน ผู้ปกครอง
<ul style="list-style-type: none"> เกณฑ์การประเมินผู้เรียนไม่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ 	ไม่ควรใช้เกณฑ์การประเมินเดียวกันทั่วประเทศ เพราะโรงเรียนมีความพร้อมแตกต่างกัน	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนสายอาชีพ 		ศธ. สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> เด็กนิยมเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในเมือง หรือโรงเรียนที่มีชื่อเสียง 		ศธ. สพฐ. โรงเรียน
๙. อื่นๆ		
<ul style="list-style-type: none"> วัสดุครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ 	ควรจัดสรรงบประมาณให้ตามความจำเป็นของแต่ละโรงเรียน	สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> สื่อการเรียนการสอนขาดคุณภาพ 		สพฐ. โรงเรียน

สรุปผลการจัดประชุม

ครั้งที่ ๔

ณ โรงแรมชวัญมอ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗

สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน
 ณ โรงแรมขวัญมอ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
 ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๑. การกระจายอำนาจ		
<ul style="list-style-type: none"> ■ การกระจายอำนาจตามกฎหมาย การศึกษามี ๔ ด้าน คือ <ol style="list-style-type: none"> ๑. ด้านวิชาการ ๒. ด้านงบประมาณ ๓. ด้านการบริหารงานบุคคล ๔. ด้านการบริหารทั่วไป ปัญหาที่เกิดขึ้นตามสภาพจริงในปัจจุบันเป็นปัญหาความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการงานของโรงเรียนทั้ง ๔ ด้าน แต่ที่เป็นประเด็นปัญหาหลักในเรื่องของการกระจายอำนาจคือเรื่องการบริหารงานบุคคลและบริหารงบประมาณของโรงเรียน 	<p>ปรับแก้กฎหมายให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริงและสมบูรณ์ เพื่อให้มีอำนาจในการบริหารจัดการงานของโรงเรียนทั้ง ๔ ด้านได้อย่างอิสระ ภายใต้การกำกับติดตามของคณะกรรมการสถานศึกษา</p>	<p>ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ (๑) ด้านบริหารงบประมาณ <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดสรรงบประมาณจากเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความล่าช้าในบางครั้งเงินงบประมาณก้อนใหญ่จัดสรรมาให้โรงเรียนในเดือน ส.ค. - ก.ย. ทำให้ใช้ไม่ทัน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดสรรเงินงบประมาณเป็นก้อนใหญ่ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณหรือจัดสรรตามความเหมาะสมกับการใช้งานจริง ๒. วิธีการจัดสรรงบประมาณให้มีคณะบุคคลเป็นผู้พิจารณาจัดสรรทั้งเงินอุดหนุนรายหัวเงินพัฒนา และเงินสมทบเพิ่มเติม 	<p>ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดลือค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ (๒) ด้านบริหารงานบุคคล <ul style="list-style-type: none"> ● การสรรหาครูเป็นอำนาจของส่วนกลางทำให้โรงเรียนได้ครูไม่ตรงตามความต้องการของแต่ละโรงเรียน เช่น ล่าช้า ไม่ตรงวุฒิ ไม่ตรงเอก ● การจัดสรรโควตาการเลื่อนเงินเดือน ๒ ชั้น ร้อยละ ๑๕ ในบางครั้งไม่เป็นธรรมแก่โรงเรียนขนาดเล็ก 	<p>๑. มอบอำนาจให้เขตพื้นที่และโรงเรียนมีอำนาจร่วมกันในการสรรหาบรรจุแต่งตั้งครู ตลอดจนการโยกย้าย โดยให้โรงเรียนมีอำนาจในการสรรหาครูท้องถิ่น</p> <p>๒. มอบอำนาจให้โรงเรียนมีอำนาจในการพิจารณาความดีความชอบ</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ (๓) ด้านบริการงานทั่วไป <ul style="list-style-type: none"> ● กฎหมายกำหนดจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน (สถานศึกษาขนาดเล็กกรณีมีนักเรียนไม่เกิน ๓๐๐ คน จำนวน ๙ คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่กรณีมีนักเรียนเกินกว่า ๓๐๐ คน จำนวน ๑๕ คน) 	<p>กำหนดจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นช่วงการกำหนดตัวเลข เช่น ๑๐ - ๑๕ คน เพื่อให้สอดคล้องกับขนาดของแต่ละสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ■ ความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา 	<p>ปรับแก้กฎหมายให้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริงและสมบูรณ์แบบ เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยเป็นผู้เสนอจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการและสภาพจริง</p>	<p>ศธ. สพฐ.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดสรรงบประมาณให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน 	<p>จัดสรรงบประมาณแบบ Block Grant ให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนโดยตรง</p>	<p>ศธ. สพฐ.</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">■ ความไม่เพียงพอของวงเงินอุดหนุน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	เพิ่มวงเงินอุดหนุนให้โรงเรียน ให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน	ศธ. สพฐ.
๒. การปฏิรูปครู		
๒.๑ การผลิตครู		
<ul style="list-style-type: none">■ กระบวนการผลิตครูไม่สามารถสร้างให้เกิดจิตวิญญาณของความเป็นครู และไม่สามารถสอนทักษะการสอนแก่ครู	<ol style="list-style-type: none">๑. สถาบันผลิตครูต้องปรับปรุงหลักสูตรและให้ผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการศึกษาทั้งหมด เช่น ผู้ปกครอง สถานประกอบการ เป็นผู้มีส่วนร่วมในการผลิตครู๒. กำหนดให้มีสถาบันเพื่อการผลิตครูโดยเฉพาะ๓. ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครู ให้ฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์๔. การประเมินคุณภาพนักศึกษาครูในการปฏิบัติงานจริงควรมีความเข้มข้น และมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ๕. ให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน/คัดเลือกนักเรียนที่ดีและเก่ง เข้าสู่การเรียนครูในระดับอุดมศึกษา๖. สถาบันผลิตครูควรมีการวางแผนและประสานความร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในการผลิตและพัฒนาครูให้ตรงกับสาขาวิชาที่ท้องถิ่นต้องการ	สถาบันอุดมศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็ค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	๗. สถาบันผลิตครูต้องมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการติดตามและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง	
๒.๒ การพัฒนาคุณภาพครู		
<p>■ (๑) การฝึกอบรมครู</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การอบรมครูระยะสั้นไม่สามารถพัฒนาครูได้จริง ● การจัดอบรมพัฒนาครูปลายปีงบประมาณทำให้ดึงครูออกจากห้องเรียน ● ขาดการประเมินความต้องการในการฝึกอบรม ● หลักสูตรการฝึกอบรมครูจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและครู 	<p>๑. กำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรมครูให้อยู่ในช่วงปิดภาคเรียน โดยมีการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา ๑๐ - ๑๕ วัน</p> <p>๒. สำรวจความต้องการในการอบรมพัฒนาเป็นรายบุคคลและจัดทำแผนพัฒนาครูเป็นรายบุคคล (IDP: Individual Development Plan)</p> <p>๓. จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาครูมายังโรงเรียนโดยตรง</p> <p>๔. ให้มีศูนย์นวัตกรรมรวบรวมตัวอย่างดี ๆ การสอน สื่อ จากสถาบันอุดมศึกษาหรือจากการทำวิทยฐานะเพื่อให้ครูได้ศึกษาเอง</p>	<p>สพฐ เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<p>■ (๒) วิทยฐานะ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การประเมินวิทยฐานะตามหนังสือเวียน ว ๑๓ ของ ก.ค.ศ. โดยประเมินจากการได้รับรางวัลระดับชาติของเด็ก ๓ รางวัล ทำให้ครูทั้งห้องเรียนทั้งเด็กส่วนใหญ่ 	<p>๑. ให้โรงเรียนมีอำนาจในการพิจารณาเข้าร่วมโครงการต่างๆ ทั้งการฝึกอบรมและการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันต่างๆ</p>	<p>ก.ค.ศ.</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ● ครูมีวิทยฐานะสูงขึ้นแต่คุณภาพผู้เรียนต่ำ (การเพิ่มวิทยฐานะไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง) นอกจากนี้ปัจจุบันครูจ้างบุคคลภายนอกทำผลงานเพื่อประเมินวิทยฐานะ 	๒. ปรับหลักเกณฑ์การทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ โดยการพิจารณาผลงานตามคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียน	
<ul style="list-style-type: none"> ■ (๓) มาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานวิชาชีพไม่ได้มาตรฐาน 	๑. องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูต้องมีบทบาทในการออกหรือต่ออายุใบประกอบวิชาชีพครูอย่างเข้มข้นเพื่อควบคุมคุณภาพ และควรกำหนดให้มีการประเมินการคงอยู่ของวิทยฐานะ ๒. ปรับโครงสร้างบทบาทของคุรุสภาให้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลออกใบประกอบวิชาชีพครูให้คำชี้แนะครูในทางที่ถูกต้องสร้างสรรค์	คุรุสภา
๒.๓ การขาดแคลนครู		
<ul style="list-style-type: none"> ■ ครูไม่ครบชั้น 	เพิ่มอัตรากำลังครูให้มีครบทุกชั้นเรียน	สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ การโยกย้ายของครูบรรจุใหม่ทำให้โรงเรียนขาดอัตรากำลัง เนื่องจากจะขอย้ายไปโรงเรียนขนาดใหญ่ 	กำหนดระยะเวลาการโอนย้ายภายหลังการบรรจุเข้ารับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ ขาดแคลนครูในบางสาขาวิชา 	ยกเว้นใบประกอบวิชาชีพครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและจำเป็นของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	คุรุสภา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็ค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานสอนจำนวนมาก 	จัดให้มีครูธุรการประจำการทุกโรงเรียนเพื่อครูจะได้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
๓. หลักสูตร		
<ul style="list-style-type: none"> ■ (๑) <i>สาระของหลักสูตร</i> <ul style="list-style-type: none"> ● สาระของหลักสูตรมากเกินไป ● หลักสูตรมีการปรับเปลี่ยนบ่อยทำให้ครูไม่สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ● สาระของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่สอดคล้องกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือการประกอบอาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ลดสาระของหลักสูตร โดยบูรณาการสาระต่างๆ เข้าด้วยกัน และเน้นในเรื่องของการปฏิบัติมากขึ้น ๒. ปรับโครงสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับโรงเรียนในพื้นที่ ๓. ลดเวลาเรียนในห้องเรียนลงให้มีการฝึกปฏิบัติจริงมากขึ้น ๔. การออกแบบหลักสูตรควรใช้งานวิจัยเป็นฐาน หรือให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับชั้น ๕. วิเคราะห์หลักสูตรขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือการประกอบวิชาชีพ ๖. ปรับหลักสูตรการศึกษาให้เหมาะสมในแต่ละระดับชั้นและช่วงอายุ โดยระดับประถมศึกษาเป็นหลักสูตรบูรณาการ ส่วนระดับมัธยมศึกษาเป็นหลักสูตรแบบรายวิชาและเพิ่มทักษะวิชาชีพ 	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ (๒) การจัดทำหลักสูตรขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษา <ul style="list-style-type: none"> ● กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง และให้อำนาจแก่สถานศึกษาในการจัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา (มาตรา ๒๗) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดอัตราส่วนประกอบด้วยหลักสูตรแกนกลางร้อยละ ๗๐ และ หลักสูตรที่กำหนดโดยสถานศึกษาร้อยละ ๓๐ ซึ่งบางสถานศึกษาไม่สามารถเขียนหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมได้ 	<p>กำหนดให้มีกรมวิชาการหรือศึกษานิเทศก์เพื่อช่วยเหลือในการจัดทำหลักสูตรขั้นพื้นฐานของโรงเรียน</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
๔. การจัดการเรียนการสอน		
<ul style="list-style-type: none"> ■ ขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์ เช่น สื่อวิทยาศาสตร์ สื่อที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ 	<p>ควรมีแผนการสอนที่กลุ่มโรงเรียนใช้ร่วมกันได้เพื่อลดเวลาการทำแผนการเรียนการสอน</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ กิจกรรมส่งเสริมและกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การประกวด การแข่งขัน มีมากเกินไปและมีผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน 	<p>ควรมีกฎหมายกำหนดเวลาให้ผู้บริหารและครูอยู่โรงเรียน เช่น ผู้บริหารร้อยละ ๘๐ ต่อสัปดาห์ ครู ร้อยละ ๙๐ ต่อสัปดาห์</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ ปัจจุบันเน้นการสอนเพื่อการสอบ O-NET (ติวเป็นหลัก) ไม่ได้เน้นการเรียนรู้เพื่อมีความรู้ที่ฝังลึก 	<p>ควรสอนเพื่อเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความรู้ที่ฝังลึกและได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ บทบาทของศึกษานิเทศก์ในปัจจุบัน เน้นการตรวจสอบโรงเรียนมากกว่า การให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ทบทวนและปรับบทบาทของศึกษานิเทศก์ให้รักในการนิเทศและต่อนิเทศก์วิชาการแก่โรงเรียน ๒. ปรับหลักเกณฑ์การสรรหาศึกษานิเทศก์ให้มีประสบการณ์ด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ 	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
๕. การวัดและประเมินผล		
<ul style="list-style-type: none"> ■ การสอบ O-NET ไม่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การพัฒนาคุณภาพข้อสอบและการปรับระบบการประเมินให้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเน้นความรู้ความจำ ๒. ลดความสำคัญของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET เพื่อการตัดสินคุณภาพ โดยการประเมินควรเน้นเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ที่ฝังลึก 	สพฐ. สทศ.
๖. การประกันคุณภาพ		
<ul style="list-style-type: none"> ■ เกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่ ๕ ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ให้น้ำหนักคะแนน O-NET มากเกินไป หากไม่ผ่านมาตรฐานที่ ๕ เพียงข้อเดียวทำให้ตกทั้งหมด 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินของ สมศ. ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ๒. กำหนดให้มีหน่วยงานประเมินในระดับภาคและจังหวัดเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่น 	สพฐ. สมศ. สทศ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">■ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ใช้บริษัทเป็นผู้ประเมินซึ่งผู้ประเมินแต่ละบริษัทมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน การประเมินมากเกินไปเน้นแต่การประเมินจากเอกสารมากกว่าการประเมินตามสภาพจริงของการจัดการศึกษา	<ol style="list-style-type: none">๓. ปรับคุณสมบัติของผู้ทำการประเมินของ สมศ. ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ๔. เน้นการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยควรยุบ สมศ. หรือปรับบทบาทของ สมศ. ให้ส่งเสริมการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้๕. ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่รับผิดชอบด้านหลักสูตรและการวัดประเมินผล	
๗. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนในจังหวัด		
<ul style="list-style-type: none">■ การมีส่วนร่วมของภาคส่วนในจังหวัดยังมีน้อย	<ol style="list-style-type: none">๑. กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับจังหวัดที่มีองค์ประกอบจากตัวแทนของทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละจังหวัด๒. สถานศึกษาทำงานเชิงรุกโดยตั้งสถานประกอบการ เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หรือดำเนินการเปิดสถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากขึ้น๓. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการหล่อหลอมครูใหม่ๆ ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู๔. ควรมีการอบรมและพัฒนาความรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	เขตพื้นที่การศึกษา สถานประกอบการ ผู้แทนชุมชน ผู้ปกครอง

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็ค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๘. คุณภาพผู้เรียน		
<ul style="list-style-type: none"> ■ กรณีปัญหาเด็กติดยาเสพติด และเด็กติดเกมส์ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหา ๒. ชุมชน ครอบครัวช่วยป้องกันแก้ไข ๓. โรงเรียนหากิจกรรมเสริมอื่น เช่น ดนตรี กีฬา 	ทุกภาคส่วนของสังคม สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่สามารถใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ เช่น เด็กขาดเรียนช่วงตัดอ้อย 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ทบทวนแก้ไขให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของผู้เรียน ๒. ภาครัฐ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลส่งเสริมเด็กอย่างถูกต้อง 	ทุกภาคส่วนของสังคม สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ ปัญหาเด็กเรียนอ่อนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาส่งผลถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทำให้เด็กรวมกลุ่มทำพฤติกรรมไม่เหมาะสม 	โรงเรียนและครู สร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาที่จะเป็นฐานความรู้สำหรับระดับสูงขึ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก อาทิ ไม่ให้เด็กนอนดึก ทบทวนการเรียนของลูกในแต่ละวัน อบรมเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การมีคุณธรรมจริยธรรม การรักษาวินัย มารยาทไทย การเคารพผู้ใหญ่ เป็นต้น	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๙. อื่นๆ		
■ ผู้บริหารขาดภาวะผู้นำ ขาดองค์ความรู้ในการบริหารงาน	ควรมีหน่วยงานเฉพาะระดับจังหวัดเพื่อส่งเสริม พัฒนาและแก้ปัญหาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำทางการบริหาร สามารถบริหารโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ	สพฐ. ก.ค.ศ. คุรุสภา สกสศ. เขตพื้นที่การศึกษา
■ อื่นๆ	ควรจัดให้มีสภาการศึกษาจังหวัด เป็นองค์กรอิสระ มีโครงสร้างที่ชัดเจน ประกอบด้วย คณะกรรมการจากทุกภาคส่วน มีหน้าที่ในการจัดทำแผน ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรทุกภาคส่วน ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของจังหวัด	สพฐ. กคศ. คุรุสภา สกสศ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สรุปผลการจัดประชุม

ครั้งที่ ๕

ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี

ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน
 ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
 จังหวัดอุบลราชธานี
 ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๑. การกระจายอำนาจ		
<ul style="list-style-type: none"> ส่วนใหญ่สั่งการจากบนลงล่าง เปลี่ยนนโยบายบ่อย โดยการแทรกแซงทางการเมือง 	การศึกษาควรแยกออกจากการเมือง และ รมว.ศธ.ควรเป็นนักการศึกษา	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนไม่มีอิสระในการเลือกทำกิจกรรม 	กระทรวงศึกษาธิการควรทบทวนนโยบาย และควรตัดกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษา	ศธ.
<ul style="list-style-type: none"> การสั่งการจากหน่วยงานอื่นให้โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม 		สพฐ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	สิ่งที่โรงเรียนสามารถแก้ปัญหาได้ทันที คือ การเสริมสร้างบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างความรับผิดชอบต่อผลงานของโรงเรียน	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> สาเหตุส่วนหนึ่งที่โรงเรียนขาดบุคลากร คือ มีตำแหน่งแต่ไปช่วยราชการที่อื่น ทำให้ไม่สามารถบรรจุคนอื่นแทนได้ 	ควรมีองค์กรกลางตรวจสอบการแต่งตั้งบุคลากร	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนไม่สามารถบรรจุแต่งตั้ง และคัดเลือกบุคลากรได้ตามที่ต้องการ แม้มีการสำรวจความต้องการของโรงเรียน ทั้งครูใหม่ ครูเกษียณ ครูช่วยราชการ 		ศธ. สพฐ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ครูผู้สอนต้องมาทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง การสอบวินัย ทั้งที่ไม่มีความรู้ 	ควรให้มีบุคลากรฝ่ายสนับสนุน เช่น ชูรการ บัญชี พัสดุ อย่างน้อย ๑ คน ทุกโรงเรียน	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ผู้มีอิทธิพลภายนอกโดยเฉพาะนักการเมือง รวมทั้งองค์คณะบุคคล ในเขตพื้นที่เข้ามาแทรกแซงเรื่องการบริหารจัดการ การกระจายอำนาจ โดยเฉพาะงบประมาณและบุคลากร 	๑. ให้มีระบบตรวจสอบทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแอบแฝงของนักการเมืองหรือตัวแทน เข้ามาเกี่ยวข้องกับ การจัดสรรงบประมาณและการบริหารงานบุคคล ๒. จัดสรรงบประมาณโดยตรงให้โรงเรียน และจัดสรรให้เพียงพอ	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
	การโยกย้ายครู ควรกำหนดให้สามารถย้ายได้เมื่อบรรจุครบ ๕ ปี ไม่ใช่ ๑ หรือ ๒ ปี	ศธ. สพฐ.
	๑. ให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลสมบูรณ์แบบ จะสามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง ๒. การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ควรให้สถานศึกษาจัดซื้อในสิ่งที่ต้องการเอง ไม่ควรสั่งจากบนลงล่าง	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> การจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนโดยคิดค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน ไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน 	๑. ลดการให้ความช่วยเหลือกับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมแล้ว และเพิ่มการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์หรือยังไม่มีความพร้อม ๒. เพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวและงบพัฒนา (งบกลาง)	ศธ. สพฐ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
■ เงินอุดหนุนที่จัดสรรผ่าน อพท. (นม อาหารกลางวัน) ได้รับช้า ไม่ทัน โรงเรียนเปิดเทอม บางครั้งได้ไม่เท่า จำนวนนักเรียน หรือส่งนมตอนปิด เทอม ทำให้นมบูด และโรงเรียนยัง ไม่มีสิทธิเลือกนมเอง	๑. ควรจัดสรรงบประมาณเป็นเงินก้อนเดียวให้โรงเรียนบริหารจัดการเอง (รวมงบพัฒนาครู อาหารกลางวัน อาหารเสริมนม) ๒. ควรแยกเงินค่าสาธารณูปโภค ออกจากเงินอุดหนุน	ศธ. สพฐ.
■ การบริหารงบประมาณจาก ส่วนกลางล่าช้า ส่วนใหญ่ส่งมาให้ ช่วงปลายปีงบประมาณ	ควรทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยระบุไว้ชัดเจนในกฎหมาย รัฐธรรมนูญว่า ต้องดำเนินการตามแผนการศึกษาอย่างน้อย ๕ ปี ไม่ว่าจะเปลี่ยนผู้บริหารหรือหน่วยงานก็ตาม	ศธ. สพฐ.
■ โรงเรียนขนาดเล็กต้องทำงานเท่ากับ โรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่า	ควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ตามสภาพเศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์ ปัญหาในพื้นที่	ศธ. สพฐ.
■ หน่วยงานส่วนกลางสั่งให้ทำกิจกรรม แต่ไม่จัดสรรงบประมาณให้		ศธ. สพฐ.
	ควรปรับบทบาทและโครงสร้างของสำนักงานคุรุสภา และสำนักงาน ก.ค.ศ. ให้เป็นองค์กร ที่ให้การสนับสนุนด้านมาตรฐาน และสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษา	ศธ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๒. การปฏิรูปครู		
๒.๑ การผลิตครู		
<ul style="list-style-type: none"> ■ สถาบันการผลิตครูหรือหลักสูตรการผลิตครู ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน หรือไม่ตอบสนองการปฏิบัติงานจริงในโรงเรียน 	<p>๑. รัฐหรือกระทรวงศึกษาธิการ ควรวางแผนการผลิตอัตรากำลัง เพื่อให้ทราบว่ามีความต้องการครูในด้านใดบ้าง และควรคัดเลือกหรือส่งเสริมให้บุคคลในท้องถิ่น หรือในพื้นที่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เข้าเรียนครูและกลับมาพัฒนาท้องถิ่นตนเอง</p> <p>๒. ให้ทุนการศึกษาหรือจัดโครงการต่างๆ ที่สนับสนุนให้คนในท้องถิ่น เรียนวิชาชีพครูสาขาขาดแคลน</p> <p>๓. ปรับแก้กฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ นโยบายการผลิตครูของ สกอ. และสำนักงานคุรุสภาไม่สอดคล้องกัน ทำให้สถาบันผลิตครูมีปัญหาในการนำสู่การปฏิบัติ 		<p>คุรุสภา สกอ.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรการผลิตครูเปลี่ยนแปลง ทำให้กระบวนการผลิตและพัฒนาครูไม่ต่อเนื่อง และแยกส่วนกัน 		<p>สกอ. สถาบันอุดมศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ การฝึกงานในกระบวนการผลิตครู ยังขาดการนิเทศจากอาจารย์ผู้สอน ทำให้นักศึกษาครูขาดจิตวิญญาณ ความเป็นครู 	<p>ควรประสานงานกันระหว่างหน่วยผลิตครูกับหน่วยงานที่ใช้ครู (โรงเรียน) เพื่อวางแผนการฝึกประสบการณ์การสอน</p>	<p>สกอ. สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ครูรุ่นใหม่ไม่ทุ่มเท ใช้สิทธิลาบ่อย 	<p>ควรส่งนักศึกษาครูไปฝึกงานที่โรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เพื่อสร้างจิตวิญญาณความเป็นครู และสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา</p>
<p>๒.๒ การพัฒนาคุณภาพครู</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ครูวิเคราะห์หลักสูตรไม่เป็น ทำแผนการสอนไม่เป็น มักสอนโดยยึดหนังสือเรียน 	<p>๑. ควรมีการประเมินคุณภาพครูทุกปี เพื่อให้ครูพัฒนาตนเอง และรักษาความเป็นครู ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>๒. ให้มีการทดสอบความรู้ของครูที่สอนในวิชานั้นๆ ทุกปี</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ครูทุกคนสอนได้ แต่สอนไม่เป็น 	<p>ให้มีระบบการกำกับติดตามการทำงานของครู</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ครูอบรมบ่อยและละทิ้งห้องเรียน แต่ไม่เคยนำสิ่งที่อบรมมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน ขาดการประเมินผลการอบรม 	<p>๑. เปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาครูโดยให้ครูทำสื่อการสอนแทนการอบรม</p> <p>๒. ควรรอบรมในวันหยุดราชการหรือช่วงปิดเทอม</p> <p>๓. เอาครูที่เป็นต้นแบบในพื้นที่มา coach แทนการไปอบรม</p> <p>๔. ปรับลดนโยบายการพัฒนาครู โดยการประชุมอบรมของหน่วยงานต้นสังกัด</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ครูที่ได้วิทยฐานะแล้ว ความตั้งใจในการปฏิบัติงานและคุณภาพของงานลดลง 	<p>ให้มีกลไกการประเมินที่เน้นร่องรอยเชิงประจักษ์ด้านคุณภาพผู้เรียน</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็ค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	การประเมินวิทยฐานะของครูควรให้เลื่อนได้แค่ระดับชำนาญการพิเศษเท่านั้น เพื่อแก้ปัญหาครูมุ่งเน้นแต่การทำผลงาน	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
	การทำผลงานเพื่อประเมินวิทยฐานะ ให้เสนอผลงาน ๓ ชิ้น แทนการทำวิจัย	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การแข่งขันทำผลงานทางวิชาการทำให้ครูละเลยผู้เรียน 	ให้ครูร่วมกันคัดเลือกตัวแทนในแต่ละระดับชั้นเพื่อส่งผลงานปีละ ๑ คน หากปีใดไม่มีผู้มีความสมบัติเหมาะสมก็ไม่ควรส่ง	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ ครูมีผลงานวิจัยด้านการศึกษาจำนวนน้อยมาก 	ควรตั้งหน่วยงานวิจัยเพื่อร่วมมือกันระหว่างครูในทุกภูมิภาค ผลิตนักวิจัยในพื้นที่	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ เกณฑ์การบรรจุครูไม่ได้มาตรฐาน 	ปรับแก้กฎหมายและกฎของ ก.ค.ศ.	ก.ค.ศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ขาดการตรวจสอบหรือประเมินสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาตัวเองของครู 		สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การสอบแข่งขันบรรจุครูไม่ควรเป็นข้อสอบแบบปรนัย ทำให้ไม่ได้คนเก่ง คนดี มาเป็นครู 		สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ ครูสอนไม่เต็มศักยภาพเพราะสอนไม่ตรงกับสาขาที่จบ ทำให้ครูไม่ยอมสอน ให้คนอื่นสอนแทนและไปหารายได้โดยการสอนพิเศษ 		สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	พัฒนาทักษะการเรียนการสอนของครูโดยใช้วิธี coaching และ mentor แทนการอบรม และอาจใช้วิธีอบรมแบบ Project Based Learning เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
■ ครูมีอัตราสูง เอาตัวเองเป็นที่ตั้ง		โรงเรียน
■ ผู้บริหารไม่ค่อยอยู่โรงเรียน	ผู้บริหารควรใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่โรงเรียนเพื่อกำกับดูแลครูอย่างจริงจัง	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
■ ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ ขาดทักษะในการบริหารจัดการ	ผู้บริหารต้องพัฒนาตัวเองโดยมีเขตพื้นที่การศึกษาเป็น coach	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
■ ผู้บริหารขาดการกำกับติดตามการทำงานของครู	ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ควรกำกับดูแลและติดตามการสอนของครู	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
■ ผู้บริหารไม่เป็นแบบอย่างที่ดี เช่น ท้อแท้ เหนื่อยหน่าย ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ		เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
■ ศึกษานิเทศก์ไม่มีเวลานิเทศครู	ศึกษานิเทศก์ควรมีเวลานิเทศครู	เขตพื้นที่การศึกษา
๒.๓ การขาดแคลนครู		
■ ครูกระจุกตัวอยู่แต่ในเมือง ทำให้โรงเรียนที่อยู่นอกเมืองขาดแคลนครู	๑. สร้างแรงจูงใจโดยให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการครูที่สอนนอกเมืองมากกว่าครูในเมือง ๒. ให้มีโครงการเบี้ยยังชีพครูในพื้นที่ทุรกันดารหรือพื้นที่อันตราย	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
■ ครูสอนไม่ครบชั้น สอนไม่ตรงสาขาที่จบ	ควรแยกภาระงานของครูในแต่ละสายงานให้ชัดเจน	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	โรงเรียนควรมีครูเกินโรงเรียนละ ๑-๒ คน เพื่อให้สมดุลกับเด็กในแต่ละปี (บางปีเพิ่มขึ้น บางปีลดลง) โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาส	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
๓. หลักสูตร		
<ul style="list-style-type: none"> ■ เนื้อหาสาระมีมากเกินไปจนความจำเป็นที่เด็กต้องเรียนในแต่ละระดับชั้น โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ ๑ 	<p>๑. ช่วงชั้นที่ ๑ ควรสอนให้คิดเลขเป็น อ่านออกเขียนได้เป็นหลัก วิชาที่สอนควรเป็นคณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ วิชาชุมชน และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตัวเอง</p> <p>๒. ควรให้โรงเรียนออกแบบหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียนและบริบทของโรงเรียน</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรขาดเนื้อหาที่เป็นหลักการดำเนินชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ 	<p>๑. ควรจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และให้เพิ่มวิชาทักษะชีวิตในระดับมัธยมศึกษา (สอนหนังสือ สอนคน)</p> <p>๒. ปรับหลักสูตรแกนกลางเป็น ๕ กลุ่มสาระหลัก ส่วนที่เหลือให้เป็นหลักสูตรท้องถิ่น หรือปรับสัดส่วนระหว่างหลักสูตรแกนกลางกับหลักสูตรท้องถิ่น</p>	<p>สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรปรับบ่อยตามนโยบายของผู้บริหาร เช่น เพิ่มวิชา/สาระ โดยไม่สอดคล้องกับชั่วโมงเรียน 		<p>ศธ. สพฐ.</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๔. การจัดการเรียนการสอน		
<ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนมุ่งเน้นเรียนกวดวิชาเพราะการศึกษาใช้ระบบการแข่งขันด้านผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก 	ภาครัฐต้องเข้ามากำกับดูแลโรงเรียนกวดวิชา	ศธ. สพฐ.
<ul style="list-style-type: none"> ระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยทำให้การเรียนการสอนเป็นไปเพื่อให้เด็กสอบได้ ส่งผลกระทบต่อการสอนเด็กในระดับชั้นอื่น (อนุบาล-มัธยมศึกษาตอนปลาย) 	<ol style="list-style-type: none"> ปรับเปลี่ยนวิธีการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ควรศึกษาจากประเทศอื่นที่ไม่เน้นการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาด้วยการสอบเพียงอย่างเดียว 	สพฐ. สกอ. สถาบันอุดมศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนขาดเป้าหมายในการเรียนและขาดการวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> ควรเน้นให้เด็กคิดเป็น แก้ไขปัญหาได้ และรู้จักตัวเอง เปลี่ยนวิธีการสอนอย่างเดียวมาเป็น coaching ครูควรปรับกระบวนการเรียนการสอน 	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ผู้ปกครองคาดหวังผลการสอบของบุตรหลาน ส่งผลให้เด็กต้องติวหรือเรียนกวดวิชา 		สพฐ. โรงเรียน ผู้ปกครอง
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนขาดอิสระในการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพโรงเรียน (หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล) 	<ol style="list-style-type: none"> ให้โรงเรียนมีอิสระในการพัฒนาด้านวิชาการของตนเอง ทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครู นักศึกษา) ปรับเกณฑ์การประเมินแบบเชิงประจักษ์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> กลไกการบริหารมีหลายชั้นตอนซับซ้อนเกินไป โรงเรียนขาดอิสระ 		สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> เด็กไม่ได้เรียนตามเกณฑ์ ทำให้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ผลสัมฤทธิ์ต่ำ ลักษณะนิสัยไม่ดี 		สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ขนาดของโรงเรียนไม่ควรแตกต่างกันมาก 	ควรปรับเกณฑ์ ก.ค.ศ. เรื่อง การกำหนดสัดส่วนนักเรียนต่อครูต่อห้อง	สพฐ. ก.ค.ศ.
๕. การวัดและประเมินผล		
<ul style="list-style-type: none"> การวัดและประเมินผลที่เน้นผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก โดยไม่ประเมินที่พัฒนาการของเด็ก ทำให้ผลการประเมินไม่ใช่ผลที่แท้จริง เพราะมีการติวก่อนสอบทุกครั้ง 	ควรประเมินที่พัฒนาการของเด็กเป็นหลัก ไม่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เพียงอย่างเดียว และการประเมินผลสัมฤทธิ์ยังกระทบต่อการประเมินวิทยฐานะของครู	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> การวัดผลใช้ข้อสอบแบบปรนัยเป็นหลัก ซึ่งไม่เหมาะกับบางวิชา เช่น วิชาพละ วิชาศิลปะ 		สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> มาตรฐานการประเมินผลของนักเรียนแต่ละโรงเรียน ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ 	ควรนำระบบประเมินโรงเรียนแบบจัดอันดับมาใช้ (Ranking)	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ข้อสอบโอเน็ตเป็นข้อสอบกลางเหมาะสมกับการสอบวัดเด็กในเมืองมากกว่าเด็กในชนบท 	ปรับเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับขนาดและสภาพของโรงเรียน	สพฐ. สทศ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> มีการวัดและประเมินผลบ่อย กระทบต่อการเรียนการสอน ครูต้องใช้เวลาสอนตัวให้เด็กก่อนสอบ 		สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> การประเมินภายใน ควรประเมินคุณธรรม จริยธรรมของเด็ก ส่วนการประเมินภายนอกให้เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์เพียงอย่างเดียว 	ปรับแก้กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทั้งระบบ หรือยกเลิกระบบการประเมินแบบปัจจุบัน และให้มีระบบประเมินเป็นรายบุคคล โดยให้นักเรียนทำ Portfolio ของตัวเอง และต้องทำในทุกระดับการศึกษา	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	การประเมินเป็นการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ไม่ควรเอาผลการประเมิน มาประจักษ์ว่าเด็กขาดคุณภาพ	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ระบบการวัดและประเมินผลที่ไม่ให้ เด็กสอบตกซ้ำชั้น ทำให้เด็กไม่ตั้งใจ เรียน ผู้ปกครองก็ไม่ให้ความสนใจ 		สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
๖. การประกันคุณภาพ		
<ul style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินภายนอกขาดความรู้ และ ประสบการณ์ด้านการศึกษา ทำให้ การประเมินไม่ได้มาตรฐาน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สมศ.ควรปรับระบบการคัดเลือก ผู้ประเมิน และต้องเปิดเผยผลการ ประเมินต่อสาธารณชน ๒. ปรับวิธีการประเมินตามสภาพ ของโรงเรียน ซึ่งมีความแตกต่างกัน ๓. ยกเลิกเกณฑ์การประเมิน และ ยุบ สมศ. 	สมศ.
<ul style="list-style-type: none"> การประเมินของ สมศ. เพิ่มภาระงาน ของโรงเรียนด้านเอกสาร ทำให้เสีย เวลา เป็นการดึงครูออกจากห้องเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การประเมินภายในและภายนอก ให้ใช้เอกสารชุดเดียวกัน และควร เชื่อมโยงไปสู่การประเมินผลงาน ทางวิชาการของครู เพื่อสร้างขวัญ และกำลังใจให้ครู และครูก็ไม่ต้อง ละทิ้งห้องเรียน ๒. ให้เขตพื้นที่และโรงเรียนร่วมกัน จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล ซึ่งมีวิธีที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ 	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา สมศ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> การพิจารณาความดีความชอบ ของครูร้อยละ ๑๕ ขึ้นอยู่กับการ ผ่านเกณฑ์การประเมินของ สมศ. ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาส 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การพิจารณาควรอยู่ที่เขตพื้นที่ ๒. ให้โรงเรียนขนาดเล็กรวมกลุ่ม กัน และแข่งขันในนามกลุ่ม 	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา สมศ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๗. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนในจังหวัด		
<ul style="list-style-type: none"> คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตนเอง 	เขตพื้นที่การศึกษาควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ชุมชน
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนขาดความจริงใจในการตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา 	๑. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีและให้ความช่วยเหลือกันภายในชุมชน ๒. ชุมชน โรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษาต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ชุมชน
	สร้างกลไก Empower กรรมการสถานศึกษา โดยตั้งกฎระเบียบและงบประมาณรองรับ	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ชุมชน
<ul style="list-style-type: none"> ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน 	สร้างกลไกการมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยใช้จิตอาสาเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมด้านการศึกษา	โรงเรียน ชุมชน
<ul style="list-style-type: none"> บทบาท บ้าน วัด โรงเรียน หายไป 	สร้างกลไกเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน	โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง
	ตั้ง “สภาการศึกษาภาคพลเมือง” ของจังหวัด เป็นองค์กรอิสระ มีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำแผนส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้แทนจากทุกภาคส่วนในจังหวัด	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ชุมชน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	ออกกฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจด้านการจัดการศึกษาเป็นอันดับแรก	ศธ. อปท.

สรุปผลการจัดประชุม

ครั้งที่ ๖

ณ โรงเรียนชุมชนวัดกลางกร่ำ

อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗

สรุปผลการจัดประชุม เรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน
 ณ โรงเรียนชุมชนวัดกลางกร่ำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
 ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๑. การกระจายอำนาจ		
<p>■ ส่วนกลางไม่กระจายอำนาจตามกฎหมาย โดยยังแฝงควบบอำนาจอยู่ ทำให้งานทั้ง ๔ ด้านของโรงเรียนได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ด้านวิชาการ ๒. ด้านงบประมาณ ๓. ด้านการบริหารงานบุคคล ๔. ด้านการบริหารทั่วไป <p>ยังไม่กระจายอำนาจอย่างแท้จริง เช่น การสอบบรรจุครู ซึ่งกฎหมายระบุไว้ชัดเจนแล้วว่าให้เขตพื้นที่ดำเนินการได้เอง แต่ ก.ค.ศ. กลับนำไปดำเนินการเอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ให้รัฐมนตรีปลดล็อคตัวเอง ๒. แก้กฎระเบียบ/กฎหมาย ให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลเต็มรูปแบบ เน้นการกระจายอำนาจโดยเน้นระบบให้มีการตรวจสอบได้ ๓. ส่วนกลางดำเนินการกระจายอำนาจตามกฎหมายกระจายอำนาจอย่างเคร่งครัด ๔. กำหนดให้มีบทลงโทษผู้บริหารในทุกระดับ และผู้รับมอบอำนาจกำกับไว้ในกฎหมายการศึกษา สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม ๕. ไม่ต้องกำหนดนโยบายจากส่วนกลาง ให้โรงเรียนดำเนินการเอง 	<p>ศธ. สพฐ. ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>
<p>■ การบรรจุ/แต่งตั้ง/โอนย้าย ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เวลานาน (๑-๒ ปี) เนื่องจากโรงเรียนไม่มีอำนาจ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มอบอำนาจให้สถานศึกษา ตามพรบ. การกระจายอำนาจให้โรงเรียนสามารถ บรรจุ แต่งตั้ง โอนย้ายครูได้ตามความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โดยรัฐจัดสรรงบประมาณ และคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแลให้การสรรหามีความโปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ ๒. จัดสรรงบประมาณด้านการสรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งไปยังเขตพื้นที่โดยตรง 	<p>ศธ. สพฐ. ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาครอบคลุมโรงเรียนเอกชน แต่การกระจายงบบฯ ไม่เท่าเทียม 	แก้ไขกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคลของโรงเรียนเอกชน ให้ใกล้เคียงหรือเท่าเทียมกับรัฐ รวมทั้งเงินเดือนสวัสดิการ และวิทยฐานะ	ศธ. สป. สช.
<ul style="list-style-type: none"> การจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนไม่เป็นไปตามความต้องการจำเป็น 	มอบอำนาจให้แก่โรงเรียนโดยให้ ผอ.สามารถขอและบริหารงบประมาณได้ตามความต้องการจำเป็น	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> การจัดสรรงบอาหารกลางวันและนมโรงเรียน ต้องผ่านท้องถิ่นหลายขั้นตอน ทำให้เกิดความล่าช้า 	จัดสรรและโอนงบอาหารกลางวันและนมโรงเรียนสู่โรงเรียนโดยตรง	ศธ. สพฐ. อปท. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ความสัมพันธ์ ความเป็นพวกพ้องของชุมชนในท้องถิ่นเป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจ 		
๒. การปฏิรูปครู		
๒.๑ การผลิตครู		
<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีการคัดเลือกคนเข้ามาเป็นครูตั้งแต่แรกจับ (ร้อยละ ๕๐ เรียนครูเพราะไม่รู้ว่าจะเรียนอะไร) 	มีระบบการคัดเลือกคนที่อยากเป็นครูจริงๆ	ศธ. สพฐ. สกอ.
<ul style="list-style-type: none"> ขาดการผลิตครูในพื้นที่ เช่น ระยอง ตรัง มีครูท้องถิ่นเพียง ๑๐% เนื่องจากเด็ก ม.๖ ไม่เห็นคุณค่าในการเลือกเรียนวิชาชีพครู ทำให้ครูที่จบมาไม่รักในอาชีพครู 	ให้คณะกรรมการหมู่บ้านคัดเลือกเด็ก ม.๖ ที่เรียนดี และอยากเป็นครูได้เรียนครูโดยมีทุนการศึกษาให้ แต่ต้องกำหนดเงื่อนไขว่าเมื่อเรียนจบปริญญาตรี แล้วต้องกลับมาเป็นครูในจังหวัดอย่างน้อย ๑๐ ปี	ศธ. สพฐ. สกอ. สถาบันอุดมศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ระบบการผลิตครูไม่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานที่ใช้ เนื่องจากผู้ผลิตกับผู้ใช้ ไม่เคยให้ข้อมูลซึ่งกันและกัน 	ผู้ใช้กับผู้ผลิตต้องแลกเปลี่ยนข้อมูล/ ประชาพิจารณ์ หรือวิพากษ์ เกี่ยวกับการผลิตครูทั้งในด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน	ศธ. สพฐ. สกอ. สถาบันอุดมศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ครูไม่ได้เรียนเกี่ยวกับวิชาชีพครู/ จิตวิทยาคุณความเป็นครู ทำให้ครูขาดจิตสำนึกของความเป็นครู ทั้งงานไม่สู้งาน 	๑. เพิ่มหลักสูตรความเป็นครูอย่างเข้มข้นก่อนทำงานครูเป็นอาชีพ ๒. พัฒนาในวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาเอก เช่น ความมีคุณธรรมจริยธรรม/ ความเป็นครู ๓. ปรับการเรียนภาคทฤษฎี ๓ ปี และให้ไปฝึกสอน ๒ ปี ๔. ปรับเกณฑ์การส่งไปฝึกสอนที่กำหนดให้ต้องไปฝึกสอนเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่เท่านั้น เป็นการส่งไปฝึกสอนยังโรงเรียนที่ขาดแคลนอัตรากำลังแทน	สกอ. สถาบันอุดมศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> มหาวิทยาลัยฝึกหัดครูมีหลักสูตรเน้นการสอนวิชาเอก จบเอกใดก็จะสอนแต่เอกนั้น ทำให้บัณฑิตที่ผลิตมาไม่มีความถนัดและขาดความรู้และทักษะในการสอนวิชาอื่น แต่เมื่อเป็นครูประถมต้องสอนทุกวิชา 	๑. เพิ่มเนื้อหาวิชาความเป็นครูในหลักสูตรการผลิตครูให้มากขึ้น โดยไม่เน้นแต่วิชาเอกอย่างเดียว ๒. ปรับหลักสูตรการผลิตครูประถม โดยเน้นการสอนแบบบูรณาการ	สกอ. สถาบันอุดมศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ครูจบวิทยาศาสตร์ แต่ไม่สามารถสอนได้ เพราะมหาวิทยาลัยสอนแต่ทฤษฎี แต่ไม่ได้ลงลึกในวิธีการสอน 	มหาวิทยาลัยที่ผลิตครูควรสอนวิธีการสอนแต่ละแบบในวิชาชีพครู	สกอ. สถาบันอุดมศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ระบบการคัดเลือก และการสรรหาครูเป็นเพียงการทดสอบความรู้ แต่ไม่มีการทดสอบความสามารถ คุณธรรม ศีลธรรม ทำให้โรงเรียนได้ครูที่ไม่มีคุณภาพ 	ปรับเกณฑ์การสอบบรรจุ เพิ่มการสอบสอนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก	ศธ. สพฐ. ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ครูฝึกสอนถูกละเลย ไม่ได้รับการดูแล บางแห่งก็เอาไปเป็นธุรการ แทนที่จะได้ฝึกสอน และไม่มีการคัดเลือกครูพี่เลี้ยงที่เป็นต้นแบบ จึงได้รับตัวแบบที่ไม่ดี 	คัดเลือกครูพี่เลี้ยงต้นแบบไว้สำหรับครูฝึกสอนได้เรียนรู้ และเห็นตัวแบบที่ดี	ศธ. สพฐ. สกอ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ใบประกอบวิชาชีพครูของคุรุสภาเป็นอุปสรรคไม่ให้คนเก่งด้านต่างๆ มาเป็นครู 	๑. แก้กฎหมายของคุรุสภา โดยครูไม่จำเป็นต้องจบครู ๒. ปรับหลักสูตร ป.บัณฑิตให้เข้มข้น เพื่อให้ได้ครุดี มีคุณภาพ	ศธ. สกอ. คุรุสภา
๒.๒ การพัฒนาคุณภาพครู		
<ul style="list-style-type: none"> ครูไม่มีคุณภาพ เนื่องจากครูไม่พัฒนาตัวเอง ไม่ยอมรับการสอนแบบอื่น ยังคงสอนด้วยวิธีการแบบเดิมๆ คือ สอนแต่ความรู้ แต่ไม่ให้เกิดลงมือปฏิบัติ ทำให้เวลาสอนเด็กแล้วเด็กเครียด 	๑. โรงเรียนต้องสะท้อนผลการเรียนการสอนของครู และร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ในการกำหนดหลักสูตร เพื่อการพัฒนาครู โดยจัดให้มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ๒. สถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูต้องมีหน้าที่ในการพัฒนา และกำกับติดตามผลผลิตของตนในระยะเวลา ๕ ปี โดยให้มีการระบุไว้ใน พรบ.อุดมศึกษา	สกอ. สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดลือก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ครูขาดจิตวิญญาณความเป็นครู : จบมาก็มาเป็นครูเลย ทำให้โรงเรียนต้องพัฒนาครูเอง 	สถาบันอุดมศึกษา และเขตพื้นที่จัดหลักสูตรการพัฒนาครูก่อนปฏิบัติงานจริงในโรงเรียน และต้องรับครูที่ไม่มีคุณภาพกลับมาพัฒนาให้มีคุณภาพก่อนส่งกลับอีกครั้ง	สกอ. เขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> การอบรมพัฒนาครูมีมากเกินไป ทำให้ครูมีเวลาสอนน้อยลง แต่ไม่ได้นำการพัฒนาที่นำมาใช้ประโยชน์ในโรงเรียน 	อบรมพัฒนาโดยจัดหลักสูตรตามความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โดยให้โรงเรียนเป็นผู้เสนอการจัจัดอบรมครูแทนเขต เช่น การผลิตสื่อทักษะทางเทคโนโลยี/คอมพิวเตอร์ นวัตกรรมทางการศึกษา	สกอ. เขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูจบวิชาเอกมาแต่ไม่สามารถสอนได้ในทุกสาระของวิชานั้น เช่น ครูเอกสังคมไม่สามารถสอนภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สอนได้แต่พุทธศาสนา 		
๒.๓ การขาดแคลนครู		
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนขาดแคลนครูที่จบตรงตามวิชาเอก เนื่องจาก อ.ก.ค.ศ. พิจารณาการย้ายครูไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน 	ให้ อ.ก.ค.ศ. ปฏิบัติตามระเบียบ โดยให้ยึดความต้องการของโรงเรียนเป็นหลัก และให้สิทธิ์โรงเรียนในการพิจารณาและมีสิทธิ์ในการปฏิเสธได้	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.
<ul style="list-style-type: none"> การย้ายครูในเดือนสิงหาคม เป็นการย้ายระหว่างปีและได้ครูล่าช้า ทำให้ขาดแคลนครู 	กำหนดให้มีการย้ายครูเพียงครั้งเดียวเมื่อสิ้นปีการศึกษาเท่านั้น	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็ค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การขาดแคลนบุคลากรฝ่ายสนับสนุน เช่น ชุรการ การเงิน พัสดุ บรรณารักษ์ ทำให้ครูต้องทำภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานสอน (ปัญหา คือ ครูต้องทำงานจัดซื้อ จัดจ้าง แต่ครูขาดความรู้) 	จัดให้มีครบทุกตำแหน่งรวมทั้งจัดให้มีนักชุรการ และนักการภารโรงในโรงเรียน	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ชุรการประจำโรงเรียน ซึ่งชุรการ ๑ คน ต้องดูแล ๓ โรงเรียน เกิดความไม่ต่อเนื่องในการทำงาน ทำให้ต้องดึงครูออกจากห้องเรียนมาช่วยงานชุรการเร่งด่วน 	ให้ทุกโรงเรียนมีชุรการของตนเอง ไม่ใช้ร่วมกัน	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ครูบรรจุใหม่อยู่ ๒ ปี ก็ย้ายกลับถิ่นฐานบ้านเกิด ทำให้ไม่มีครูสอนครูขาดช่วง 	แก้ไขหลักเกณฑ์การโยกย้าย โดยครูบรรจุใหม่ต้องอยู่ปฏิบัติงนไม่น้อยกว่า ๔ ปี จึงขอย้ายได้	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ กรณี รร. ขนาดเล็กเหลือมล้าด้านการมีครูที่เพียงพอ 		
๓. หลักสูตร		
<ul style="list-style-type: none"> ■ หลักสูตรแกนกลาง มีสาระวิชา มากเกินไป มีตัวชี้วัดมากเกินไป และไม่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น 	๑. ปรับหลักสูตรใหม่ โดยลดเนื้อหา และเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการการคิด/วิเคราะห์/สังเคราะห์/การทดลอง ๒. ให้โรงเรียนสามารถกำหนดสาระการเรียนรู้ที่นอกเหนือจากหลักสูตรแกนกลางได้เองตามความต้องการแต่ละท้องถิ่น	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">■ โครงสร้างหลักสูตรช่วงชั้นที่ ๑ มีมากเกินไป	ปรับโครงสร้างหลักสูตรช่วงชั้นที่ ๑ เน้นการสอนภาษาไทย คณิตศาสตร์ และบูรณาการส่วนอื่นๆ โดยลดเวลาเรียนลง แต่เพิ่มเวลาในการทำกิจกรรมให้มากขึ้น	ศธ. สพฐ.
๔. การจัดการเรียนการสอน		
<ul style="list-style-type: none">■ ครูมีภาระงานประจำ และภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนรวมทั้งการฝึกอบรมต่างๆ ระหว่างเทอม ทำให้ครูต้องทิ้งห้องเรียน และไม่มีเวลาในการค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อใช้สำหรับการสอน	<ol style="list-style-type: none">๑. ลดภาระงานครู เพื่อให้ครูมีเวลาเพิ่มขึ้น๒. จัดสรรอัตรากำลังฝ่ายสนับสนุน การสอนให้ครบ และให้มีความมั่นคงต่อเนื่องในการทำงาน๓. จัดให้มีเดือนแห่งการฝึกอบรมพัฒนาครู โดยให้จัดในวันปิดภาคเรียนให้เหมาะสมกับการทำงาน หรือจัดการอบรมในช่วงวันเสาร์ อาทิตย์	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none">■ มีโครงการและกิจกรรม จากภาคส่วนต่างๆ มากเกินไปทำให้ครูไม่ได้อยู่ในห้องเรียน ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน	<ol style="list-style-type: none">๑. ลดโครงการต่างๆ ให้น้อยลง๒. ต้องมีการปฏิเสธโครงการต่างๆ จากผู้บริหารระดับสูง ทั้งจากกระทรวงฯ หรือเขตพื้นที่ฯ๓. เขตพื้นที่การศึกษาต้องจัดอันดับความสำคัญของโครงการต่างๆ จากภายนอก และบูรณาการโครงการที่มีความคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน ไปยังโรงเรียนในช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อลดจำนวนกิจกรรมลง๔. โครงการพัฒนาครูควรจัดให้ตรงกับความต้องการของครูและโรงเรียน	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล๊อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	๕. โรงเรียนต้องมีการจัดการและวางแผนว่าในแต่ละปี โรงเรียนจะต้องมีโครงการที่ไม่เกี่ยวข้องแต่ต้องเข้าร่วมมีกี่วัน และเผื่องานจร่วส่วนหนึ่ง เหลือเวลาเท่าใดก็มาวางแผนจัดปฏิทินการทำงาน จัดหน่วยการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเวลาที่เหลือและวางแผนการซ่อมเสริม	
<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดสรรอัตรากำลังครูล่าช้า รวมทั้งการย้ายของครูผู้ช่วยเมื่อบรรจุได้ ๒ ปี ก็ย้ายออก ทำให้เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและขาดความต่อเนื่องในการเรียนการสอน 	๑ กำหนดให้ครูบรรจุใหม่ต้องสอนให้ครบ ๔ ปี จึงจะขอย้ายได้ ๒. กำหนดนโยบายจากกระทรวงในการสร้างครูจากคนในท้องถิ่น	สพฐ. อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ สัดส่วนนักเรียนต่อห้องเยอะเกินไปทำให้ครูดูแลเด็กได้ไม่ทั่วถึง 	กำหนดเกณฑ์การจัดชั้นเรียนให้เหมาะสม (๒๐ - ๒๕ คน/ห้อง) เพื่อให้ครูดูแลนักเรียน ได้อย่างทั่วถึง	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ ครูไม่ศึกษาหลักสูตรว่ามีเปลี่ยนแปลงอย่างไร และยังสอนด้วยวิธีการแบบเดิมๆ ไม่มีการปรับปรุง และพัฒนาตนเอง คือสอนแบบบรรยายหน้าชั้นเรียนเน้นให้ท่องจำเพียงอย่างเดียว ไม่เน้นทักษะ และขาดการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสอน 	ผอ. โรงเรียนและศึกษานิเทศก์ต้องกำกับติดตามให้ครูปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอน	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดลือค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ครูไม่บูรณาการแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกัน ทำให้เด็กมีการบ้านเยอะ ซึ่งบางครั้งมีตัวชี้วัดซ้ำซ้อนกัน 	ครูต้องบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาเข้าด้วยกัน / ครูต้องคุยกันไม่ทำงานซ้ำกัน ต้องบูรณาการทั้งวิชา / ตัวชี้วัด / เนื้อหาสาระ โดยผู้บริหารต้องคอยกำกับติดตามด้วย	โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูชอบทเรียนสำเร็จรูปมาสอน แต่เนื้อหาไม่ได้ตามตัวชี้วัด 	๑. ครูต้องสอนตามตัวชี้วัด และไม่ควรรีบทเรียนสำเร็จรูปในการสอน ๒. ผอ.เขตฯ ต้องคอยกำกับติดตามความรับผิดชอบ และผอ. โรงเรียนต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้และคอยกำกับติดตาม	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ครูหารายได้พิเศษจากข้างนอก เพราะว่ามีหนี้สินมาก จึงกระทบต่อการสอนนักเรียนในโรงเรียน 	กระดุน และประเมินคุณภาพของครูอย่างต่อเนื่อง ทุก ๑-๒ ปี	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ครู
<ul style="list-style-type: none"> ครูย้ายบ่อยเนื่องจากไม่ใช่ครูในพื้นที่ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน 	๑. แก้ไขหลักเกณฑ์การย้ายของครูทั้งภายในและต่างเขตพื้นที่ฯ ๒. จัดให้มีทุนสำหรับเด็กในท้องถิ่นที่มีผลการเรียนดี มีความรักในอาชีพครู ส่งให้เรียนเพื่อกลับมาเป็นครูในถิ่นเกิด และเปิดสอบการคัดเลือกครูเฉพาะในพื้นที่	สพฐ. อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> โรงเรียนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม ทำให้ผลการสอบต่ำ 	ออกระเบียบ สร้างกฎหมายและจัดตั้งเป็นโรงเรียนเฉพาะ โดยจัดให้มีครูเฉพาะในเขตพื้นที่ หรือจัดจ้างครูพิเศษ และมีการฝึกอบรมครูให้เป็นกรณีพิเศษ	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ครูใหม่ขาดประสบการณ์ บางครั้งยังอ่านคู่มือไม่เข้าใจ และไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เช่น บางโรงเรียนมีครูใหม่สอนคณิตศาสตร์เพียงคนเดียว จึงไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากครูคนอื่นในโรงเรียนได้ และ ผอ. ไม่มีเวลานิเทศ/ติดตามให้ความช่วยเหลือ 	<p>๑. สร้างระบบให้มีการช่วยเหลือ และจัดให้มีการนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง โดยโรงเรียนและเขตพื้นที่ (ศน.) ต้องร่วมกันพัฒนาครู</p> <p>๒. กำหนดเกณฑ์การประเมินครูผู้ช่วยให้มากขึ้น จากเดิม ๕๐% ซึ่งน้อยเกินไป และไม่ควรปล่อยให้ผ่าน ถ้าไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>	<p>เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> ครูเน้นสอนเนื้อหามากกว่ากระบวนการ ขาดการเตรียมการสอน นร.เครียด การบ้านมาก 	<p>เน้นการเรียนการสอนแบบ Learning by doing</p>	<p>โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> วิธีการสอบ O-NET กระทบต่อการจัดการเรียนการสอน และการเข้าศึกษาต่อของนักเรียน ทำให้ครูต้องสอนติวเพื่อสอบเพียงอย่างเดียว ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตร 	<p>การตัดระบบ O-NET ไม่ใช่การแก้ปัญหา แต่ต้องปรับแก้ที่ทักษะการจัดการเรียนการสอนของครู และไม่นำผลมาจัดอันดับ แต่เป็นเพียงการสะท้อนผลการเรียนการสอนของครูเพื่อนำมาพัฒนา</p>	<p>ศร. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<ul style="list-style-type: none"> จำนวนชั่วโมงเรียนการเรียนมีมากเกินไป (ประมาณ ๑,๐๐๐ ชม. มัธยม ๑,๒๐๐ ชม.) 	<p>ปรับลดชั่วโมงการเรียนให้เหลือเพียง ๗๐๐ ชั่วโมง และปรับให้มีตารางการสอนที่ยืดหยุ่นโดยใช้เวลาที่เหลือในการทำกิจกรรม และเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถกำหนดสาระเพิ่มเติมที่เป็นกิจกรรมเชิงปฏิบัติการได้ ๓๐๐ ชม. เช่น ห้องเรียนสีเขียว เศรษฐกิจพอเพียง วิถีพุทธ กีฬาคิดอาสา เพื่อศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p>	<p>ศร.</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
๕. การวัดและประเมินผล		
<ul style="list-style-type: none"> ■ การวัดและประเมินผลของนักเรียนแบบไม่มีการสอบซ่อม ทำให้ นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน 	กำหนดให้เรียนซ้ำชั้นหากสอบไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ วิธีการสอบ O-NET เหมือนตัดเสื้อตัวเดียวใส่ทั่วประเทศ 	จัดให้มีการสอบของเด็กโรงเรียนขยายโอกาสโดยเฉพาะ	ศธ. สทศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ การวัดและประเมินผลระดับชาติ (O-NET) สร้างผลกระทบในการนำไปใช้ ที่เน้นการเปรียบเทียบ ทำให้โรงเรียนทุจริตการสอบ และมุ่งการสอนติว 	ไม่นำเอาผลคะแนน O-NET ไปจัดอันดับเปรียบเทียบ และนำมาเป็นเกณฑ์ในการประเมิน แต่ใช้ O-NET เป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งในการนำมาพัฒนาคุณภาพนักเรียน และโรงเรียน	ศธ. สทศ. สมศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ กระทรวงฯ ให้ความสำคัญกับผลคะแนน O-NET มากเกินไป โดยเอามาใช้เป็นตัวกำหนดคุณภาพการศึกษา 	ให้ สทศ. มีการทำวิจัยว่าเด็กที่มี O-NET สูงในอีก ๕-๑๐ ปี ข้างหน้า (ในอนาคต) ประสบความสำเร็จในชีวิตหรือไม่ เพราะ O-NET ไม่ได้ทดสอบทักษะชีวิต	ศธ. สทศ.
<ul style="list-style-type: none"> ■ การแข่งขัน O-NET ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร เพราะมุ่งติวสอบ ทำให้ขาดทักษะชีวิตด้านต่างๆ 	วัดผลผู้เรียนตามสภาพจริง โดยเพิ่มคะแนนทดสอบด้านทักษะ และไม่จำเป็นต้องสอบทุกวิชา	ศธ. สทศ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ O-NET เป็นตัวแทนของอำนาจของส่วนกลาง ท้องถิ่นไม่ได้กำหนดเอง ทำให้ความรู้ท้องถิ่นหายไป 	ยุบหน้าที่ สทศ. และกระจายอำนาจให้เขตพื้นที่กับโรงเรียนร่วมกันดำเนินการจัดทดสอบ	ศธ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ ข้อสอบ O-NET มีเกณฑ์สูง และไม่สอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนจริงของพื้นที่ 	๑. การสอบ O-NET ควรเลื่อนไปสอบเดือนมีนาคม ไม่ควรเป็นมกราคม เพราะเด็กยังเรียน ไม่ครบ ๒. กำหนดให้มีตัวแทนครูมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือ	ศธ. โรงเรียน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ ในการสอบ O-NET มีการระบุตัวชี้วัดไว้ชัดเจนอยู่แล้วว่าจะวัดตัวชี้วัดไหน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ใส่ใจติดตามรายละเอียดของตัวชี้วัด O-NET 	ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารงานวิชาการ (ที่ผ่านมามาอาจจะทำ แต่ยังไม่ถูกทาง) จึงต้องจัดให้มีระบบ Coaching ให้กับผู้บริหาร	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
๖. การประกันคุณภาพ		
<ul style="list-style-type: none"> ■ การประเมินโรงเรียนของ สมศ. เน้นแต่เอกสาร ไม่ได้ประเมินตามสภาพจริง และไม่ได้มุ่งไปที่ผู้เรียน 	๑. เปลี่ยนการประเมินเอกสารให้เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในทุกมิติ และไม่ควรนำ O-NET มาเป็นเกณฑ์อย่างเดียว (ควรใช้ผลสัมฤทธิ์ทั้งโรงเรียน ซึ่งเป็นเกณฑ์การประกันภายใน) ๒. เน้นการประกันคุณภาพภายในโดยเขตพื้นที่ โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้เรียนร่วมกันสร้างกลไกการประเมินผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่นด้านวิชาการ ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา สมศ. โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง
<ul style="list-style-type: none"> ■ การประเมินของ สมศ. เป็นการเพิ่มภาระงานให้ครู และบุคลากรในโรงเรียน ทำให้เสียเวลาในการพัฒนาการเรียนการสอน 	สมศ. ควรประเมินว่ากระบวนการทำงานของ สมศ. ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนและครูอย่างไร และส่งแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองเพื่อให้ตรงกับความต้องการและความพึงพอใจของชุมชน และควรให้หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่นหรือที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมกับการประเมิน	สมศ. โรงเรียน ชุมชน

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดลือก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> อื่นๆ 	<p>ควรจัดให้มีหน่วยงาน หรือการประเมินคุณภาพผู้สอน ผู้บริหารในภาระงานที่ทำอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>ศธ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน</p>
<p>๗. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนในจังหวัด</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ท้องถิ่นมีบทบาทน้อยในการจัดการศึกษา 	<p>รัฐต้องยอมรับความแตกต่างหลากหลายของพื้นที่ และคืนอำนาจให้ชุมชนท้องถิ่นโดยการมอบอำนาจ/ลดบทบาท</p>	<p>ศธ. เขตพื้นที่การศึกษา อปท.</p>
<ul style="list-style-type: none"> การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ส่วนบุคคลไม่ใช่เกิดจากระบบรวมทั้งกรรมการสถานศึกษาไม่มีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาเนื่องจาก ผอ.โรงเรียนซึ่งเป็นเลขาฯ ไม่มีการกำกับติดตามการปฏิบัติงาน 	<p>๑. สร้างเครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษาเป็น “สภาเขตพื้นที่การศึกษา” โดยให้เขตเป็นคนกำหนดกลไก ๒. ให้กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทให้มากขึ้น โดยให้ผอ. ให้การกำกับติดตามเป็นไปตามสายงาน และอาจจัดให้มีการประชุมทุกเดือน ๓. สร้างระบบอาสาสมัครของคนในชุมชนเพื่อการศึกษา โดยอาจให้ครูที่เกษียณแล้วมาเป็นอาสาสมัคร “คลังสมอง”</p>	<p>เขตพื้นที่การศึกษา อปท. ชุมชน</p>
<ul style="list-style-type: none"> แนวคิดของผู้ปกครองที่ผลักดันให้โรงเรียนและรักลูกไม่ถูกทาง โยนภาระให้โรงเรียนเพียงฝ่ายเดียว และไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน 	<p>๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ปัญหาตั้งแต่การเตรียมความพร้อมของพ่อแม่ระหว่างการตั้งครรภ์ ๒. เขตพื้นที่ / หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหลักสูตรอบรมผู้ปกครอง</p>	<p>ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อปท. ชุมชน โรงเรียน ผู้ปกครอง</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	<p>๓. สร้างการมีส่วนร่วมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และการดูแลการศึกษาของเด็ก</p> <p>๔. บังคับใช้กฎหมายการศึกษาสำหรับผู้ปกครองที่เอาเด็กออกจากโรงเรียน ทั้งๆที่ยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ และกำหนดให้ผู้ปกครองเข้าประชุม และให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ภาคเรียนละ 2 ครั้ง และให้มีผลต่อการรับสิทธิ์เรียนฟรีของลูกและเขตพื้นที่เข้ามาช่วยในการติดตามดูแล</p> <p>๕. บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยผู้ปกครองที่มีลูกอยู่ในเกณฑ์เข้าเรียนในโรงเรียนต้องมารายงานตัวกับโรงเรียนที่อยู่ในเขตบริการ</p> <p>๖. ออกระเบียบให้ผู้ปกครองได้รับโทษถ้าเด็กทำผิดวินัย</p>	
<p>■ โรงเรียนคาดหวังความร่วมมือจากบุคคลชุมชน องค์กรต่าง ๆ แต่ยังขาดการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ</p>	<p>๑. จัดงบประมาณที่เกี่ยวข้อเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน</p> <p>๒. กิจกรรม นโยบายจากองค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ต้องมีความชัดเจน มุ่งเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>๓. สร้างเครือข่ายผู้มีส่วนร่วมทางการศึกษาให้เป็นรูปธรรม</p> <p>๔. กำหนดมาตรการภาษีให้เป็นภาษีท้องถิ่น คือ ภาษีที่ท้องถิ่นเก็บได้ให้นำมาสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยเปอร์เซ็นต์ที่ขึ้นอยู่พื้นที่หรือบอร์ดของท้องถิ่น</p>	<p>ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อปท.</p>

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ของเขตพื้นที่ที่มีปัญหาทำให้ขอข้อมูลจากโรงเรียนช้าซ้อน 	ให้ สพฐ. และหน่วยงานอื่นๆ ร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา ประสานหน่วยงาน บุรณาการขอข้อมูลใช้ระบบ Online ให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ โดยมีการใช้โปรแกรมเก็บฐานข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๘. คุณภาพผู้เรียน		
<ul style="list-style-type: none"> ■ นักเรียนยังขาดความพร้อมในการเรียนรู้ ไม่สนใจการเรียน ไม่มีวินัย หนีเรียน ไม่เกรงกลัวครู และไม่เคารพครู 	แก่ระเบียนการลงโทษนักเรียนให้เหมาะสมโดยให้อยู่ในมติของโรงเรียน	ศธ. สพฐ. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ เด็กยังมีปัญหาด้านวิชาการ ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยี เนื่องจากขาดการฝึกฝน 	ทำระบบติดตามพัฒนาการเด็ก เพื่อพัฒนาได้อย่างถูกต้อง	เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ นักเรียนมีสื่อสิ่งร้่าภายนอกเยอะทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรม เช่น ติดโทรศัพท์ ติดเกมส์ ปัญหาชู้สาว ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ยาเสพติด เหล้า บุหรี่ ติดเพื่อน ติดเที่ยว ซึ่งมั่วสุม กลับบดัก เป็นต้น 	๑. เด็กต้องเรียนรู้ทักษะชีวิต และการใช้ชีวิตในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อให้เด็กสามารถป้องกันตัวเองจากสิ่งร้่าต่างๆ ได้ ๒. สร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ ๓. หน่วยงานวัฒนธรรมจังหวัดต้องพิจารณาการออกใบอนุญาตและการกำกับอย่างจริงจังให้เข้มงวด เด็กอายุไม่ถึงเกณฑ์ไม่ให้เข้าสถานบันเทิงอย่างเด็ดขาด	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
	๔. ควรออกกฎหมาย กำหนดอายุในการซื้อขาย พกพา และการใช้โทรศัพท์ ๕. ควรออกระเบียบของกระทรวงฯ โดยไม่ให้นักเรียนพกพาโทรศัพท์มาโรงเรียน ๖. ออกกฎหมายควบคุมการออกนอกเคหะสถานของเด็กให้สอดคล้องกับปัจจุบัน โดยกำหนดเวลาและช่วงอายุของเด็กที่อยู่ในวัยเรียน	
๙. อื่นๆ		
<ul style="list-style-type: none"> ปัญหาการพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนไม่เป็นธรรม คนทำน้อยแต่ได้มาก เพราะให้ตามนโยบายจากส่วนกลาง 	๑. มอบให้โรงเรียนเป็นผู้บริหารการเงิน ๒. ยกเลิกระบบการเลื่อนชั้นระบบโควตาและใช้ระบบ % แทน	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ศึกษานิเทศก์ไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาท เพราะมีว่แต่จัดอบรม 	๑. เขตพื้นที่ต้องพัฒนาศึกษานิเทศก์ให้ตรงกับบทบาทหน้าที่และวิธีการนิเทศ ๒. ศึกษานิเทศก์ต้องลงไปนิเทศที่โรงเรียน โดยให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหา และมีเครื่องมือในการนิเทศ โดยการลงโรงเรียนแต่ละครั้งต้องมีเป้าหมาย ไม่ใช่เพื่อจัดอบรมเพียงอย่างเดียว ๓. ศึกษานิเทศก์ต้องนิเทศแบบกัลยาณมิตร	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ศึกษานิเทศก์ มีจำนวนไม่เพียงพอ และมีภาระงานมากจนไม่สามารถเข้านิเทศในโรงเรียนได้ 	๑. ขอให้เขตพื้นที่มีอำนาจในการบรรจุแต่งตั้งศึกษานิเทศก์ให้ครบจำนวนตามเกณฑ์ ๒. คัดเลือกศึกษานิเทศก์ให้กับโรงเรียน	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">■ การจัดสรรงบประมาณรายหัวตามสภาพพื้นที่และขนาดโรงเรียน	<ol style="list-style-type: none">๑. การจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมตามความจำเป็นของโรงเรียน โดยเพิ่มงบประมาณรายหัวสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะระดับอนุบาล และประถมศึกษาควรให้มากที่สุด๒. ให้โรงเรียนของรัฐที่มีความพร้อมสามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองและชุมชน (แต่ยังคงใช้นโยบาย เรียนฟรี) เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการศึกษาเล่าเรียนของบุตร๓. ให้กองทุนอาหารกลางวันขยายไปตลอดการศึกษามากบังคับ (ม.๓)๔. แยกค่าสาธารณูปโภคออกจากค่าใช้จ่ายรายหัวไปตั้งเป็นงบต่างหาก เช่น งบสาธารณูปโภค	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none">■ ปีการศึกษาและปีงบประมาณไม่สัมพันธ์กัน ทำให้บริหารจัดการโครงการต่างๆ ลำบาก	แก้ไขระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สัมพันธ์กัน	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none">■ รmw. และ นโยบาย เปลี่ยนบ่อย ไม่มีความต่อเนื่อง ทำให้เกิดความไม่มั่นคงต่อเนื่องในการจัดสรรงบประมาณ	<ol style="list-style-type: none">๑. กำหนดเป้าหมายและนโยบายให้มีความชัดเจนและไม่ให้มีมากเกินไป๒. จัดสรรงบประมาณให้ รร. อย่างต่อเนื่อง ไม่ล่าช้า ชัดเจน ตรงตามความต้องการของโรงเรียน๓. ให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนภายใต้กฎระเบียบที่ตรวจสอบได้ โปร่งใส มีส่วนร่วม	ศธ.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมกับสภาพปัญหาโรงเรียน กรณีโรงเรียน ขนาดเล็ก ได้รายหัวเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่มีเม็ดเงินน้อย และการให้งบเพิ่มสำหรับปัจจัยพื้นฐานก็น้อย คือ ๔๐% ของจำนวน นร. โดยได้หัวละ ๕๐๐ บาท 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ปรับเกณฑ์การให้งบประมาณกับโรงเรียน โดยควรให้งบประมาณตามสภาพจริง ๒. ควรจัดสรรงบประมาณพิเศษให้รร.ขนาดเล็กเพียงพอต่อสภาพปัญหาก่อนให้งบรายหัว 	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดสรรงบประมาณไม่ได้ตามที่โรงเรียนต้องการ 	ให้โรงเรียนสามารถขอรับและบริหารงบได้เองตามความขาดแคลนของโรงเรียน	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ■ ปัญหาโภชนาการกลางวัน และอาหารเสริม (นม) ต้องผ่านท้องถิ่น ทำให้ล่าช้า ยุ่งยากหลายขั้นตอน 	อาหารกลางวัน นมโรงเรียน ควรมีการจัดสรร และโอนถึงโรงเรียนโดยตรง	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อปท. โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ การบริหารจัดการโรงเรียนหลายระดับ เกิดการกระจุกตัวในโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนประจำจังหวัด 	กำหนดขนาดโรงเรียน และจำนวนห้องเรียนให้แน่นอน และบังคับใช้ระเบียบอย่างจริงจังเพื่อการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ■ ผู้บริหารในทุกระดับมีการเปลี่ยนย้ายบ่อย ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการทำงาน โดยโรงเรียนต้องปรับตาม และทำงานมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. การโยกย้ายผู้บริหารของเขตพื้นที่ควรดำเนินการตามเกณฑ์ที่มีอยู่คือผู้บริหารต้องอยู่อย่างน้อย ๔ ปี เพื่อให้การสานงานต่อเป็นไปอย่างราบรื่น ๒. การสร้างผู้บริหารจากคนในชุมชน 	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อค)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none">■ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีภาระงานอื่นเยอะเกินไป ไม่อยู่ในโรงเรียน เพราะส่วนกลางขอให้ช่วยงานทั้งจากภายในกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นๆ	<ol style="list-style-type: none">๑. สร้างจิตสำนึกร่วมกัน เพื่อให้ผู้อำนวยการได้ทำงานของโรงเรียนจริงๆ๒. จัดให้ทุกโรงเรียนมีรองผู้อำนวยการที่มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพในการบริหาร สามารถปฏิบัติงานแทนผู้อำนวยการได้๓. ให้บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหลักในการปฏิบัติงานที่ไม่ใช่งานของโรงเรียน๔. ในแต่ละรอบปีการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน ควรจะมีการรวบรวมระดับผลของการทำงาน ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น อาจทำในระดับเขต หรือระดับผู้อำนวยการโรงเรียนด้วยตัวเอง เพื่อหาแนวทางแก้ไขในเบื้องต้น	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ชุมชน
<ul style="list-style-type: none">■ โครงการต่างๆ ของหน่วยงานถึงผู้บริหารออกจากโรงเรียน เพื่อร่วมงานของท้องถิ่น โดยเฉพาะรร.ขนาดเล็กและกลาง ที่ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพราะที่ต้องพึ่งพางบประมาณ เช่น อปท.	<ol style="list-style-type: none">๑. ให้ส่งงบให้โรงเรียนบริหารจัดการโดยตรง๒. ให้ อปท. ใช้งบประมาณสนับสนุนทางการศึกษาได้ โดยแก้ไขกฎระเบียบของสตง. ห้ามใช้งบสนับสนุนที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และหมวดงานบุคคล๓. ให้ รมว.ศธ. ประสานงานกับ มท. เพื่อดำเนินการติดตามการนำแผนสนับสนุนการศึกษาของ อปท. ไปใช้ให้มีผลจริง	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา อปท.

สภาพปัญหา	วิธีแก้ปัญหา (ปลดล็อก)	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> ประเทศไทยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน ในเรื่องการจัดการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ 	ต้องดูความต้องการของประเทศจริงๆ ว่าต้องการสร้างคนไทยให้เป็นคนอย่างไร แล้วกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน	ศธ.
<ul style="list-style-type: none"> ผอ. ขาดทักษะและขาดความรู้ที่ชัดเจน ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องชัดเจน 	จัดให้มีโครงการพัฒนาทักษะของผอ. ในเรื่องที่ยังไม่ถนัดให้ตรงกับความต้องการในแต่ละด้าน (ไม่พัฒนาแบบเหมารวม)	สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> การประกวดระดับชาติซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการเลื่อนวิทยฐานะของผู้บริหารและครูส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่าง รร. ขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก รร. ต้องใช้งบมาก แต่มีผลกับเด็กกลุ่มน้อย เด็กอื่นไม่ได้ประโยชน์ 	ในการประกวดผลงานระดับชาติ ควรผ่านการประกวดตามขนาดโรงเรียนก่อน และควรมีกระบวนการในการพัฒนานักเรียนในโรงเรียนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมงานประกวด เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน
<ul style="list-style-type: none"> เรื่องเทคโนโลยีฯ และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่เสถียร (มีนโยบายการจัดการเรียนการสอนผ่านดาวเทียม) 		
<ul style="list-style-type: none"> กฎหมายการศึกษายังไม่ดี ยังมีช่องโหว่ 		
<ul style="list-style-type: none"> นโยบายและค่านิยมของประชาชนทำให้นักเรียนมีค่านิยมที่ผิด 		
<ul style="list-style-type: none"> อื่นๆ 	ผู้บริหารต้องออกนิเทศก์เยี่ยมเยียนกำกับ ติดตาม เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา	ศธ. สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน

คณะผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

การประชุมเชิงปฏิบัติการปฏฺิรูปการเรียนรัฐสุฟูเรียน ครั้งที่ ๑ จังหวัดภูเก็ต :

นายวีระ พลอยครบุรี

นางสาวอุษา ชูชาติ

นางสาวจิรศรี อนวัชกุล

นางปัทมา คำภาศรี

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการปฏฺิรูปการเรียนรัฐสุฟูเรียน ครั้งที่ ๒ จังหวัดราชบุรี :

นางสาวอุษา ชูชาติ

นางสาวลัดดา อินทร์พิมพ์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการปฏฺิรูปการเรียนรัฐสุฟูเรียน ครั้งที่ ๓ จังหวัดเชียงราย :

นางสาวอุษา ชูชาติ

นางสาวจิรศรี อนวัชกุล

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการปฏฺิรูปการเรียนรัฐสุฟูเรียน ครั้งที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น :

นายวีระ พลอยครบุรี

นางสาวสมถวิล กาญจนางศ์กุล

นางสาววัลภา เล็กวัฒนานนท์

นางปัทมา คำภาศรี

นางสาวณัฐิกา นิตยาพร

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นิติกรชำนาญการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน ครั้งที่ ๕

จังหวัดอุบลราชธานี :

นายวีระ พลอยครบุรี	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
นางสาวสมรัชนีกร อ่องเอิบ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวสุวิมล เล็กสุขศรี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวอุษา ชูชาติ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นายสมพงษ์ ผุยสารธรรม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวจิรศรี อนวัชกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน ครั้งที่ ๖ จังหวัดระยอง :

นางสาวสุวิมล เล็กสุขศรี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวสมพร พรหมดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางปัทมา คำภาศรี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวณัฐตรา แทนขำ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวจรรยาภรณ์ โชคชัยฐานันท์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นายภูริเดช สีผาง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

คณะผู้ดำเนินการ

ที่ปรึกษา :

รองศาสตราจารย์พินิติ รตะนานุกูล
นายพิษณุ ตูลสุข

เลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้พิจารณารายงาน :

นายวีระ พลอยครบุรี

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

วิเคราะห์ สันเคราะห์เนื้อหาสาระ : การประชุมเชิงปฏิบัติการปฏิบัติการเรียนรู้สู่ผู้เรียน ครั้งที่ ๑ จังหวัดภูเก็ต :

นางปัทมา คำภาศรี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ครั้งที่ ๒ จังหวัดราชบุรี :

นางสาวลัดดา อินทร์พิมพ์

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ครั้งที่ ๓ จังหวัดเชียงราย :

นางสาวจिरศรี อนวัชกุล

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ครั้งที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น :

นางปัทมา คำภาศรี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ครั้งที่ ๕ จังหวัดอุบลราชธานี :

นางสาวจिरศรี อนวัชกุล

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ครั้งที่ ๖ จังหวัดระยอง :

นางสาวจรรยาภรณ์ โชคชัยฐานันท์

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สังเคราะห์ภาพรวม เรียบเรียงและเขียนรายงาน :

นางสาวอุษา ชูชาติ

นางสาวจิรศรี อนวัชกุล

นางปัทมา คำภาศรี

นางสาวลัดดา อินทร์พิมพ์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

บรรณาธิการจัดทำรูปเล่ม :

นางปัทมา คำภาศรี

นางสาวจรรยาภรณ์ ไชคชัยฐานันท์

นางสาวสุธิดา ผาพรม

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

